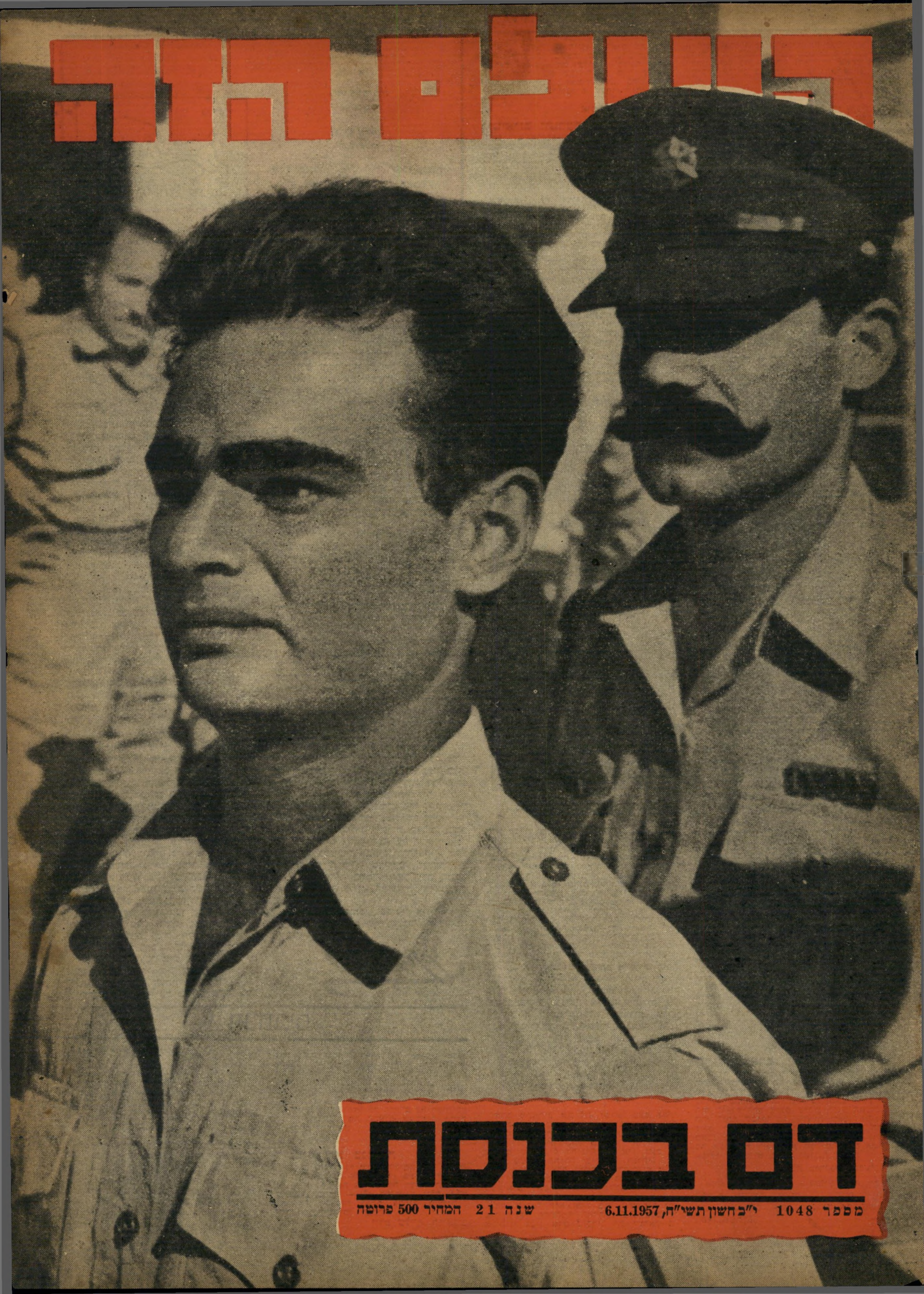

היינע וואס האט

דם בכנסת

מספר 1048 י"ב חשוון תשי"ח, 6.11.1957 שנה 21 המחיר 500 פרוטח

העולם הזה

רחוב נליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26765, ת.ד. 136, טען לסברקיס: מולספרטי, המוציא לאור: העולם הזה בע"מ, דפוס סשה שהם בע"מ, ת"א, 20.22239, תחפוט: דוד טופל ובניו, תל-אביב, חשברכת איננה אחראית לתוכן המודעות

העורך הראשי: מורי אבנרי
ראש המערכת: שלום כחו
עורך משנה: רוב איהו
עורך כיתוב: עירך תבנית: טילכי קשה
כתב בכיר: אלי תבור
עורך המערכת: סגנה ברדיין, שיע נלור, ילי גלי, רוד הורוביץ, רותי ורי, אברהם הרסון, אוסקר סאובי, אלכס ססי, אביבה ססו, עמוס סינו, שלמה סרו.
חברי המערכת: סגנה ברדיין, שיע נלור, ילי גלי, רוד הורוביץ, רותי ורי, אברהם הרסון, אוסקר סאובי, אלכס ססי, אביבה ססו, עמוס סינו, שלמה סרו.
בית דין: דוד טופל, מורי אבנרי, רוב איהו

כדי שלא להרגיז משהו, ועם מתוך רגשי הנתיחות הרגילים של ציבור זה, אילו הירמו את קולם, יתכן והיו יוצרים מצב בו ינתן לעתונאי למלא את תפקידו — גם בשעת התרגשות, ודוקא בשעת התרגשות.

קוראים בעלי כושר-הסתכלות יתמהו מן הסתם מה פשר היה השחרור המונפת כלפי המצלה בתמונה הגדולה של דוד בן-גוריון, בעמוד 11. היתה זאת ידו של אחד המלווים של ראש הממשלה, שרצה לאסור על הצלם של את התמונה — תמונה שהורבקה כעבור כמה שעות לכל רחבי העולם, והיתה בחזקת סקופ בינלאומי.

יד זו היא סמלית. איש אינו יודע מדוע אסרו לצלם, ומה יכול היה להיות הנזק ב"ציולם. אולם כמעט תמיד, ברגע המכריע, נמצא בארץ כסיל אחד המפריע לעובדות ה"עיתונאיות" — האנשים המשמשים עין ואוזן למאות אלפי אזרחים בארץ, ולמיליוני גים בעולם.

גם עבר התנגשות בכנסת של חסרו תקלות מוזרות לעבודת העיתונאים — שת"פ קיום היה דוקא באותו ערב רציני וחשוב יותר מכל, כי מעולם לא היתה עוד סכנה רבה כזו שדיעות בלתי-אחריות וכוזבות יכו את מסוכן בארץ ובעולם, כמו באותו ערב. כך הספיק, למשל, כתב בריטי להודיע על יכום כי התנגשות בוצעה בידי ערבי, שרצה לנקום את קמת כפר-קאסם, לפני שאנשים אחרים יכלו לעמוד על פשר ה"פשע הטראגי. למולו, הספיק אותו כתב להכחיש את עצמו לפני שהופיע עתונאי ב"לונדון.

רוב עיתונאי ירושלים שמעו על המאורע כעבור כמה דקות. אותם הכתבים ששהו ב"בנין הכנסת, שעטו אז כבר החוצה, לעבר בית-החולים. בחדר-המודיעין הרחב של ה"בנין נפגשו בעתונאים הירושלמים האחרים, ששאפו להיכנס פנימה.

ואז קרה משהו מוזר. יד נעלמת נעלה את שתי הדרות של החדר — זו היוצאת החוצה, וזו המובילה פנימה. במשך זמן ארוך נשארו העתונאים כלאומים, לשוא מיהו רו שריהעבוד, מרדכי גמר, ותיכחחות, שמשון יוניצ'מן, אל קצין-הכנסת. גם זה היה חסר-אונים. כוח נעלם השתלט בינתים על הכנסת ונתן את הפקודות.

לפנינו נעשה ניסיון מצד המשטרה לגרש את העתונאים בכוח הורוע, דבר שפצע אחרים מהם פצעים קלים. הקצין הירושלמי חילק דחף את כתב סוכנות-הודיעות הצרי פתית בחווקה לעבר איש העולם הזה, שי נבטע ונפצע ברגלו. עוד צלקת אחת לתע-רוכת הצלקות של העתון.

העתונאים השתקפו את כל הפרשה — אם

תארו לעצמכם שהיינו קוראים כי אהרן מאסקין הדגיל, בשעת סיור "הכימה" ב"פסקין נעצר — חס ושלום — בקשר לפרשת אונם ירדה בת 12. היינו מיד צועקים שזו פרובוקציה אנטי-שמית. כך אפשר להבינו מדוע ההונגרים צעקו יזהו ביום פולטי.

אוסקר פרקש, חיפה
גיטואיזם ותודעה יהודית
הערכים המוסריים של היהדות — חיים הם הדת המאורגנת והחברה המאורגנת וזהו אותם — יש להרים אותם. זאת יעשה הנוער המתמור!

עוד מחתרת?
לא אני, לא המורה חיים שפלד, ולא אלכסנדר זרחין מסוגלים מבחינה אישית ומבחינת הידיעות להתווכח על הדת. רק בני תורה ותלמידי ישיבות מצד אחד, ואנשי רוח ומרענים מצד שני, יכולים ל"העלות ויכות כוח לנושא מציינו ביותר ולתועלת הכלל.

לדעתי יש כמה סוגים של דת ודתיים. אפשר להגדיר אותם לדתים סדוריים, דתים קבועות ודתים מילואים. הראשונים הם הניגונים ל"פני שולחן ערוך. השניים הם השומרים על המצוות בהקלות רבות והמיילאים הם אלה המבקרים בכתובות בימי חג וזכרון בלבד. יותר משמורים אהזו מכלל ישראל במדינה משתייכים לדתים מילואים, מה שמראה כי כמעט כל ישראל דתים הם. סמל יצחק גליקמן, צה"ל

הזכות על גיטואיזם לא רדעתי הריגה מססנת התפקיד החינוכי של עתונכם. אם הינכם מטיפים לחיסול השחיתות בארץ, הרי אינכם רשאים לשלול באותה עת את החינוך הדתי.

דוד צביאלי, חיפה
טענת העורך כי אין בעברית כל ספר מתוכו אפשר ללמוד את תולדות ארץ-ישראל, כמעט אנושים במערכת היו בלי ספק בועי טים השבוע בעצמם, אילו יכלו לעשות זאת. כי עד לא מכבר היה במערכת תיק עבה, שנושא את השם "דואק". משה, הגיבור ה"אומלל של השבוע, ביקר לא פעם במערכת זו, והפצין אותה במכתבים רבים. טיפולו בעניניו כמה פעמים כשנסתבר לנו סופית שאינו שפוי בדעתו, הנחנו את התיק ה"צידה. באחד הטיהורים השיגוריים הושמד התיק.

חברי המערכת זוכרים את משה דואק כי אדם שקט, רציני מעל לרגל, לבוש בגדים נקיים. אחד התפקידים הקשים של מערכת זו הוא להבחין בין עשרות רודפי-הצדק ה"אמיתיים, הצובאים על שעינו מדי חודש, כשבפניהם סיפורים על מעשי-על וקפיוחים — לבין עשרות אחרים, שסיפוריהם הם פרי דמיון חולני ובלתי-שפוי. דואק עשה תחילה רושם גורמלי לגמרי.

הצרה היא שישנם בארץ עשרות ומאות אנשים כאלה. כלם, בלי יוצא מן הכלל, פונים לפחות ולחיסול כתובות: למשרד רכ"ל הממשלה ולמערכת העולם הזה.

קראתי בענין שדואק ביקר את ביגיי ב"שדה-בוקר, עשה רושם טוב על ראש-הממשלה שלה ושוחח עמו ארוכות על הצורך באיחוד תנועת-הפועלים. א"א-אפשר להאשים את ביגיי על תמימותו (אם כי חבל, אולי, שלא נוכח קצין שרשם את השיחה). אולם אפשר לה"אשים את ראש-הממשלה על שלא נטל לידו די יוזמה כדי לדאוג שממשלתו תפתור בעיה כאובה זו של אישפוז חולירוח, ועל שלא ידע למסור את מוסדות-הבסתון לידי אנשים שינקטו באמצעים מינימליים כדי להגן עליו (וגם עליו) בפני חולי-גפגפה מסוכנים.

העולם הזה הוהיר עשרות פעמים, במאמר מרים רציניים ומתמקקים, על הליקויים וה"מהותיים במשטרה ובמוסדות-הבסתון. תחת לחקור את הבעיות שעוררנו, ושחיו פתי חקירות יסודיות ביותר, יצאה עדת הנפגעי ביגיי בהקפה עליו. התוצאות המרות גרי או השבוע.

אם מותר להשתמש בביטוי אנגלי ידוע: עדת מתי תתחכו את האף שלכם כדי להרגיזו אתנו?

אנגינר אברהם מרגלית, חיפה
הנרותיו של הקורא מרגלית נכונות בחלקן בלבד. בעברית אין כל טרפ שלם שילמד את התפיסה הכוללת של ההיסטוריה של הארץ, פרט לאנציקלופדיה העברית. הקרב בימי תחותיס ה"3, שנערך במאה ה"16 לפני הספירה, הוא הקרב הצבאי הראשון שפרטיו ידועים להיסטוריה. אין ספק שהיו קרבות ומסעי כיבושים גם לפניו. בטענתו האחרונה צודק הקורא מרגלית. בכנות שלמנאסר אפילו לא הופיע "נצחון" אלא היה ציון שהקרב הסתיים בתיקו.

אתם מתארים את דת ישראל מעם כהתי פתחות של עבודת אלה לאלים, ופעם כהמצאה העשירה ל"מסור על הטהר בנלות. ואף על פי ששני ההסברים סותרים אחד את השני, שניהם מתכוונים להוכיח כי אין טעם ב"קיום מצוות התורה בימינו. רבותיו לא נבלל הסברים אלה נישתכס לרת היא שלי. לית, להיפך, בנלל שישתכס השלילית אתם מצביאים הסברים אלה. אינכם הראשונים העושים כן.

דת ישראל היא אחת בכל המקומות ומ"בוססת על ההשלמה ההרדית בין אדם ל"אלהוהו, ובין אדם לחברו. דת ישראל כי

ימינו ובכל הזמנים מעלה את מוסריותו של האדם, אולי נרמזת ע"י המצוות היא הסיבה לחיים של נזל, נגיבה והוללות, שאחם מצי ביעים עליהם כמאמריכם על השחיתות.

ת.ה. אשה דתית, נשר
יום הזכרון
הנני מורה בבית-הספר התיכון העירוני בנצרת. ביום השלישי, 26 באוקטובר, שבתי מהוראה בין השעות 7 ל"פני הצהרים, כמות התאבלות על הטרגדיה של כפר קאסם ועל האיתור בהעניית הפושעים למחרת היום הזמין אותי המו"ל הצבאי למשרדו וש"ל ממני את רשיון הכניסה לנצרת, המסנה לי רשות לעסוק בהוראה בנצרת, ופקד עלי ל"צאת את העיר תוך שעתים ולהפסיק ב"הוראה. מעשה נמנה זה הוא הפרה ופגיעה בעקרונות הדמוקרטיה הישראלית, אשר ה"ר ביתי להתנאות בהם.

ההתנגדות לנשית-התאבל מירושה הוראה בסברה, כי המתנגדים לשביתה מרצום מ"איוח הענישה הפושעים ואינם מתאבלים על המרדניה המועפת, ואף "מונעים את הפצוע מלהתייחס". ואילו, לדעתי, השובתים שדרשו הענישת המירית של הפושעים וה"אחראים לפשע הם שרצו להכיר את הא"ריות מעל הממשלה ולזכות אותה. עלינו כ"ר אין הם חותרים לתת כסותו המדיני, אלא להפך.

... במסגרת שביתתי דאנתי שישורר סרה, וישנורמים מבחון כנון נורמים מפלגתיים אופורטוניסטיים לא ידחפו את אפם, כ"ר שלא תהיה שום נוישפנאק פוליטית לשביתה, אלא שתהיה אות טהור להתאבלות הלגיטימי מ"בית-הספר היא הרחקת בוגר האינדיברסיטה העברית היחיד מכיון סנל המו"ל, והיא תפגע ברמה החינוכית. אני המורה הראשון והיחיד שהתחיל לתרגם ספרות-לימוד ע"ב רית, וללמדה לתלמידים. הנלייתי תפגע במאמצי להנך את התלמידים חינוך ישראלי בלתי-לאומי, ולנבשם ללאום ישראלי.

התנגדות המושל הצבאי עשויה להדוף את הערכים הדמוקרטיים לזרועות מפלגות קיצוניות כסרת: נאמנות למדינה, ומאידך תחאסר את סערת הערבים במדינה ובאזרות ערב, שאין לממשלה ולתושבי הארץ כוונת טובות כלפי הערבים, דבר העלול להרחיק את סוכניו השלום עם הארצות השכנות. וזה נחשב בעיני כנגידה באינטרסים של ישראל.

אליאס מועמר, נצרת
ביום הזכרון לחללי כפר קאסם עלינו אל מכוואת הכפר, הכביבה היתה שוממה ומשמרות משטרה סוכבו את הכפר. הנחנו ז"ר ליד המחסום, נאמר לנו שהוא ישלח ל"בית הקברות. על הפרט היה כתוב: בשם כל בעלי המצפון. פנינו יש גם נוער מספר החורט, אשר ביקש להביע השתתפות בצער המשתתפות השכולות. הור ש"לנו היה הור היתיר.

מלכה גליקסיה, לוי
יצחק לוי, פתח-תקוה
"בעיותינו כהווייתן..."
הרחקתנו מכפרנו, שבוניים אחרי כבונו, והחרמת קרקעותינו לחקופה של עשר שנים, הוא ידיו אכזרי. פיצוין בתינו, חמש שנים לאחר מכן, למרות שפסקדין בית-המשפט ה"עליון היה לטובתנו, הוא אי צדק בור. התחלת הקמתו של כפר יהודי על אדמותינו, אחרי ההכרה בנו כאזרחים שלווים במשך עשר שנים, הוא מעשה שעין לא ראתה ר"אוז לא שמעה. אנו מוחים בחוקה על מעשה זה ודורשים להחזיר לנו את בתינו.

הכוזר יוסף סוסאן, בשם תושבי כפר בידעם, גוש-חלב
גבר/ת
במכתבו לקוראים על שגיאות הלשון ב"קול ישראל (העולם הזה 1046) כותב העורך: "האם מונח שריהחון הוא כל כך קרוי עד "יאלו להשאילו לאדם שלא נימול?"

אנו החתומים מטה מוכנים להוכיח על דרך הדוקציה, או בכל דרך שהיא, שגם ש"ר החוץ העכשווי של ישראל פסול על פי הגדרה זו, למרות ההיפוחות הידועה של ה"ר יוחנן באר, ש"גולרה היא הגבר היחיד די בממשלה". אנו מציעים לעורך ה"יקר, ש"לפני שהוא כותב משהו או שיבדוק לבדו או שישלח מייחה משרת הפתגורים. משה ג.

הוא והיא
סינכנסתי לקולנוע תל-אביב החדש, חיפשי תי אחר מוסר סמוים המסווים כהניל בשני אספים, ולא מצאתי. לפתע נגלה לפני חדר נולד ובו מראות ענקיות. נרמעתה אחרת בבהלה, כיון "ראיתי כמה נישתם נכנסות ישר לחור זה. אולם כעבור דקה נמלטו ה"גיש בחורה מחדר זה, כשהן מצמרקות: כשרואים מראות וכסאות, מי היה מאמין שזה מיועד לנבריס?"

אתם, בתור "שכנים טובים לקולנוע זה, אולי תעירו לבעלי הקולנוע ש"סופו את המלים הדרושות, במקום העלילות של נבר ואשה, המציינים מסורות אלה. כי למרות שזה מאוד אורניגלי, עלול מישהו לערוך סגינה — ולא דואק על הספר.

משה רושצ'יק, תל-אביב
התה שבארם
אינני יודע ממתי הפך הבלם של הנכ"ח הרת הישראלית לכדורגל. נוח רגני, לעתור נאי, אבל דבר אחר ברוך — וואלוג איננו עריין. כתבות האחרונה בעתונכם (העולם הזה 1047) היא פיסוס עלבון לנוע האנושי. הוא כותב שביקר בנו החיות מאבו בהונגי סונג, ולראיה הוא מביא תמונה של חיה מאבו בדמות אלה חולצת שי. אינני יודע מה דעתו של רגני על הנשים, אולם אשה, אפילו אם היא מאבו, איננה חיה.

שלמה טורקניץ, תל-אביב
מסקנתו של הקורא טורקניץ אינה מבו"סטת על עובדות מדעיות. בגן החיות בהונגי קונג ישנו גם מוצג המפרך את טענתו (ראה תמונה).

העולם הזה 1048

בתולדות-חיים כהונגיקונג

היא חסרת שחר. די לפתוח את כרך ו' של האנציקלופדיה העברית, המוקדש כולו לארץ-ישראל. אני יכול לטען שחשם ספרים לאדם המעניין ללמוד את תולדות הארץ בפירוט, כבשר ל"טאלה מתי נערך הסיבוב הראשון בין המצרים לארץ-ישראל, כתבתם כי ה"חובה היא בזמן תחותיס השלישי, ותשרי בה זו אינה נכונה. קרובת בין מצרים ו"חובטי הארץ ידועים עוד מקדם כחורע, 2550 לפני הספירה. ובקשר לקרב בין שלמנאסר ה"ה והקואליציה של עבר הנהר, כתבתם ש"הקואליציה הובסה. אמנם כן מתפאר שלי מאבא, אולם "נצחונות" מופיעים בכל ה"כתבות של השליטים. למעשה הצליחה הקואליציה לעצור בעד שלמנאסר והוא נסוג.

אנגינר אברהם מרגלית, חיפה
הנרותיו של הקורא מרגלית נכונות בחלקן בלבד. בעברית אין כל טרפ שלם שילמד את התפיסה הכוללת של ההיסטוריה של הארץ, פרט לאנציקלופדיה העברית. הקרב בימי תחותיס ה"3, שנערך במאה ה"16 לפני הספירה, הוא הקרב הצבאי הראשון שפרטיו ידועים להיסטוריה. אין ספק שהיו קרבות ומסעי כיבושים גם לפניו. בטענתו האחרונה צודק הקורא מרגלית. בכנות שלמנאסר אפילו לא הופיע "נצחון" אלא היה ציון שהקרב הסתיים בתיקו.

אתם מתארים את דת ישראל מעם כהתי פתחות של עבודת אלה לאלים, ופעם כהמצאה העשירה ל"מסור על הטהר בנלות. ואף על פי ששני ההסברים סותרים אחד את השני, שניהם מתכוונים להוכיח כי אין טעם ב"קיום מצוות התורה בימינו. רבותיו לא נבלל הסברים אלה נישתכס לרת היא שלי. לית, להיפך, בנלל שישתכס השלילית אתם מצביאים הסברים אלה. אינכם הראשונים העושים כן.

דת ישראל היא אחת בכל המקומות ומ"בוססת על ההשלמה ההרדית בין אדם ל"אלהוהו, ובין אדם לחברו. דת ישראל כי

לוי אפיקי

מכתבים

גורמן הון להן
חושבני כי רושה יותר מאשר המרצות של העורך, כדי לשכנע את ד"ר נהום גולרמן לנסוע למוסקבה (העולם הזה 1047). קל ל"רוקטור להנכר רעיונות של נייט ראליות ודוקיזם, אולם ברנע שוה מתיב אותו לתרגם את התעוונות לשפת-מעשים, הוא רואה שוה לא כל כך פשוט. ד"ר ד. ז. לוינזון, תל-אביב

מה כמה שנים שאני עוקב אחרי פעולות ה"ר גולרמן כמאמריכם עליו. עד כה, ד"ר מני כי הוא האישיות הציבורית היחידה שאחם פורמטיים. האם זה בנלל דעותיו על השליליות במרחב ונייטראליות בינושיות, או שמא חתם הפר הרבי אצלכם לנולדניה? נסים חרוש, רמת-גן

יתכן שפעם היה נהום גולרמן יכול לעשות משהו לאיחוי הקרע עם הערבים. אולם

ברתולומאוס

טבח של ליל ברתולומאוס הקדוש
אירע אור ליום ה'24 באוגוסט, 1572. היה זה יום הזכרון ליהודי בשם נתגלה בדתלמי, מכסר'קה בגליל, אחד מ'12 תלמידי ישו, אשר הנוצרים שיבשו את שמו וקראו לו ברתולומאוס.

באותו לילה היסטורי וממה המלכה-האם הקאתולית של צרפת, קתרינה מבית מדיצ'י, לרצוח כמה מראשי העדה הפרוטסטנטית, שדעותיהם הרגיווה עד מאד. אולם משהתלה השחיתה, איאפשר היה עוד להפסיקה. תוך קרוב לחודש ימים ולילות נטבחו כ-50 אלף הוגנוטים בפאריס ובארץ. לדעת כמה היסטוריונים, לא החלימה צרפת עד היום מהמכה הזאת. ליל-ברתולומאוס הפך למושג בכל לשונות תבל.

השבוע, במשך כמה דקות גורי ליות, היה נרמה כאילו עומדת ישראל לזכות בליברתולומאוס מקורי משלה.

★ ★ ★

אשר התפוצץ הרימון באולם הכנסת, קצר קציר טראגי, ארבעה שרים נפצעו. אחד מהם, שהוא אחד האנשים הישירים והאהודים ביותר בוירה המפלגתית של ה'מדינה, נפצע קשה ונאבק על חייו. אך בצד הסיכום הטראגי הזה, היה מקום לשמחה על שני מקרי-ימול שאירעו באותן דקות נרגשות:

הרימון, שיכול היה לקטול ולפצוע עשרות חברי-כנסת אילו התפוצץ באחיה, צימצם את מספר קרבנותיו מתחת לכל חישוב של תורת-הסיכויים.

האיש שהטיל את הרימון לא נמלט, ואף לא נהרג, אלא נלכד חי — כך שאפשר היה לזהותו ולעמוד על רקע המעשה.

כי אלמלא כן, היה קורה משהו נורא כשעות המאוחרות של אותו לילה.

★ ★ ★

ל אדם ברדעת היה מגיע תוך דקות מעטות של מחשבה צלולה למסי קנה שלא יכול היה להיות שום רקע פוליטי לפשע.

ערביי ישראל אינם במצב נפשי ומעשי המאפשר להם להלידי מתוכם נוקמים וטרורי ריסטים, אפילו ביום כפר-קאסם. אפילו זולל-הערבים המושבע ביותר מבין המ' צויים בעניני המיעוטים אינו חולם על כך. **הקומוניסטים** לא היו זורקים רימון לתוך אולם בו נמצאו אותה שעה ראשי מפלגתם — אפילו שינו לפתע את דעתם המסורתית, המתנגדת לשיטות של טרור אישי.

מחתרת של מלכות-ישראל, אפילו היתה קיימת כזאת, (כפי שטוענים דוברי הש.ב.) לא היתה מבצעת מעשה-טרור בשעה שמוהיגיה (שוב לדברי הש.ב.) יושבים על ספסלי-הנאשמים.

זכמננננני-החושך לא היה גם האיש הציני ביותר מעז לשחק ברעיון של פרוי בקצינה, כשהמדובר במעשה המסכן את חייו של דויד בן-גוריון.

כי, בדרך של חיסול הגיוני, לא נשארה אלא אפשרות אחת: המעשה בוצע בידי אדם בלתי-שפוי בדעתו, הלהוט אחרי פרי סומה, נקמה או פורקן, ללא רקע מדיני או ציבורי.

זה היה ברור עוד לפני שהחלה החקירה. החקירה עצמה אישרה את הרבר תוך עתה-שעתיים. כבר בשעה עשר באותו לילה לא היה למעשה ספק מה אירע.

★ ★ ★

אך מה היה קורה אילו היה האיש, מבלי להשאיר אחריו עקבות? מה היה קורה אלמלא היה רקע המעשה מתבהר כל כך תוך זמן קצר בליכך? מה היה קורה אילו קוסחה, חס ושלום, חייו של דויד בן-גוריון?

היה קורה משהו שהיה הופך גם את הסיוון וגם את יום אל-

מלינה לפמול של ידידות ואחוזה לאומית.

אין צורך במאמץ גדול כדי לתאר בדמיון את המאמר הראשי שהיה מתפרסם למחרת היום בדבר, או את השיר של נתן אלתרמן. שניהם היו קוראים לטבח המוני.

במקרה הטוב ביותר היו מוקמים עוד באותו לילה מחנות-ריכוז למאות שנוארי השלטון מכל המינים והסוגים. מתר לפקפק בכך. כי כמעט בטוח לחלוטין כי באותו לילה היו נופלים עשרות קורבנות, ולא פחות בטוח מי היה נכלל ברשימה. פלוגות הפועל, אגרופני החושים, סוכני מנגנוני החושך, היו מבצעים את השליחות הקדושה ברוצח.

הם לא היו פורעים רק את ה' חשבון עם הקומוניסטים, עם הימין הקיצוני ועם ערבים מרגרי זים. הם היו מחסלים גם את שרידי העתונות החופשית והלוחמים ב'

אגלם למחרת היום, אחרי שלא היה עוד שמץ של ספק כי היה זה מעשה-טרורף של יחיד, כאשר גם הכתבלב המכור ביותר לא יכול היה עוד לקחת לצידוק לילי-ברתולומאוס, כאשר כל תקחת אנטי-הסיוון נתבדו, העז דבר לפרסם מאמר ראשי ש' הכיל את המלים הבאות:

„הכל ינשמו לרווחה כאשר יוכח הדבר, כי אמנם לא היתה כל משמעת מדינית למעשה-הטרורף. אך גם אז — אין להתעלם עוד בשום פנים מן החופש הרב מדי הניתן בארצנו להסתה מסורפת מדינית, העלולה למצוא ביטוי בשעה טרופה באיזו צורה שהיא של מעשה-טרורף רצחני.“

אלה מלים ברורות, ועוד יותר ברור מה צבע הדי שכתבה אותן.

פירושן המדוייק: יש לחסל כל במה חופי שית המעזה לכתוב מלה אשר מסורף רפואי יכול לחשוב אותה לשלילית. המסורף ה' חולה ביותר במוסד של בארץ-עקוב יהיה הצנזור הראשי של המדינה.

הם מוכנים

ואפשר רק לשאול: מי מסורף יותר? האיש שסיפק את האמתלה למאמר זה — או העורך שפירסם אותו?

★ ★ ★

א ינני שש לערוך חשבונות בשעה שבני-אדם מוטלים בבת-חולים ומתפת לים בכביהם. דרושה מידה רבה של שגאה חלוצית כדי להפוך שעה עצובה כזאת לשעת כושר לגניחה מתנגד פוליטי. אולם אם אנשי דבר החלו בוויכוח זה, אין ברירה אלא להשיב. אני מוכן להחזיר את הכדור לחיקם.

ובכן, רבותי, מי אשם בכך שמעשה זה קרה? מי סיכן את חייו של דויד בן-גוריון? מי גרם לאסונו של משה שפיראז מי שיחק בקלות-דעת בשלמות אבריהם של עשרות חברי-כנסת?

יש לכך רק תשובה אחת: אותם אשר אנחנו משלמים את משר כורתם כדי להכשיר את בפתוח הציבור במדינה.

נכון, שום אדם אינו יכול להבטיח באופן

מוחלט את מניעת חזירתם של מטורפים לביית-מח. קקים. מקרים כאלה קרו כבר בעולם. ההגיונות מחייבת להזכיר זאת. **אלא שבכל פרלמנט אחר זה קרה אחת למאה שנה, ואילו בכנסת ישראל זהו הנסיון השלישי תוך תשע שנים.**

בפעם הראשונה הסתובב מסורף מוזיין בכנסת, ונתפס במקרה לפני שיכול היה לגרום לאסון.

בפעם השניה ניתן בכונה תחילה לקנאי דתי לחדור לכנסת כשבידיו חומרי-הצתה. נציג מוסמך של שלטונות-הבטחון העיד רשמית, לא מכבר, שתוכנית הפשע היתה ידועה מראש למשרה ולמנגנון-החושך, וכי ניתן לזוממי המזימה להיכנס כדי לתפסם בשעת מעשה. בדק שאל או ח"כ נרגש: ומה היה קורה אילו קרתה תקלה בתוכנית, והאיש היה מספיק בכל זאת לבצע את זממו לפני שנעצר?

★ ★ ★

זוהי הפעם השלישית. והפעם אין זה מקרה שהוא בחזקת „כוח עליון“. אסון שאין למנוע. להיפך, זהו מקרה ש' כמעט איאפשר היה שיקרה — אילו עסקו האחראים לבטחון הציבור בתפקידם, תחת להקדיש את זמנם הרב ומרצם הול לביום עליונות ולתככים מפלגתיים.

המתנקש הזהיר את מוסדות הבטחון מראש במכתב-איום שלא נשמע לשתי פנים. הוא היה ידוע כחולה מסוכן, שכבר נח קר על ביצוע כמה פשעים.

הוא היה ידוע היטב למשרת ירושלים. נשיא בית-המשפט העליון עצמו, כפי ש' הודיע השבוע, הזהיר בפירוש את המשטרה בפני הסכנה הצפויה מאיש זה.

בכל זאת לא נחקר, לא קויים אחריו ביוש שיטתי, לא נעשה בקיצור, שום דבר כדי למנוע ש' איש זה להביא לכנסת מיקדע וש' של רימוני-ריד — כל דבר מלבד טאנק שרמן.

הוא יכול היה לבוא לכנסת, לבקש בשמו המלא והמפורש כרטיס כניסה. איש לא טרח לספק למשרד-הכרטיסים של הכנסת רשימה של שושעים מועדים ומטורפים ידועים, שאין לתת להם כרטיסים.

ובכנסת עצמה לא זו בלבד שאין ארגו מסודר לעזרה ראשונה. המוסד הנכבד, ה' מעסיק תריסר אנשים כדי לבלוש אחרי עורכי העולם הזה כדי לנסות למצוא חומר לצורכי פרסומי-הרפשי. המוסד שהקים מג' גנון שלם לניהול משפט של עמוס בן-גוריון — מוסד זה לא היה מסוגל להציב אפילו איש אחד שיימצא דרך-קבע ביצוע האורחים של הכנסת, כדי לשים עין על האורחים ולהימצא בקירבת טיפוסים חשודים. אילו נמצא איש כזה, היה שם לב לכך שטיפוס מזור בשם משה דואק החל מופיע לפתע לעתים תכופות בכנסת. יתכן שהיה שם אפילו לב לכך שהוא מתנהג באופן מזור. וביום המקרה, כאשר דחיק עורר את חשדו של אדם שטוט מתוך הקהל, שבחודאי לא היה זה מתפקידו להתעניין בשכניה, יכול היה איש זה למנוע את האסון.

כל זה לא נעשה. ולמרות שהיה זה יום ה'29 באוקטובר, יום השנה לכפר-קאסם ולמיבצע-סיני, לא הוצבה שום שמירה מיוחדת ליד בנין הכנסת, הנמצא במרחק ש' פחות מקידומטר מן הגבול.

★ ★ ★

ל נא נאמר דברים אלה ברוגז ובנימה של קינטור. גניח אותם למחשבה צלולה, ונוסיף: חכמים, היוהרו בדבריהם. ותוא היון שבעתים לגבי טיפשים.

זכור נא כי אפון לאומי גדול נמנע כדו השבוע, האפון של לילי ברתולומאוס. נודה על כך לגורל — ונסיק מכך את המסקנות.

היום
בו הועל הרבי

זהו סיפור של יום — היום השלישי, שייכנס להיסטוריה כיום בו בוצע אחד הפשעים החמורים ביותר בתולדות המדינה. הוא מתחיל בשעה 7.00 בבוקר, בעת שבמקומות שונים החלו אנשים שונים בסדר יום שיגרתו ורגילו, מבלי שיבחינו בכך כי בעקבות של טרגדיה יוונית מתקדם יומם לקראת סיום טראגי.

זהו סיפור של מקום ושל פשע. כבר נכתב עליהם רבות. כתבי „העולם הזה“ חיפשו את הרמזה העמוקה של יום זה. הם שוחזרו את כל מאורעות היום, על פרטי הקטנטנים ועל צעדיהם של כל גיבורי העלילה, תוך גביית עשרות עדויות. מתוכן מתקבלת בפעם הראשונה התמונה המלאה של היום — היום בו הוטל הרימוז.

★ ★ ★

7.00 — היום מתחיל

פ עמוני הכנסיות הנוצריות, משני עברי הגבול, השמיעו את צלולם המדור. משה שפירא הסתובב במיטתו, ראה כי מיטת אשתו ליוה. כבר ריקה. שפירא הסתובב חזרה, סובב את כפתור הרדיו שעמד ליד המיטה. קולו הרענן של הקריין מילא את החדר. ממוסקבה נודע כי המרשל זיקוב הודח מן הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית. תוך כדי היררהור בפשר הדבר קם שפירא. לבש מכנסיים ומעיליבית קצר בצבע בורדה, בעל רשים כחולים, מעל לחלק העליון של הפיג'מה. הוא העיף מבט בחדר המיטות, המרוהט רק במיטה, בשני ארונות-לילה קטנים ובארון-בגדים, ויצא למסדרון. בשעה שנטל את ידיו, האזין בהיסת-הרעת לקולות הבית. בתת-הכרתו רשם לפניו את פרטי השיגרה הביתית. זה עתה גמרה ליוה להכין את הבת, נועמי, לבית-הספר. נועמי, 15 גבוהה וחסונה, תצא עוד מעט לגמנסיה. עתה תקח ליוה כוס-קפה, תביא אותה לחדרו של יהודה, הבן. יהודה כבר ישב בכסא-הגלגלים שלו, לבוש עדיין פיג'מה וחבוש כיסה. הוא יעסוק בקריאה. כי יהודה, 23, הבן הבכור, המשותק בחלק התחתון של גופו מאז לקה בשיתוק-ילדים בילדותו המוקדמת, הוא צילוי.

הכרתו של שפירא פסחה על הקולות האלה. היא דשה בבעיה שהטרידה אותו מרגע הקיצו. היה זה מכתב האיום-בהתפטרות שהיה עליו לכתבו, באותו בוקר, לרוי בן-גוריון. לכמה דקות ניתק שריהדות את עצמו ממחשבה מטרידה זו. הוא עבר לחדר-העבודה, בקצה המסדרון, כדי להניח את התפילין ולהתפלל. היום היה חם מהרגיל. „חמסין“, חשב.

★ ★ ★

ב ויה בת שתי קימות, מוקפת גן מפואר בשכונת טלביה בירושלים, הנקראת על שמו של הכליף הבגדי הרון אל ראשיד, הקיזה שרת החוץ גולדה מאיר לקרני השמש, שבקעו מבעד לתריסים. היא הניחה את כף ידה על מצחה. לא היה לה חום, אולם היא הרגישה את עצמה תשושה מאוד. עקבות השפעת נשארו עדיין בגופה: אמש הלכה לישון בשעת לילה מאוחרת, אחרי הגאום המדיני המיגע והארך שנשאה בכנסת. היא התלבשה בחדרה שבקומה העליונה, הכוללת מספר חדרי שינה, סלון קטן ומטבח, ניגשה להכין לעצמה ארוחת בוקר קלה במטבח. בעוד דקות מספר תבואנה מנהלת הבית והעוזרת, ויהיה עליה לחלק להן הוראות לקראת ארוחת הצהרים. יהיה עליהן לערוך את חדר האוכל הגדול בקומה הראשונה, כך שיתאים למספר רב של אורחים נכבדים. הארוחה צריכה להיות צנועה. כי למרות האורחים הנכבדים, אין לחרוג מגדר התקציב הצנוע. מבעד לחלון בירכה שרת החוץ שלום את שני השוטרים הניצבים דרך קבע בפתח-הבית. היא נטלה לידה את עתוני הבוקר. כותרותיהם הראשיות היו מוקדשות לנאומה מאמש. היום לא תלך למשרד, תתכונן בבית לקראת הדיון בועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

★ ★ ★

ט למה דואק (50), אשה רחבת-גוף, ניגבה את ידיה בשמלתה הירוקה, ויצאה בפתח צריפה אל החצר. בחצר של השכן התימני משמאל קרקרו יתרנגולות. אחת מהן עברה את גדר הפחים, ונכנסה לחלקתה של סלמה, כשהיא מנקרת בינות לירקות. סלמה גירשה אותה. גבותיה השחורות והעבות היו זעומות מאוד. איזה חיים! איזה חיים! היררה. יעקב, בעלה הזקן והחולה, קם בשעת בוקר מוקדמת, נטל עמו את הצנור שהכניח לו ושכלל פיתה גדולה אחת, מספר בצלים, עגבניות וסיר קטן עם דיסת שעועית, ויצא לעבודה אחרי שהתפלל. הבטיחו לו שהיום יקבל עבודה בפרדס. אולי יביא קצת כסף ואפשר יהיה לקנות בשר ולהחזיר את החוב לצרכניה בשיכון הצריפים. סלמה נכנסה לתוך הגינה, קיפלה את שולי שמלתה, והחלה אוספת ירקות. כאשר התרוממה הבחינה בקבוצות אנשי השיכון, שהלכו על שביל העפר לעבר מעברת פרדסיה, כדי לחפש אחרי יום עבודה. איזה חיים, חשבה, כולם הולכים לעבודה. אפילו הזקן יצא לעבודה. רק הבנים עוד ישנים.

סלמה ניגבה את הזיעה מעל מצחה ונכנסה חזרה לתוך הצריף. מטבחה היה בהול הקטן. שבכניסה לצריף. היא הניחה את הירקות על השולחן, זכרה כי השאירה את הסכין בחדר. היא נכנסה לחדר. מסביב לקירות העץ החומים-כהים ניצבו חמש מיטות. שתיים מהן ריקות. בשלוש המיטות האחרות שכבו שלושת בניה, מכורבלים בשמיכות צבא פשוטות. עזרא, הצעיר בבניה, התהפך על משכבו. מסכן, איזה חיים יש לו, חלפה המחשבה במוחה. הוא בן 15, לא עובד, לא לומד, לא עושה כלום. כמיטה שלידו שכב אליו בן ה-17, פיו פעור וידיו מאחורי ראשו. עוד מעט ילך לצבא ואז יהיה קל יותר בבית. אולי יקבלו תמיכה מהצבא. היא חבטה בו בגבו. אליהו התעורר, פקח את עיניו, ונרדם שוב. היא חבטה בו שנית: „יאלה, מה זה? אתה צריך ללכת לעבודה היום.“

מבטה של האם חלף על פני התמונות התלויות על הקיר. היו אלה תמונות שתי בנותיה הנשואות, הנמצאות במושב בן-עמי ליד נהריה. בת אחת שלה נמצאת בקיבוץ חולתא, בן ברמת-גן. הא, לוא רק היתה בטוחה שכל בניה יסתדרו, היו ובעלה יכולים למות בשקט. היא הרימה את הסכין שהיה מונח על ארגו הקרטון של ספר בנה, והתבוננה בו, במוסא שלה. היתה לו הבעת-פנים שלוחה. רק אתמול היה ילד, והיום הוא כבר גבר מבוגר, בן 26, קורא ספרים וכותב הרבה. אבל עבודה אין לו. מסכן, מסכן, חשבה.

היא זכרה את הימים ההם, בחלב שבסוריה. האב יעקב היה אז רוכל בדים וחוטים. הסתובב עם חבילות על שכמו בערי סוריה וכפריה. משה נשלח לחדר כשהיה בן ארבע. כשהתבגר חשבו לשלוח אותו לתלמוד תורה, שילמד תורה ומשנה; אולי יהיה פעם רב. אז באו השליחים מארץ-ישראל. הם סיפרו שבירושלים יש ישיבה טובה ללימוד גמרא, ושמה יקבל שם חינוך טוב. היא העלתה לנגד עיניה את תמונת חגיגת בר-המצוה של בנה משה. אחר כך הוא נסע עם השליחים לארץ-ישראל.

סלמה דואק נטלה את הסכין ויצאה אל המטבח, להכין את הסלט לארוחת הבוקר של בניה. היא הדליקה אש בפחיליה המפויתת, הביטה בלהבה שניצתה. בשנת הקמת מדינת ישראל היו פרעות בחלב. הערבים שרפו הרבה בתים של יהודים, ואת כל בתי הכנסת. כל 300 משפחות היהודים החליטו לעלות לארץ-ישראל. הם עברו בשנת 1950 את הגבול. היא ראתה את בנה משה, חסון כמדי צה"ל, בשעה שבא לקבל את נהיגה. היא היתה בטוחה שהוא יעזור להם להיקלס בארץ החדשה, יעזור להם לבנות כאן את חייהם מחדש.

בו הועל הרבי

האוטובוס נעצר כל כמה מטרים לאסוף נוסעים בתזונה. אולי תיסע יותר מהר? צעק דואק אל הנגה, "עוד נאחר בגללך את הרכבת."

9.00 — הח"כים ישובו בוועדה

זה חצי שעה ישבו חברי ועדת הכנסת בחדר הגדול בקומה השנייה של הבית, מסביב לשולחן הגדול. הם הסתכלו במורת-רוח מסיימת בגבר בעל הגולגולת המפורסמת, שישב מולם. היה זה חיים כהן, היועץ המשפטי.

"דיסה נאה", חשב לעצמו ד"ר שמשון יוניצ'מן, איש חרות, ומרט את שערות שפמו. הדיסה בושלה כמה ימים לפני כן על-ידי גיימס יעקוב רוזנטל, הכתב גבת-הקומה של הארץ. רוזנטל, עוררדין גרמני חובש כיפה וצנוע, בעל כשרון מיוחד לעניינים פורמליים, לימד לא פעם את חברי-הכנסת את מקצועם.

עתה גילה ברבים שיש סתירה בחוק בחירת הנשיא: נאמר בו כי הנשיא חייב להיבחר לפני תום תקופת-כהונתו, וכי עליו לתת את הצהרת-האמונים שלו אחרי היבחרו. כן נאמר כי הנשיא נכנס לכהונתו מיד עם מתן ההצהרה. פירוש הדבר, כי הנשיא הבא יורש את מקומו של הנשיא הקודם עוד לפני שתמה תקופת-כהונתו של הלז — מצב מגוחך.

חיים כהן, בקול הייקי שלו, הסביר בחיך העליון המיוחד לו כי סעיף 6 של החוק הוא סעיף מיוחד, ואילו סעיף 7 הוא סעיף כולל. לכן סעיף 6 קובע, כי סעיף מיוחד

התפילה נגמרה. משה שפירא קיפל את הטלית ואת התפילין, החזיר את שקית הקטיפה למקומה בארון-הספרים, בין השיס והמדף העליון. פעמון הדירה צילצל. השר ידע מי המבקר: נהגו שלמה, חיזור, בעל המגבעת האפורה הנצחית. הוא הביא את העיתונים. השר התישב ליד שולחן הכתיבה המלוטש, נסך לידיו את העיתונים, שהיו מסומנים בקווים אדומים וכתולים. האדום סימן עניני מדיניות-חוץ ובכתוהן, אשר לדעת המזכיר, אליעזר רובינשטיין, היו עשויים לעניין אותו. הכחול סימן ענינים שנגעו לשני משרדיו.

כפוף על שולחן-הכתיבה, שקע השר במאמרו של עורך הצופה. שבתו דניאל, שהגיב בחריפות על סימפוזיון שהתקיים יומיים לפני כן ברדיו על זכות-הקיום של המפלגות הדתיות, השר היה מרוצה. המאמר שיקף את גישתו.

הטלפון צילצל. היתה זאת השיחה היומית השיגרתית של בנימין שחר, מזכיר המפלגה בתל-אביב. במשך כמה דקות הקשיב השר בסבלנות. תוך כדי הקשבה נשך את שפמו, הסתובב בכסאו, הסתכל בחלונות שבקימור החדר מאחוריו. אחרי כמה דקות של הקשבה מרוכזת, אמר בקול החלטי: "מבן, שמע... מנהיג-המפלגה היה מוכן לתת את הוראותיו. עוד לפני ששקע בקריאת תיאור ישיבת הוועדה-הפועל של המפלגה, שבה הוחלט אמש לנקוט בצעדים חריפים להשגת חוק-שבת ארצי, צילצל הטלפון שנית. "שלוס וזרח", אמר שפירא. גם בלי לשאול ידע כי המדבר הוא זרח הרפה-טג, תת-השר שלו לעניני דתות, והאדם המפורסם אליו ביותר במפלגה. גם זו היתה שיחה כמעט יומיומית. השיחה השלישית היתה של שלום רוזנפלד, איש מעריב, לו סיפר השר על החלטת הישיבה מאמש וסיפק לו כותרת חשובה לעתון הערב: "מחריפים היחסים בין מפא"י לרתיים...".

הגיעה שעת ארוחת-הבוקר. כמו את כל ארוחותיו, אכל השר לבד. בינתיים כבר ארז שלמה את ערימת התיקים של חדרה-העבודה, הוריד אותה למכונית האפורה. שפירא קם נטל את ידו, העיף מבט בסדר-היומן החום. היום היה גדוש. צמרת משרד-הדתות עמדה לבקר אצלו במשרד-הסעד בשעה 10, ארגון יוצאי גרוזא, ציר מולדתו, עמד לקיים במשרדו ישיבה בשעה 11, לשם דיון בהקמת מרכז-הנוער בתל-אביב. מרכז-החינוך של המפלגה ביקש את נוכחותו לישיבה דחופה בבית-מאיר בשעה 10. בקשר עם התפטרות תת-השר החינוך משה אונג.

יום רגיל, חשב לעצמו שפירא. אחרי-הצהריים היה צורך לבקר בכנסת.

משה דואק פקח את עיניו וקפץ ממיטתו. הוא ניגש לתבילת הבגדים שהכין אתמול, לבש את מכנסי החאקי והחולצה הלבנה. ניגש לרחוץ את פניו בכרוש שבחצר. בדרכו חזרה הטף מהשולחן שבמטבח פרוסת לחם ונגס בה. הוא נכנס לחדר, נטל את מעילו, אמר שלום לאמו ויצא מהצריף. האם הביטה אחריו: מה יהיה הסוף אתו?

משה עקף את הצריף בצעדים מהירים, צעד בינות לצריפי השיכון אל דרך-העפר, המובילה לפרדסיה. באמצע הדרך סטה שמאלה, אל תוך שדה הבזנטים הקרוב. הוא הביט סביבו, לראות אם אין איש מתבונן בו, והתכופף. על שוחה לידו היו כמה אבנים מסותתות. מתחת לאבנים הוציא קופסת פח, הסיר את הקש מעליה. לעיניו נתגלו שלושה כלי מתכת ירוקים ומחוספסים — רימוני די. הוא דחף שניים מהם לכיסו. אחר נמלך בדעתו, הוציא רימון אחד והחזירו לקופסה. את הקופסה החזיר למקומה.

כשחזר משה אל השביל הבחין בשכנתו פורטונה גמאל. הוא בירך אותה לשלום והמשיך לצעוד לעבר פרדסיה. הוא ראה ילדים ממחרים עם ילקוטי בד לבית-הספר.

הם יכלו בקלות ללמוד אצלו, גם אני הייתי מורה, חלפה המחשבה במוחו. היה זה כששחרר מהצבא, שם שירת בחיל הקשר. לא היה לו מקצוע. היה עליו לדאוג להוריו, שזה עתה עלו ארצה. הוא למד בנאות בסבריה, עבר לספסנות, ברזלנות וזמלאכות בנין אחרות. היו אלה עבודות קשות; לא בשבילו. הוא היה זקוק לעבודה רוחנית יותר. הוא למד סטיגוגרפיה והפטיק. עבד כפקיד במשרד החקלאות, אבל חדר העבודה היה חשוך וחסר אור, לא בשבילו.

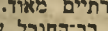
הוא ניסה להתישב במושב בן-עמי ועזבו לא בשבילו. התחיל ללמוד הוראה בקורס מזווז במרכז החינוך והפך למורה. אלה היו ימים טובים. הוא לימד בקיטת שמונה, באביחיל, בכפר-סבא. זו היתה עבודה מענינת. הילדים היו לפעמים מעצבנים אותו והוא היה מכה אותם, אבל סלתו לו. סיטרו אותו לפני שנתיים בגלל קיצוצים בתקציב.

דואק הגיע לכביש הראשי של מעברת פרדסיה. כביש ארוך, מתמשך לאורך קילומטרים, כשמשני צדדיו צריפונים, פחונים ובלוריונים. הוא צעד לעבר תחנת האוטובוס לנתניה.

8.30 — מהר, מהר, לרכבת

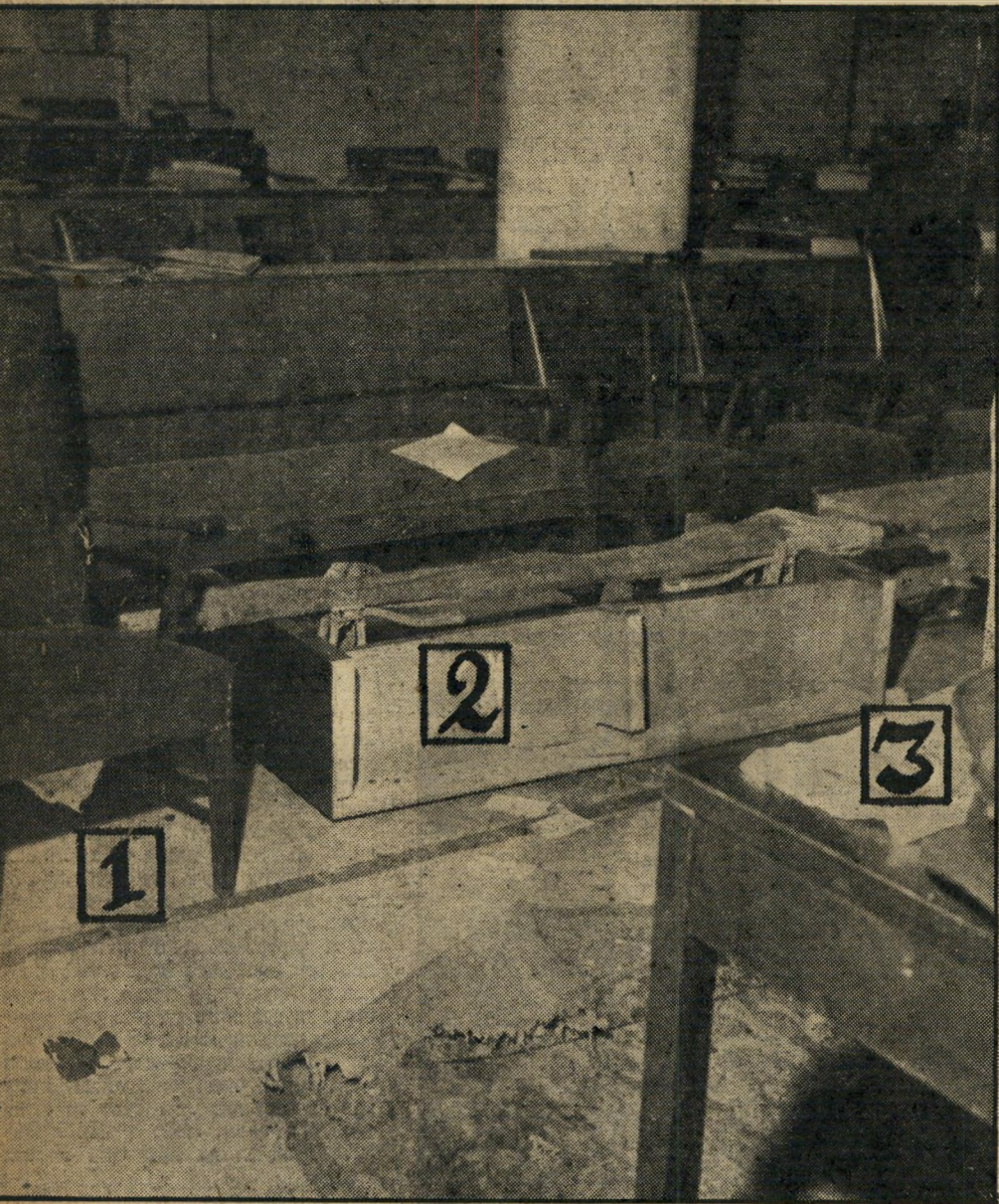
בצעדים מהירים, כשהוא מדלג על שתי מדרגות, עלה שר התחבורה משה כרמל למשרדו בקומה השנייה בבנין הוואר ירושלמי. הוא היה לבוש בחליפה חומה ובחולצה פתוחת-צווארון. השר בירך לשלום את הפקידים שפגש במסדרונות הארוכים של משרדו, נכנס ללשכתו. הוא חיך לעבר שתי התבניות שישבו בכניסה למשרדו, קרא אליו את מזכירו יצחק בצלאל. "תביא לי בבקשה את התיקים הנוכחיים ביותר; לא יהיה לי זמן היום לעבור על כל החומר. תזכיר בבקשה למנהלי המשרדים שהפנישה שקבענו היא בשעה תשע וחצי", הורה לו.

גם הדברים הנוכחים ביותר היו שיגרתיים מאוד. היה עליו לעיין בדו"ח על העלאת התעריפים בענפי התובלה, לטפל בפרשת רבי-החובל של האניה ציון, שהסתכסך עם חברת צ"ם. היה זה יום עבודה רגיל ושיגרתית. השר הזמין כוס תה.

האוטובוס לנתניה עצר בתחנת פרדסיה. משה דואק נדחק בין הנוסעים, הצליח לתפוס מקום-ישיבה בספסל האחורי של האוטובוס. הוא אחז בידו את העורך שנתן לו הנגה, מנה את המטבעות. הכסף הזה, חשב. לו רק היה לי כסף, הייתי פותר את כל הבעיות. כאן זאת מרינה של גנבים. מי שלא גונב אין לו כסף. לא גונבים לחיות ולהרויח, ולא גונבים גם מה שמגיע לך. אבל היום יהיה הסוף. היום יראו שאין הסקרות בארץ. הוא לפת את הרימון שבכיסו. המתכת היתה קרה. ידו הויעה. אילו היו גונבים לי לצאת מארץ אז, כשהתחבאתי בסיבון ובאניה, יכלו למנוע את הרעש שיהיה היום. כל העולם ידבר על זה. כל העולם ידע איך שרדפו אותי ומה שעשו לי. למה לא נתנו לי לצאת מצד אחד מחזיקים אותי ומצד שני לא גונבים אפשרות להתקיים?

הוא נזכר בימים בהם היה הכסף מצוי בכיסו, כשעבד כגובה וכתמרים עבור בית-היתומים ודיסקין בירושלים. שילמו דואק משכורת די גבוהה. חממה גדולה... הייתי אוסף בשבילם המון כסף. בקיבוצים, בבתי חרושת. נתנו לי חלק ממנו. האלף לירות שלקחתי מהמוסד ושגבלם סיטרו אותי, זה שום דבר. מה אפשר לעשות באלף לירות? אפילו דירה במקום הגון אי אפשר לקנות. אולי אחרי מה שיהיה היום יחזירו לי סוף-סוף מה שמגיע לי...

התפוצצות הריי... מון: מראה קצה... שפירא ישב על כסאו (1) ליד פינת השולחן (3). מאחוריו, הדוכן המרוסק (2) והספסל עליו ישבו איליהו אילת (במקום שם מונח הנייר) ומרדכי גזית. הרימון התפוצץ על הרצפה בין (3) ו(2).

רבע שעה אחרי

בחוק עדיף תמיד על סעיף כולל. החיכים הנוכחים לא נרגעו: מדוע לא קראו לנו בשבוע שעבר? רצה עזרא איכילוב, הציוני-הכללי מסתח-תקחה, לדעת. "אילו שמענו או את הסברה של היועץ המשפטי, יכולנו לתקן את החוק בעוד מועד". עתה היה זה מאוחר. הנשיא כבר נבחר. יצטרכו לתקן את החוק אחרי שייכנס הנשיא לכהונתו. הישיבה שקעה בעניני שיגרה של תקנון. הצעירה השורחורת מן המזנון הכניסה סס גדול. "הממ", הפליט ברך אוניה, יושבראש העדה. אוניה, גמוך וצולע, הוא אחד מסוסי-העבודה של מפא"י. איש תנועת-הנוער הציונית בגרמניה, שנחשב פעם לילד-פלא במפלגתו, הוא אחד הברגים במנגנון הגדול העוסק במלאכה האפורה של השלטון. נחקבלה תלונה של מק"י, הודיע והרים את מבטו הממושקף מן הנייר שלפניו, "על התנהגות המסטרה הצבאית כלפי חברה-הכנסת תופיק טובי. הדיון בתלונה זו יתקיים בשבוע הבא, כדי לתת אפשרות לשר-הבטחון או לנציגו להיות נוכח".

חברי-הוועדה חייכו לעצמם בשקט. הם ידעו כי בשבוע הבא תהיה מונחת לפניהם דרישת היועץ המשפטי לבטל את חסינותו של תופיק טובי כדי להעמידו לדין. ההחיה היתה מטרון כדי לשמוע את שתי התלונות יחדו, ולמנוע בצורה זו יתרון תעמולתי ממק"י, שניצלה את המקרה שאירע במבואות כפר-קאסם, כאשר שוטרת צבאית ירתה מעל לראשו של טובי, כשזה ניסה להתפרץ לתוך הכפר, ושוטר צבאי קרע את כתורבו מעילו.

בפעם הראשונה ביום זה נזכר השם כפר-קאסם בבנין הכנסת — שם שעתיד היה להטביע את חותמו על הרוחות בבית במשך כמה שעות נרגשות בערב. ביום היה יום השנה הראשון לליל-האסון, וגם לליל הפלישה לסיני.

הישיבה נגמרה. החיכים קמו ממקומותיהם. לרובם חיכו ישיבות חדשות. כי היום השלישי הוא היום העמוס ביותר בשבוע. ביום ב' באים רוב החיכים לירושלים רק בצהריים. ביום ד' חונרים רובם בצהריים לעריהם. יום ג' מיועד כולו לעבודה.

חברי הכנסת התכוננו לישיבה האחרונה הלך לישון

9.30 — צעיר עולה לרכבת

תחנת הרכבת בנתניה היתה כמעט ריקה מאדם. בביתן ההמתנה הקטן והלבן ישבו כמה נשים. גבר אחד היה שוקע בקריאת עתון. במרחק של כמה עשרות מטרים דהרו מכוניות על הכביש הראשי נתניה-חיפה. משה דואק לא ישב בביתן ההמתנה. הוא הסתובב על רציף התחנה, כשידיו תקועות בתוך מכנסי החאקי שלו. נדמה היה לו שכל העיניים מופנות אליו, שכולם תמהים לדעת מה פשר הבליטה בכיס הימני של מכנסיו.

לבסוף התישב בצד, רחוק מן הממתנים, והחל מעיין בגליון הארץ של אותו יום. עיניו ריחפו על פני הכותרות; מרזח לא קלט דבר. הוא התבונן בידועה קטנה, שמסרה הודעה שיגרתית: היום בשעה 16.00 יתחדש הדיון המדיני בכנסת על הודעתם של ראש הממשלה ושרת החוץ. המלים ריקרו מול עיניו: 16.00, 16.00, 16.00.

בן-גוריון הוא אדם עקשן, היררה דואק, והעלה לפניו את דמותו של האיש בעל רעמת השיבה, כפי שישב לבוש בבגדי החאקי לפני ארבעה חדשים, בעת שביקר אותו בשדה בוקר. בן-גוריון נראה אז נרגז במקצת על שהאורח הבלתיקראו מטרידו. אולם הוא לא זמנע מלהיכנס עמו בשיחה וביחוד כשהציג את עצמו כשליחו של ח"כ אחדות העבודה ישראל גלילי. הוא שוחח עמו על הקיבוצים, ישובי הספר, על תנועת הפועלים, על מפלגות הפועלים בישראל. בעצם, חשב דואק, האדם הזה יכול היה לעזור לי, ללחץ שיתנו לי מה שמגיע לי. האם הוא יהיה היום בכנסת?

ידו הימנית נחה על המכתב המחוספסת. זה היה באותו סיוור נגנב. היה שם איזה מחנה עבודה של פועלים, שעבדו בכביש הסמוך למקום. הפועלים היו אז עבודה והוא נכנס למחנה, לחפש איזה ברו מים. כשיצא ראה את אוהל המשמר. על הריצפה, ליד מיטת שדה מתקפלת, עמד ארגו ירוק ומאורך. הוא הכיר ארגונים מסוג זה מימי שירותו בצה"ל. אף אדם לא היה בסביבה. משה דואק נכנס לתוך האהל, הרים את מכסה הארגו והוציא מתוכו שלושה רימונים. הם היו ערוכים ודרוכים, נפציהם היו בפנים, מוכנים לפעולה. הוא לא היה זקוק לרימונים; הם רק נסכו בו הרגשה של בטחון. "כשימאסו לי החיים", חשב, "אוכל להתפוצץ".

דואק המשיך להביט בעתון. "מישהו אחר יתפוצץ היום", חשב. שוקע בהרהורי, הוא לא שמע שהרכבת מחיפה הגיעה לרציף. ברגע האחרון קיפל במהירות את העתון, החל לרוץ לכיוון הקרונות. הרכבת לא היתה גדושת נוסעים, אולם כמעט כל מקומות הישיבה היו תפוסים. דואק לא רצה לשבת בין הרבה אנשים. הרכבת החלה לנוע, והוא נצלטל במסדרונות הקרונות. כשהוא מחפש לעצמו מקום ישיבה מבודד. בקרון שלפני האחרון לא היו הרבה נוסעים. הוא ישב על אחד הספסלים.

★ ★ ★

ברגע שהתישב על הספסל, התנשף מלוא ראותיו. הוא הרגיש כאבים בחלק בטנו התחתון. "הגיתוח האורז הזה", חשב. "אותו רופא בבית-החולים בילינסון, הוא לא רופא בכלל. מה שמו? ד"ר נתן. הוא בוח השאיר אצלי משהו. אחרי הבעיטה ההיא, עשה לי ניתוח, אבל הכאבים חזרו ובאו. בגללו שרפתי את המחסן של בית-החולים. שלא אישימו אותי, אמרתי לו למפרע שישעשה לי עוד ניתוח כדי שהכאבים יעברו. הוא אמר שאני מטורף. הוזהרתי אותו שאשרוף את בית-החולים. כולם צחקו ממני, אפילו במסדרה. אחרי השריפה ואחרי שהודיתי ששרפתי את המחסן, אמרו שאין הוכחות. השריפה לא גמרה עם הכאבים, הם לא עברו בכלל. רק שלא אקבל את קפה שתשנע אותי".

הרכבת חלפה על פני המישור. בראשו של דואק חלפו המחשבות. "זה היה לפני 11 שנה. הייתי אז בן 15, שנה אחרי שהביאו אותי ארצה. הביאו אותנו לגבעת ברנר. לא נקלטנו כי היינו דתיים. העבירו אותנו לכפר הרואה, אבל גם שם זה לא הלך. אותנו לכפר קרה בדורות. בסוף עברנו לגליל ים, על-יד הרצליה. היה שם גרעין עיראקי. אנתנו היינו המיעוט. כל פעם פרצו קטטות והמדר ריכים היו מפרידים. המקרה שלי קרה בשביר עות. זה היה יום השנה לעליית ארצה. הייתי בחדרי, לבוש בגדי שבת. היינו כמה נערים בחדר. שמעתי מבחוץ צעקה של חבר שלנו. יצאתי מהחדר ומישהו בעט בי בבטני. הבעיטה היתה מיועדת כנראה לחבר שהוכה. המשתחי להתקדם. קיבלתי עוד מכות ובי עיטות, נפלתי החזיקו אותי והכניסו אותי לחור. זה שבוע הלך. באה המדריכה תמר ואחריה המדריך מלמן. הופיעו אחות וחור בש. רק אחרי שעה בא הרופא".

דואק התעלף, התעורר רק אחרי הניתוח בבית-החולים בילינסון, שארץ שלוש שעות. הניתוח בוצע לאיחוי מעיו, שנקרעו מעוצמת הבעיטה. 12 יום שכב דואק בבית החולים. כאשר קם על רגליו וחזר לקיבוץ גליליים, שוב לא היה שלם בגופו ובנפשו. כל עבודה שניתנה לו במשק נאמרה לו למעלה מכוונותיו. נדמה היה לו שבכוונה מתעללים בו. אפילו יציאתו למרעה עם פרות המשק היתה עבודת-פרך בעיניו. רק כעבור שש שנים התברר מה היה לדואק. היה לו שבר. הוא לא נותח שנית. רופא נתניתי הרכיב לו חגורת-שבר, ודואק הצ' ליה לקבל מהסוכנות את הוצאות החגורה — שמונה לירות.

הרכבת עברה מתחת לגשר אבן. שישוק הגלגלים התגבר, ולרגע היה נדמה לדואק שמשוה משקשק במוחו. כשיצא הקרון מ' תחת לאפילת הגשר. הוקל לו. הוא הביט בשדות הירוקים ונעץ מבטו במחוגי השעון. השעה היתה 10 בבוקר. בעוד שבע דקות תגיע הרכבת לתלאביב.

★ ★ ★

בשדות הירוקים של כפרי המושל עמדו חקלאים ערביים. הם עמדו כפופים מעל לחלקותיהם, דיללו את השתילים, עקרו עשבים שוטים. רק בשדותיו של כפר-קאסם

לא נראה איש. על אדמת הטרשים, בכניסה לכפר, ישבו בשילוב-ברכיים כמה עשרות נפשות. כשהן נועצות עינים באדמה שלפניהן. האדמה היתה צחיחה, ללא עשב וללא סימן של ירק, כאילו ארר אותה הדם שהירדה אותה לפני שנה. מדי פעם בקעו זקקותיה של אם שכולה, או אשה אלמנה. זאטוטים בלויי-בגדים התרוצצו סביב המתאבלים, כשהם נוהרים לא להקים שאון מיותר.

מעליהם, על רקע השמיים, התנוססה רצועת בד שחור, מתוחה על גבי שני כלונסאות עץ גסים, עדות קודרת למעשה פשע שזכרו לא נמחק. במרכז הכפר התנוסס צריחו המבהיק של המסגד החדש. סביבו התקהלו כמעט כל יושבי הכפר: פלחים מרודים ויחפים, סוחרים בחליפות חג, נשים מכוסות-פנים ונערי בית-הספר ששבתו מלימודיהם. הם הביטו בעינים שותקות במרפסתו של המסגד. שם, מסביב לשולחנות מכוסים בבד שחור, ישבו הנכבדים, עסקני האיזור הערביים והאורחים היהודים שבאו להביע את תנחומיהם.

האירעה היתה מעיקה. הנכבדים משתי העדות בירכו זה את זה בשפע מליצות, הנואמים לא פסקו להדגיש כי מעשה הפשע, בו נהרגו 49 גברים, נשים וטף, היה רק מעשה של בוודים, אשר יתנו את הדין על הפשע שביצעו. אולם המלים היפות לא הרחיקו את זמנעו. היא נשקפה מבעד לעיניהם של הילדים שעמדו ברחוב, על שפתותיהם הקמוצות של זקנים טרוטי-עיניים, על תריסי התנויות והבתים המוגפים. קשה היה לנחש מה מתרחש בליבם של אלה.

על המרפסת קם לנאום איסמעיל נחאס, מערבי רמלה. הוא לא צעק, אולם דבריו דקרו כמדקרות חרב: "מה הערבות שבידינו, שמעשה-פשע מעין זה לא ישנה?" שאל. "אין אנו שונאים את המדינה, אין אנו קוראים למעשי נקם, אבל המדינה והשלטונות חייבים לשנות את יחסם לערביי ישראל".

איש מקרובי הנטבחים לא העלה על דעתו לנסוע לירושלים ולזרוק רימון בכנסת. הם סלדו מהתעמולה, שניסתה לנצל את אבלם למטרות פוליטיות. הם גם לא תיארו לעצמם כי באותו יום ינסו רבים לקשר למעשה-פשע מטורף, שכאילו בוצע על רקע מה שהתרחש בכפרם לפני שנה.

בצפון, באיזור החולה, עסקו כמה עשרות פועלים בכנות קדחתניות אחרונות לפתיחת הסכר שניקז את כל מימי אגם החולה אל הירדן, יחסוף 60 אלף דונם אדמה ממימי הביצות. מחפרי ענק השלימו את חפירת האפיק, מכונות אחרות החלו בהוצאת הכלונסאות שחסמו את מוצא החולה אל הירדן. הכל התכוננו לקראת התג הגדול שיערך למחרת — חג יבוש החולה.

10.30 — משלחת נטורי-קרתא

בשעה 10.30 בדיוק קיבל שר הדתות והסעד משה שפירא, במשרדו אשר בירושלים, משלחת של נטורי קרתא. הוא ישב במשרדו הצנוע, בבנין משרד הסעד ברחוב המלך דוד. אותו בוקר התכונן השר למושב הכנסת של שעות אחרי-הצהריים, ריכז את כל עבודת יומו לשעות שלפני הצהריים. היו לו פגישות רבות.

תחילה קיבל השר כמה אנשים בעניני מפלגות, הפועל המזרחי. אחריהם נכנסה לחדרו משלחת נטורי קרתא, ובראשה הרב שינברגר. אם כי מבחינה רשמית אין נטורי קרתא מכירים במדינת ישראל ובמסודותיה הציוניים, היה להם נימוק משכנע להיפגש עם שר הדתות. לפני שבועות מספר קיבלה הכת היתר מעיריית ירושלים, לעריכת שחיטה נפרדת מיוחדת. אולם החלטת העירייה לא פתרה את כל הבעיות. כדי להתגבר על הקשיים, היה צורך בהתערבותו של שר הדתות.

כשיצאו אנשי נטורי קרתא שבצירצון, קיבל משה שפירא את ד"ר פייל מלצר, מנהל בית-הספר רוחמה בירושלים, ומחברי הנהלת בית-החינוך לעיוורים, לשיחה על בעיות חינוך העיוורים. עוד לא הספיק השר להנימש משיחה זו, וכבר קיבל משלחת של צעירים דתיים, נציגי האחנות הנח"ל נחושה בחבל לכיש, ונציגי מושב איתן ב' אותו איזור. הם ישבו בחדרו שעה ארוכה, סיפרו לשר על בעיות האיזור, הזמינו אותו לחג האור, שיערך בנקודות אלה עם השלמת רשת החשמל.

אחיה שעה עוד המתין משה דואק בתחנת הרכבת הדרומית בתלאביב לרכבת שתביאו לירושלים. הוא קנה עתון צהריים, ישב על ספסל וניסה להתעמק בקריאתו.

לא רחוק משם, מהלך כמה בתים באותו רחוב, נמצא משרדו של העורך-דין החתיק עמנואל דואק. הצעיר מפרסיה לא יכול היה שלא להיזכר כיצד עבר באקראי לפני ארבע שנים באותו רחוב, נעצר לאכול משהו במזר נון באותו בנין, והבחין בשלט מאובק וקטן: עמנואל דואק, עורך דין. הוא היסס תחילה אם לעלות למשרד. אחר כך עלתה מחשבה במוחו שמא אותו עורך-דין אינו אלא קרוב רחוק שלו.

הוא עלה במדרגות המוזהמות של הבנין, נכנס לחדר-המתנה בלתי-מסודר, שעתונים ישנים היו מפוזרים על שולחנו. עורך-הדין פעל שערות-השיבה לא השאיר כל מקום לספק: אין הוא קרוב משפחה של משה דואק, אולם דואק הצעיר לא יצא ממשרדו. הוא פרש בפני עורך-הדין את תכניתו ל' תביעת פיצויים מהסוכנות היהודית על הנוק שנגרם לו בעת שהותו במסגרת עלית הנוער. עמנואל דואק קיבל עליו את התפקיד. ב' משך חדשים היה משה דואק מתרוצץ ברחוב זה, כשהוא מביא מדי פעם לפרקליטו פרטים חדשים, מאיץ בו להגיש את התביעה. כאשר החל לבסוף הביורר בפרשת התביעה, שהוג' שה ללא נקיבת סכום פיצויים מסויים, שאל השופט המחוזי ד"ר שאול לבנברג מהו ה' סכום הנדרש מהסוכנות. עורך-הדין לא הספיק לדבר; משה דואק קפץ והכריז: 120 אלף לירות. השופט חיך, שאל את דואק מה יעשה בכסו. דואק השיב מיד: "אינני יודע למה אני מוכשר, אני רוצה לתת לאחיי לעבוד ולא לעשות עבודה שאינה גדרשת

כבוד לשומר

משה דואק צועד לעבר בית-המשפט השלום בירושלים. להוציא את פקודת-מעצר נגדו, כשהוא כבול בידו לשוטר. נוכח צלמי הטלכנייה שצילמוהו, הרים דואק את ראשו, צעד בקומה זקופה עד לאולם בית-המשפט.

יד על התנין

יד על הראש המתנקש בחדר החקירה. חולצתו נקרעה בשעה שנתפס. ראים עליה סימני דם (ליד הכפתורים) מהמכות שספג מקהל תופסיו.

אליעזר שילוני, ראש הלשכה הפלילית במטה מחוז ירושלים, נשבע לומר את האמת. בפני שופט השלום הירושלמי משה בוק, בפניו הובא משה דואק לשם הוצאת פקודת מעצר. (משמאל) מאזין בקוררוח למהלך העניינים. הוא הודה באשמה, אך ביקש לשחררו ממעצר.

שהאוינו לדבריה של שרת החוק, לא שוחחו ביניהם, כדי לא להפריעה. הם רשמו רשימות. התכוננו לשאלות בתום הנאום.

גולדה דיברה על הנושא: המצב המדיני והבטחוני של ישראל לאור ההתפתחויות במזרח התיכון. היא סיכמה את המצב בגבול סוריה-תורכיה, סיפרה על הצעדים שנקטה ישראל להבטחת בטחונה, סיפרה על פגישותיה ושיחותיה עם ראשי ממשלות ושרי חוץ שונים בעצרת א.ו.ם. כמה מחברי הוועדה התקשו לשאול שאלות, לברר פרטים. גולדה קיצרה בתשובותיה; היה עליה להתכונן לארוחת-צהרים הגינית בביתה, ולישיבת הכנסת אחרי הצהריים. לגבי אשה שקמה זה עתה ממיטת חוליה, היה זה סדריום עמוס. היא סיכמה עם חברי הוועדה שהויכוח על דבריה יתנה לשבוע.

★ ★ ★

בחדרו של שר התחבורה משה כרמל, בבנין הדואר בירושלים, התקיימה ישיבה רבת משתתפים. היתה זו הפגישה של קבוצה א' שהתתפו בה כעשרים איש, ראשי הרחידות של משרד התחבורה. הבעיות שעמדו בפני המשתתפים היו מקיפות, נגעו כמעט בכל שטחי הטיפול של המשרד. אלוף אפרים בן-אראץ, נמור-הקומה ונמרץ-הדיבור, הירצה על בעיות חברת התעופה הלאומית אל-על, שהוא מנהלה. הוא ניתח את המאון, חיזק את דעתו על סיכויי החברה עם רכישת מטוסי בריטניה החדשים.

פולי פרקש, מנהל אגף הספנות והנמלים של משרד התחבורה, סיפר על המשבר בענף הספנות בעולם, על ירידת מחירי האניות והשפעת המשבר על הספנות הישראלית. מנהל שירותי הרכבת מנחם סבידור, שחזר זה עתה מסיור של שלושה חודשים בארצות-הברית, סיפר על השיפורים שיש להכניס, לדעתו, בשירותי הרכבת הישראלים. היועץ המשפטי של משרד התחבורה יצחק מינץ, שחזר מסיור בגאנה, שם יעץ לממשלת גאנה בעניני ספנות, סיפר על סיורו.

השר משה כרמל ניהל את הישיבה. הוא קרא אליו את מזכירו הצעיר יצחק בצלאל, כדי לראות מה עוד מצפה לו בסדר-יומו. כמעט ולא נותר לו זמן לנוח ולאכול: מיד אחרי הישיבה היה עליו להיפגש עם חברי סיעתו בכנסת, לדון בבעיות הויכוח המדיני. היה עליו עוד לעבור לפני פתיחת הכנסת על החומר השוטף של משרדו, שלא הספיק לעיין בו בגלל ישיבות היום. הוא רצה להישאר בכנסת כדי לשמוע את נאומו של חברו לסיעה יצחק סבנקין, ובערב היה צריך להכין את נאומו הפתיחה שלו לוועידת מפלגת אחדות-העבודה.

השר סיכם את הישיבה ויצא את משרדו. לא היה כל סיכוי שיוכל לקפוץ אותו יום לביתו, בקיבוץ נען. יהיה עליו להסתגר, כך חשב, בדירתו שכרחוב סוקולוב, לעבוד קשה עד שעה מאוחרת בלילה.

13.00 — תכנית בריחה

מה דקות אחרי השעה אחת, הגיעה הרכבת לירושלים. משה דואק חיכה עד שאחרון הנוסעים יעזבו את הקרון. כשיצא לרציף, הבחינה עינו במועד יציאת הרכבת הבאה, מירושלים לתל-אביב. לרגע עמד והיסס, אם לקנות כרטיס נסיעה חזרה. הוא נכנס לאחד מתאי בית-השימוש. שם הוציא מכיסו את הפץ המתכת.

הרימון הירוק, הצבוע בשני קוים אדומים, נראה שליו ואדיש. דואק בדק את ניצרתו. תחבו שוב לכיסו. מתחנת הרכבת צעד הצעיר ברגל. הוא חלף על פני בנין המוסדות. אותה שעה יצאו פקידיו הסוכנות להפסקת הצהריים. לא יהיה בזה סעם רב להשליך את הרימון לחצר, חשב, זה לא יעשה רושם מספיק.

הוא המשיך בדרכו, חלף על פני בנין הכנסת. לרגע עמד והתבונן בבנין. הוא הכיר אותו לכל פרטיו: כבר ביקר בו כמה פעמים בתקופה האחרונה. לא תהיה זו בעיה להיכנס; הסדרנים מכירים אותו כצופה שקט. הוא התבונן במכוניות המבריקות של חברי הכנסת, שניצבו בשורה ארוכה ברחוב, ובמוחו תיכנן דרך בריחה, אם רק יצליח להמוק מתוך הבנין.

במורד רחוב בן-יהודה חיפש משה דואק אחר בית-מלון קטן, שם יוכל לנוח עד מועד פתיחת הכנסת. הוא הגיע עד כיכר ציון, פנה ימינה לרחוב צר, המוביל לעבר שכונת נחלת שבעה. שלט צנוע של מלון בשם חיפה משך את עינו. הוא טיפס במעלות. בעלת המלון, הגברת רודניק, הקבילה את פניו.

"אני רוצה חדר ללילה אחד," ביקש דואק.

הוא רשם בפנקס המלון: משה דואק, נתינת — סוריה. אחר-כך נמלך בדעתו, מחק את המלה סוריה ורשם ישראל. הוא התמקח עם בעלת המלון על המחיר, הצליח להורידו מלירה וחצי ללילה ורבע. במשך כל הזמן הויע, בתדרו, הלך האורח את נעליו והסיר את מעילו. הוא ביקש להעירו בשעה 4.00 אחרי הצהריים, השתרע על המיטה ונרדם. הוא ישן שנת ישרים.

ממני. אני מוכן לפקח על מפעל שאקים בכספי הפיצויים. הפרקליט נדהם, הגיש בו במקום את התפטרותו. אולם השופט חיבבו להמשיך לייצג את לקוחו.

10.00 — „אני אשרוף... אתקיף...“

באחד מהדררי-הישיבות של הכנסת, עסקה ועדת השירותים הציבוריים בנושא מעניין: השפעת האסיאתית. כמה אנשים חלו? כיצד מצטיירת בעיית האישפוז? ד"ר שמעון בטיש, מנהל משרד הבריאות, הרצה על הבעיות בסבלנות. הרופא המנוסה סיקפק במספרים הרשמיים של משרדו ריחם למספר החולים, סבר כי המספר האמיתי עולה פי ארבע על המספר שפורסם, מאחר ורוב הרופאים מתעצלים להודיע על המקרים, ולא כל החולים קוראים לרופאים. לדעתו כבר חלו 40% מן האוכלוסיה בשפעת זו, האחוז הרגיל בארצות הנוערות. לא תמיד יש כל הסימפטומים. לפעמים יש רק כאב-ראש.

אם תקבל פעם כאב-ראש ממני," חיך משה ארם, היושבי-ראש המצומק, עסקן אחדות-העבודה, "תדע שלא אני אשם, אלא השפעת."

"זאת לא תהיה שפעת אסיאתית," התערב שמשון יוניצמן. "זאת תהיה שפעת ארמית," פסק יעקוב ניצני, איש מפא"י.

לפתע נקרא יוניצמן החוצה. יוחנן באדר, חבר סיעתו, רצה שיעבור לוועדת החוץ-והבטחון. שני חברי המפלגה בועדה, מנחם בגין ויעקוב מרידור, שהו בחוץ-לארץ. המחליף שלהם, חיים לנדאו, נעדר גם הוא מהארץ. אריה בן-אליעזר משתתף בוועדה מטעם הנשיאות. לא נשאר אלא יוניצמן. אך יוניצמן סירב. הוא חשב כי השפעת האסיאתית חשובה יותר. בינתיים עבר בטיש להסברת הקשיים בשטח האישפוז. החברים הקשיבו בענין. איש מהם לא העלה על דעתו כי תוך שעות מעטות תהפוך בעית האישפוז — ולאז דחקא של חולי-השפעת — לבעיה בוועדה במדינה.

★ ★ ★

הרכבת העודה לירושלים נעצרה ברמלה. תחנת הרכבת היתה מלאה חיילים בחופשה, שנדחקו אל פתחי הקרונות. משה דואק התבונן במעד לתלון החוצה. המקום היה מוכר לו: מכאן מובילה הדרך אל בית-החולים לחולי נפש בבארי-יעקב, שאינו רחוק מרמלה. לאחרונה בילה שם דואק כחמישה חודשים.

"טיפשים," היהר דואק, "אוני הם שולחים לבית משוגעים. את כולם צריכים לשלוח לשם." הוא שיתור במוחו איך הגיע לאותו מוסד. אותו שופט לבנברג דחה את תביעתו לפיצויים... עורך-הדין לא עשה את כל מה שיכול היה לעשות... דואק החליט להיות עורך-דין בעצמו, הגיש ערעור לבית-הדין העליון. לא רצו לשמוע אותו, ביקשו ממנו שיגיש את טענותיו בכתב. הוא מילא שישים עמודי סטנסיל ושלחם לבית-המשפט. השופט העליון אולשן שוב דחה את תביעתו. "כולם עשו יד אחת נגדי, כולם רוצים לדפוק אותי," חשב דואק.

ואן ישב ובכתב-ידו כתב את המכתב הבא: "האש שאחזה במחסן בית-המשפט העליון בירושלים בליל חג השבועות תשי"ז, והאש שאחזה במחסן בית-החולים בילינסון כעבור שבוע, מקרון במשפט ובפסקי-הדין שניתנו עליי בית-המשפט המחוזי והעליון בקשר לתביעתי. שתי השריפות נעשו לרגל מלאות 10 שנים לפגיעתי. לפני השריפות, הזהרתי והתריתי ובכלל זה את משרד ראש הממשלה על מה שעתיך להיות, באם לא תתמלאנה דרישותי לחידוש משפטי, עתה, לאחר השריפות, אני מזהיר ומתרה כי באם לא תתמלא דרישתך, הרי שביית-הדין העליון, בית-המשפט המחוזי, בית-החולים בילינסון ורופאים, ועוד מוסדות ואישים אחרים הקשורים בענין זה, ימצאו את עצמם במצב של חבלה גופנית, אישית, נוסף לחבלות ברכושם ובמקנתיהם. אני שולח הודעה זו בשעה שאני מצוי באחת ההתקפות החזקות ביותר שלי באזור הנועי, בבטן ובשיפוליה. על ראשיכם אתם, האחראים, יחולו כל מעשי החבלה שיעשו עוד. היום או בסוף השבוע אהיה בבית הוריי."

את המכתב שלח לנשיא בית-המשפט העליון יצחק אולשן, ולמשטרת ישראל. במשפט שנערך בעקבות המכתב קבע הפסיכיאטר ד"ר באומץ: "בדקתי את משה בן-יעקוב דואק ומצאתי אותו במצב מצי מתוחות נפשיות. קיים חשש לפסיכוזה פאראנואידית. עלול להיות מסוכן לציבור. מציע להעבירו בבארי-יעקוב לשם הסתכלות. איננו מסוגל לעמוד לדיון."

אחרי הסתכלות של חמישה חודשים בבית-החולים בבארי-יעקוב, מצאה הוועדה הפסיכיאטרית לית לשיחרורם כי משה דואק אינו מסוכן לציבור, ויכול לעזוב את בית-החולים למרות שהוא חולה נפש. עם זאת החליטה הוועדה שיהיה עליו להתיצב אצל הפסיכיאטר המחוזי אחת לחודש.

הרכבת יצאה מתחנת רמלה; משה דואק חיך לעצמו, שב-ערצון: "אף פעם לא התיצבתי, ושום דבר לא קרה לי."

12.00 — מהר, הזמן דוחק

רת החוק גולדה מאיר לא הרגישה בטוב. עקבות השפעת האסיאתית עדיין גיכרו עליה. היא נראתה חיוורת, דיברה בקול חלוש. חברי ועדת החוק והבטחון של הכנסת,

„הבטחתי לרפאל לשמעון“ אמר שפירא וחזר לאולם

הצטרפו. הם עמדו להיפגש, כעבור שלוש שעות, בניסבות שונות לגמרי.

כשה דואק התהסר על משכבו. הוא שכב עתה על גבו בפיטוט אברים וכשפסק את עיניו, נתקל מבטו במגורה שהיתה תלויה על התקרה. לרגע לא הבין היכן בדיוק הוא נמצא; אולם כשנוכח כי הוא נמצא בתוך חדר המלון, שאג כבהלות לעבר ויליאם מן, שכנו לחדר השני, ממנו ביקש להעירו בשעה ארבע: „מה השעה עכשיו“

מן, אזרח אמריקאי, הציץ בשעונו וענה: „שלוש וחצי.“
שלוש וחצי, חשב דואק. ישיבת הכנסת מתחילה בארבע. היא תימשך כנראה עד שעות הערב המאוחרות. יש הרבה מפלגות, יש הרבה גוואמים, אין מה למרר. הוא הכחך שנרדם, כשהרימון בתוך כיסו. עתה לא היה לו נוח לשכב כשהרימון תקוע בכיסו. הא חשב להוציאו ולהניחו בכיס מעילו של הכסא. אבל, אולי משהו יבוא לחטט בכיסים וימצא את הרימון?

16.10 — הנפשות הפועלות מתכנסות

הוד מעלתו, השגריר הישראלי לחצר גיימס הקדוש, נכנס לבנין הכנסת. בקומתו הגבוהה, עיניו הגדולות האפרפרות וחליפתו האפרורה הטיפה, משך אליהו אילת כיד את תשומת לבו של הסדרן, שהכיר.

כשהתכונן לעלות במדרגות ליציע, כדי לעקוב אחרי הויכוח בעיני הקהל, עצרו הסדרן ושידלו להיכנס לאולם הכנסת עצמו. שם, בשולחן המיועד ליועצים חשובים, ישמע היטב. אילת נכנע. הוא עבר את חדר-המלתחה, בו רגילים חברי-הכנסת להניח את מגבעותיהם, לפתוח את תיבות-הדואר שלהם, לעללל במבול העלונים והפרסומים הנשלחים אליהם. לגמור את הסיגריה ולהקשיב בחצי אוזן לנעשה באולם הסמוך. אילת חצה את החדר, כדי להגיע לספסל היועצים היה עליו לעבור על-פני הקצרות והגואם, בין שולחן הממשלה לבין במת היושבראש. אילת הניד בראשו לעבר חנן רובין, היושבראש התורן, ולעבר גולדה, שכבר ישבה במקומה. מתי היא מספיקה לנוח? תמה. אילת עצמו לא הספיק לנוח. אחרי שהתפורו האורחים שסעדו בבית גולדה נשאר אצלה, שוחח כחצי שעה על יחסי ישראל ובריטניה. רק בשלוש וחצי נפרד ממנה. חזר לבית הנשיא. בו התגררר בימי שהותו בירושלים. שוחח כרבע שעה עם יצחק בן-צבי ויצא לכנסת, להאזין למהלך ישיבת-המליאה.

השגריר תפס את מקומו. על הספסל כבר ישב מרדכי גויה, המזכיר המדיני הגבוה והשחרחר של גולדה. היה זה ספסל פשוט למדי, מאחורי דוכן עץ דק, עליו יושבים לרוב מנהל-המשרד והמזכיר של השר המרצה בוויכוח השוטף. הוא נמצא בין שולחן הממשלה לבין השורה הראשונה של ה"חייכים". הפעם היה ברשות אנשי משרד-החוץ.

אילת השקיף סביבו. האולם החל מתמלא. למעלה מן הרגיל. שני שלישים של הספי סלים היו תפוסים. אמנם, שום דבר מעניין במיוחד לא עמד לקרות באותו יום. גולדה כבר נשאה את נאומה אתמול. אולם למחרת היום עמדה להתקיים השבעת הנשיא. שי נבחר אתמול מחדש, ורוב החייכים שכאו לירושלים למטרה זו ניצלו את הדבר כדי למלא גם את תפקידם במליאה. גם אילת עצמו דחה את טיסתו חזרה ללונדון וכא לירושלים למטרה זו, אחרי שהחמיץ את נאומיהם של דויד בן-גוריון וגולדה על המצב המדיני.

אדם גבהקומה וחסון תפס את הספי אילת. ליד שולחן-הממשלה, כמעט בדיוק לפני אילת. „שלוש, מה שלומך?“ שאל משה שפירא את אילת. „תודה, מה שלומך אתה?“ השיב השגריר.

כעבור כמה דקות נכנס דויד בן-גוריון. ניגש למקומו בצעדים נמרצים. הוא נראה במצב-רוח טוב.

עפירת מכונית ברחוב למטה העיר, את משה דואק משנתו. הוא התישב בשיפולי המיטה, נעל את נעליו. הוא שיפסף את פניו בידיו ופיהק. יהיה עליו להודרו, חשב. אם הוא רוצה לקבל כרטיס כניסה לישיבת הערב. בערב מתרחבים המקרים בכנסת, ואז יתכן ולא יתנו לו להיכנס.

הוא ניגש אל הכסא. הרים את מעילו ולבשו. בעת שהוציא את צוארון חולצתו מבדד לדיש המעיל, עלה במוחו הרעיון שאין זה מן ההגיון ללבוש את המעיל. ביום חם שכזה יעורר הדבר חשד. מצד שני עשוי המעיל לעזור להסתיר את הרימון. אבל יהיה קשה להימלט עמו החוצה. הוא הסיר את המעיל והשליכו על המיטה.

„אחזור בשעה 10 בלילה“, אמר לבעלת המלון ומיהר לצאת לרחוב. הוא יצא לרחוב ב"היהודה. הרעב הציק לו. הוא ניגש לדוכן לפלפל שניצב בקרן הרחוב. הזמין לעצמו מנה שלימה. לא היו אנשים רבים ברחוב. דואק ניצב בכניסה לקולנוע זיוו, התכונן בתמונות של הסרט שהוצגו בחלון. שם הסרט: האיש שידע יותר מדי. שם מורה היררה דואק; בעצם גם אני יודע עכשיו יותר מדי. אני האיש היחיד שידע מה הולך לקרות בכנסת ואיזה רעש יהיה בעולם מזה. אין דבר, שיראו כולם את העתל שעשע לי.

בצעדים מהירים עלה במעלה הרחוב, פנה לעבר בנין הכנסת. הוא ניגש למזכירות הכנסת ליד בור המגורה, ביקש כרטיס כניסה ליציע. ביקשו ממנו תעודת זהות. לאחר שנרשמו פרטיה, ניתן לו הכרטיס. הוא מיהר להכנס לבנין הכנסת.

17.30 — „זה הרגע“ חשב דואק

הכר הכנסת זרח ורהפטיג עבר על פני שולחן-הממשלה ויצא החוצה. משה שפירא הסתכל בשעונו. השעה היתה חמש וחצי, השעה שנקבעה להמשך הישיבה שהתקיימה בבוקר בעניני משרד-הדתות. הוא יצא למוזון. יהודה שטיגל, סגן המנהל הכללי של המשרד, כבר ישב שם, מאחורי ערימת-תיקים, חיחר ומחמיר-פנים כרגיל.

הישיבה נמשכה ונמשכה. תוך כדי דיבור קרא שפירא לחצרות השחרחרת. הזמין דג וסאלאט. בעוד ורהפטיג ושיגל מתחכמים, סעד השר בנחת והקשיב. היתה זאת הסעודה שסיכנה כעבור שעה את חייו.

על דוכן הנאומים עמד חבר הכנסת פרץ ברנשטיין מסיעת הציונים הכלליים. הוא דיבר לאט, בהפסקות ארוכות בין משפט למשפט, וקצת סחות ארוכות בין מלה למלה. קשה היה להאזין לדבריו במבטאו הייקי המיוחד במינו. משה דואק התאמץ לעקוב אחרי דברי הגואם. הוא ישב בשורה האחורונה ביציע, כמעט במרכז קרוב לדרך היציאה. הוא שמע את ברנשטיין אומר: „היתה נקודה אחת באומרו של ראש הממשלה שאולי צריך לראות בה השקפה חדשה: שלא את כל הבעיות אפשר לפתור באמצעים צבאיים...“

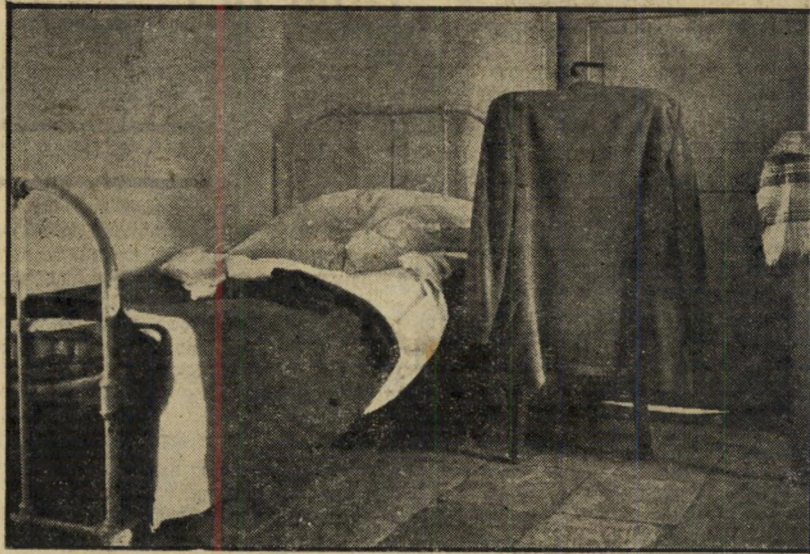
13.30 — סעודה דיפלומטית אצל גולדה

צחוק עמום ואדיב נשמע מסביב לשולחנה של שרת-החוק. גולדה מאיר ישבה בין שני השגרירים — השגריר הבריטי בישראל, והשגריר הישראלי בבריטניה — שהיו אורחי-הכבוד בסעודה.

כמו תמיד בארוחת כאלה, לא דיבר איש על פוליטיקה. השיחות נסבו על כל הנושאים שבעולם — מן הספוטניק הטוביטי ועד לאקלים בלונדון. לעתים היתה זאת שיחה אחידה. לעתים התפרקה החבילה לצדוד של שיחות פרטיות, כשמיזפת-הכוח הקנדיה מהליפה דברר אדיבות עם לינטון, וראובן שילוח הבלתי-מחויך מנסה לברר את אשת השגריר הבריטי אי את הגברת גויה, אשת מזכירי השרה, ששוחח עם אשתו של אייב הרמן, איש הסוכנות. „שמעתם את הסיפור על פיאדה בלונדון?“ נשמע קולו של דויד הכהן, המסובים הפנו כאדיבות את פניהם אליו. „כשביקר משה פיאדה (יועצו היהודי של טיטו) בלונדון, היה על גינטלמן אנגלי אחד להציגו. הוא רשם לעצמו את השם על פתק, אך משום מה היה נדמה לו שהאיש שמו פוג'אד. כך הציגו את פיאדה עשרות פעמים באותו ערב בתור המנהיג הפאשיסטי הצרפתי, עד שפרץ בועקה: מה רוצים ממני? אינני פאשיסט!“ האנגלר-סאטסיס ליד השולחן חייכו. „אולי זה הדבר שגרם לכך שנפטר אחריכך משבץ הלב“, העיר משהו.

14.00 — „אבא, האוכל מתרר...“

המבקר האחרון עזב את חדרו של שר הדתות בבנין משרד הסעד. משה שפירא התמתח, עבר להכתוב מספר מכתבים לזכירו. המכתב לזכיר בן-גוריון כבר היה מונח לפניו, מודפס במכונה, ולכן לחתימה. השר הידיע בו, שאם יו יסודרו עיניו השבת והזינוך תוך שבועיים, יאלצו חברי המפלגה הדתית-לאומית לפרוש מן הקואליציה. המכתב האחרון היה אישי יותר. אחד מנכבדי המפלגה וראשיה חלה לפתע בגידול ממאיר.

ההורים החדר

הוטס לאמריקה. השר הכתיב מכתב לראשי המפלגה בארצות-הברית: „...חברנו חלה פתאום ויצא אליכם לארצות-הברית. אני מבקשם בכל לשון של בקשה לעזור לו ולהיות עליידו. כי אין כמו אדם חולה מסוכן זקוק לקירבתם של אנשים, וביחוד שהוא כל-כך חולה, וזקוק מאד לחסדיהם. אני תפילה כי השם ישלח לו רפואה שלמה במהרה...“

שפירא קם מכסאו. הוא לא חיכה להדסת המכתב, השאירו לחתימה בערב. הוא לא תיאר לעצמו כי בעוד ארבע שעות יהיה הוא עצמו זקוק לאותו אנושי ולחסדי השם. (המכתב יצא לאמריקה כעבור יומיים, ללא חתימת השר, בליות ככתב-בלתי של אלעזר רובינשטיין, מזכירו ואיש-סודרו.)

שפירא הגיע לזירתו בבית-האבן הדורקומתי, פתח את שער הכרזל, עלה במדרגות הישרות והצרות. שני אנשים כבר ישבו בחדר-הארחים, שלושה אחרים בחדר-העבודה. השר היה רגיל לכך. לא הפונה למזכיר ונענה כי „היום מלא“, עונה אוטומטית: „טוב, או אלך אליו הביתה“. הכל יודעים כי השר יתפנה אליהם גם בביתו, וכי לעתים נוח יותר לבקש טובות באווירה הביתית, בנוכחות האב הישיש. בעל הזקן הארוך והקול השפיראי האופייני, המורו את בניו „גו, משה, תעשה ליהודי טובה...“

„אבא, האוכל מתקרר“, נפנסה לשיחה נעמי. הבת. היה זה האות לאחרון מבקשרי-הטובה להיפרד. אם כי לא ברצון. נעמי, המבקשת דרך קבע את הכרטיסים הנשלחים לשר להופעות באלט ומוסיקה, ושבקשתה מושבת דרך קבע ריקם (כי השר לא רק מסרב לבוא להופעות כאלה, אלא אף לתת לבני משפחתו בדרך בהם), הובילה את אביה לשולחן הקטן בפרוודור. שם אוכלים הטב, האם והסב, יחד עם זוסמן, יהודי קטן לבן 50, רזה מאד ובעל זיפי זקן, הוא בן-בית, שאיש לא יודע בדיוק את קרבתו ותפקידו. הוא ישן בפרוודור, סועד על שולחן המשפחה, מכלא את כל התפקידים המשפחתיים המזדמנים בדרך.

פעם היה השר נח בצהריים, אחרי הארוחה, בצורה מקרית משלו. הבן יהודה, נעמי והוא היו יושבים במשולש בחדר-האורחים, הריק כמעט מרהיטים, משחקים בישיבה בוריקת כדור זה לזה. היתה זה על פי רוב בימים מתוהים של משברים ממשלתיים או לאומיים. חצי שעה כנה היה פורק את המתחוות הלשוניות. עתה ויתר השר על בידור זה. יהודה ונעמי עסוקים בלימודים, שוב עם מי לזקן, השר עבר לחדר-המיטות, התפשט ושכב לישון.

15.00 — ישיבה ללא תוצאות

העדת-המשנה לחוק הסעד והמונוות עסקה בתפקידה. מספר הנציגים של משרד-ה הממשלה השונים עלה על מספר חברי הועדה, כי החוק הסתעף בכיתנים רבים. מסביב לשולחן ישבו החייכים שכבר נפגשו כמה פעמים במשך היום בועדות-אחרות. יום גדוש מאד, בלתי-רגיל, היררה שמשון יוניצ'מן, בהסתכלו בברוך אזניה, שניהן גם הפעם כיושבראש. יוניצ'מן הספיק רק לאכול ארוחת-צהריים הטופה במוזון.

זה הרגע, חשב דואק. הוא ניסה להניע את ידו, אולם היא לא זזה. "אם רק אכניס את היד לתוך הכיס, לא אשלוט ברוחני", חשב. יש עוד זמן, שום דבר לא בוער. חוץ מזה הסדרן עומד בדלת היציאה. כשיתחלפו הסדרנים אשליך את הרימוני.

ברגשטין סיים את דבריו. על הדוכן עלה מאיר ארגוב. הוא דיבר על מאבק הגושים, על הדוקטרינות, על מעמדה של ישראל בימי השואה הגואה. הוא דיבר בהתלהבות על קלטת המיליון השלישי.

על חשבוניו, חשב דואק, על חשבון הפני צורים. שלי הם רוצים להביא עוד מיליון עולים. הוא שלח את ידו לכיסו. באותו רגע נכנסו ליציע כמה אנשים. הוא החליט לחכות.

18.00 — רפאל עלה לנאום

היה יש ליד הירח שמשון יוניצ'מן. זהו הוא הרגיש ברע. יום לפניכן שוחח ארוכות עם פקיד ממשלתי גבוה, שהיה חולה שפעת. אולי נדבקתי? תמה עתה. הוא היה מרוצה. אם לקבל את זה, חשב, מוטב לקבל את זה עכשיו ולגמור עם זה. בפעם הראשונה בחייו הרגיש יוניצ'מן ב' צורך לעשן סיגריה.

יוניצ'מן ישב במקומו של מנחם בגין, בשדה הראשונה, מול המעבר הצר בין שולחן הממשלה ושולחן היועצים. מימינו ישב יוחנן באדר, משמאלו אסתר רזיאל-נאיר.

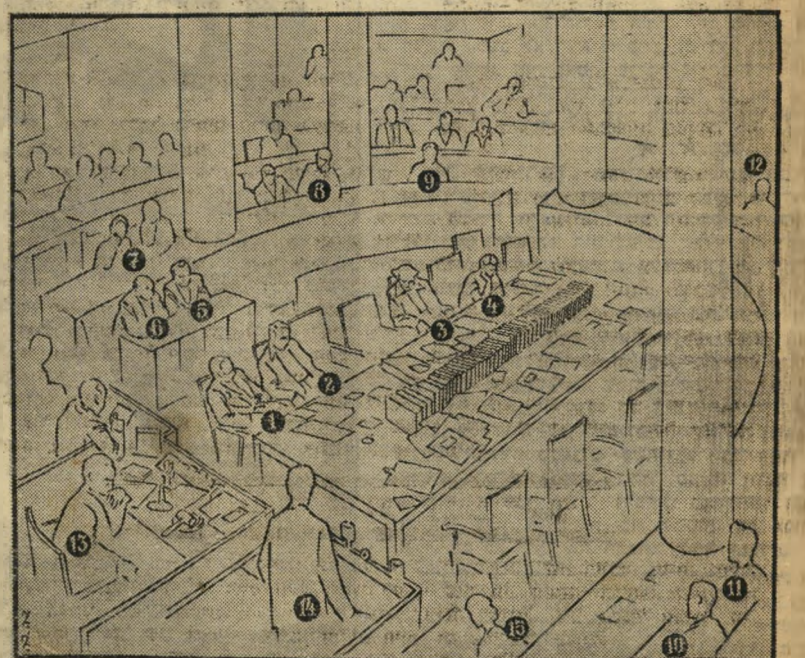
ליד דוכן הנואמים עמד מאיר ארגוב, הח"כ המפא"י הנמוך והממושקף. שאינו מצטיין בבהירות הרצאתו. כמה דקות לפני כן קמה גולדה. עתה קם יוניצ'מן והלך באותו כיורן גם הוא, לעבר ספסל המעשנים. מאחורי ספסל היועצים, עליו ישב אליהו אילת וברכו שלום, מחוז לחצי-הגרון העגולה של ספסלי הח"כים, ישנו ספסל שני, המיועד ליועצים פחות מיוחסים. מאחוריו ישנו עוד ספסל, הנחשב מחוז לאולם, אף שהוא נמצא בתחום הראיה והשמיעה של הנואם. שם רגילים הח"כים לעשן סיגריות, כשאין להם חשק לצאת למלתחה או למזנון.

עתה ישבו על ספסל זה גולדה מאיר ואריה אלטמן, בן סיעתו של יוניצ'מן, ועישנו. יוניצ'מן לקח סיגריה מאלטמן. השלושה נכנסו לשיחה, הקשיבו בחצי אוזן לדברי ארגוב. גולדה עישנה בעצבנות, הוליקה סיגריה בסיגריה. "את מעשנת יותר מדי", העיר יוניצ'מן. אולי התחשבה גולדה בהערה זו מפי דוקטור לרפואה. היא קמה מן הספסל, חזרה לכורסתה הירוקה ליד שולחן הממשלה. כמעט באותו רגע קם אליהו אילת ויצא מן האולם. יוניצ'מן חיכה כמה דקות לסוף נאומו של ארגוב. הנואם הבא היה יצחק רפאל. כמה עשרות ח"כים הרגישו לפתע שיש להם תיאבון, עזבו את האולם. יוניצ'מן נגרף בזרם, יצא למזנון. בדרך נתקל בנרציון הראל, שיצא גם הוא.

מה דקות לפני שסיים ארגוב את דבריו, הביא הסדרן פתק לאליהו אילת. יצחק אריאל,

ציר ישראל בבלגיה לשעבר, חיכה לו במזנון. כלבו של אילת נערך מאבק קצר וחריף. בשנת 1922 ישב אליהו אפשטיין בבית-הסוהר בקיבוץ, עם שאר הצירים של ועידת צעירי-ציון, שכבר היו או בלתי-חוקיים בברית-המועצות. יחד עמו בתא ישבו מאיר גרובובסקי ויצחק פישר. עתה הפך גרובובסקי לארגוב, פישר הפך לאריאל. האחד נאם, השני חיכה לו במזנון. האם לקום ולצאת למען אריאל ואולי לפגוע תוך כדי כך בארגוב, או לפגוע באריאל המתכה למען ארגוב?

המאבק הסתיים בפשרה. אילת המתין עוד כמה דקות, יצא החוצה, למרות שארגוב סרם סיים. יחד עמו יצא מרכזי גויה, שישב על-ידיו. גויה רצה לחדא אם אמנם מוכן אילת להרצות מחר בועדת החוץ והבטחון. אילת ביקש לדחות את הדבר למחרתיים.

באותו רגע

בו התפוצץ הרימוני, ישבו גיבורי העליזה במקומות המסומנים על-ידי דמויות סמליות בשרטוט זה. המספרים מסמנים את מקום חיצאם של (1) משה שפירא, (2) משה כרמל, (3) דויד בן-גוריון, (4) גולדה מאיר, (5) אליהו אילת, (6) מרדכי גויה, (7) בבה אידלסון, (8) יוחנן באדר, (9) אסתר רזיאל-נאיר, (10) שמשון יוניצ'מן, שישב חצי שעה קודם לכן בין באדר ורזיאל-נאיר, (11) שמואל מיקוניס, (12) נרציון הראל, (13) היושב-ראש ישעיהו שרעבי, (14) הנאום יצחק רפאל, (15) הקצנתית רחל מלחי. לצורך התייחסות השרטוט, השמיט חצייה כמה דמויות שלא הוזכרו בכתבה. ביניהן כל השרים שישיבו בצד הקרוב של השולחן. הרימוני התפוצץ בין (1) ו(5).

יום לפני כן

בשעת בחירת הנשיא, נראה בבירור אותו קטע של האולם המפורסם למטה. שפירא, כרמל, בן-גוריון וגולדה יושבים באותם המקומות בו ישבו למחרת היום, בשעת ההתפוצצות. לידם יושבים ארן זלון,

שנעדרו בשעת האסוף. פינה אחת של דוכן-הנואמים נראית באמצע התמונה, באותם המקומות בהם ישבו, בסדר אחר, למחרת היום. למטה חיים כהן יושב על ספסל-היועצים. אסתר רזיאל-נאיר, יוחנן באדר ושמשון יוניצ'מן יושבים בשורה הראשונה, באמצע התמונה.

בתוך נזכר אילת לפתע שאריאל מחכה לו. הוא התנצל, מיהר חזרה למזנון. אריאל קידם את פניו בחיוך, הציג לצאת החוצה. "אם נשב כאן, יגשו אליך בכל רגע וישאלו אותך מה מצב היחסים עם בריטניה".

שני הדיפלומטים יצאו לרחוב המלך ג'ורג', לכיוון רחביה. בדרך עצרו ליד הגן העירוני הגדול, נכנסו פנימה. הם רצו לשבת, אבל כל הספסלים היו תפוסים.

שר החינוך זלמן ארן ישב ליד שולחן הממשלה והתבונן ביצחק רפאל, שנאם מעל הדוכן. אולם מחשבותיו של השר עסקו איתו שעה בנושא אחר לגמרי, הקשור בחבר מפלגתו של יצחק רפאל — משה אונא. שאיים להתפטר מתפקידו כחתישר החינוך. האם יביא הדבר למשבר ממשלתי? חשב ארן. דהקא בשעת המשבר המדיני, יש צורך במשבר על רקע בעיות חינוך? הוא החליט לנסות לשכנע את אונא לחזור בו מהתפטרותו, אולי לחתור לו בכמה נקודות.

ארן עזב את האולם, עלה לקומה השניה כדי לשוחח ביחידות עם אונא. כסאו, ליד שולחן הממשלה, נשאר ריק.

18.12 — דואק החליט: עכשיו!

חבר הכנסת דויד הכהן נכנס למזנון הכנסת. אחריו הציף את המזנון מבול שלם. עשרות חברי-כנסת עזבו את אולם המליאה עם פתיחת נאומו של חבר-הכנסת יצחק רפאל. הם יכלו להודות לאלוהים כי הגיע תורו של רפאל, כי אחרת היו נשארים באולם. הכהן החל, כדרכו, לעבור משולחן לשולחן, כשידיו תקועות עמיק בכיסי מכנסתו, ומעיר הערות ליושבים. כשהגיע לשולחנו של שפירא, שעוד היה שקוע בשיחה עם חרהפטיג ושיפילג, נעצר. "אם גם אתם לא תקשיבו לרפאל, מי יקשיב לז?" שאל בליגולג חייכני. "אני רגיל להקשיב לחברי הסיעה שלי".

שפירא קם, החל ללכת לאולם. חרהפטיג ביקש לעצרו. "עוד רגע, נגמור את העניין! הפציר בו. אולם שפירא לא הסכים. אמש הבטיח לרפאל כי הפעם יהיה נוכח בנאומו, אחרי שרפאל הבטיח כי "מחר אעשה מישברך לגולדה", כששפירא הפליט: "לא תעזו!" אמר רפאל: "בוא ותיווכח!".

שפירא נכנס לאולם. הוא תפס את מקומו, הראשון בצלע השולחן, ליד משה כרמל. הוא חיכה להתקפת רפאל על גולדה, הירח אף יעזו רפאל להגשים את אימו.

ריד דלפק המזנון ראה יוניצ'מן את שפירא חוזר לאולם. לפתע התחרט גם הוא. פעם אמר שמליאת הכנסת כלל אינה מליאה, אלא ריקניה. האם נאה לו עתה לשנות קפה, כשבפנים נמשכת הישיבה?

הוא הניח את כוס הקפה המלאה-למחצה על הדלפק, חזר לאולם. אולם תחת לחזור למקומו הקודם, התישב בשורה הראשונה במקום הראשון, הסמוך לדלת. לא היה זה רק בחירה של נוחיות. המקום הוא אידיאלי לקריאות-בנינים, כי הקצנתים נמצאת במרחק-מגע, ויכולה לשמוע היטב את הקריאה, בעוד שקריאה המושמעת בצד השני של האולם נבלעת ברעש ואובדת להיסטוריה ולדבריה-הכנסת.

יוניצ'מן התישב בנחת. בדיוק מולו, ליד שולחן הממשלה, ישבו רוב השרים. קרוב ביותר לבמה ישב שפירא. לידו כרמל. שתי הכורסות הבאות, של ישראל ברי-הודה וויאמה ארן, היו ריקות. לידן ישב ביגין, לידו גולדה. כסאו של קושי לוו היה ריק אף הוא.

עבור דקה נכנס לאולם נרציון הראל. מישאו אמר לו במזנון כי אחרי רפאל ידבר יצחק טבנקין, המנהיג הקשיש של אחרות-העבודה. טבנקין לא דיבר עודין מעולם, בכנסת, והראל היה סקרן לשמוע פעם את דבריו. הוא חזר, עבר על פני שולחן-הממשלה, תפס את מקומו בשורה השלישית, באמצע, בין שאר הציונים-הכלליים.

רפאל עדיין דיבר.

היציע הקך והתמלא. אם יהיו יותר מדי אנשים, הירח דואק, יהיה קשה לברוח. עכשיו, כשמתוך האולם יצאו כמעט כל האנשים, זה הזמן. הסדרן בדלת היציאה ישב ופיקח. דואק התפלל על כסאו. הוא התרומם להסתכל מעל ראשי האנשים, מי נמצא באולם. העמודים הסתירו לו. הוא נע מצד לצד, כדי לתפוס יותר שטח.

במרחק כמה ספסלים ממנו הבחין הד"ר שמואל שבת, עולה חדש מרוסיה, בתנועותיו החשודות של דואק. הוא קרא לסדרן, שעמד בקרבת-מקום, ואמר: "תראה, יש שם בחור מזור, אולי יש לו אקדה". הסדרן הסתכל עליו והשיב: "זה לא עסקך, שב ואל תתערב". משה דואק ניסה להבין מה שאומר רפאל. המשפטים היו מופשטים וגדושים מדי במליצות, כדי שיוכל להבין. ואז החליט: עכשיו! הוא הוציא את הרימוץ מכיסו, הסתירו בין הרכיני. הוא הסתכל שוב סביבו לראות אם אין מביטים בו, שלף בידו השמאלית את צורת הרימוץ, התרומם מכסאו, ובקשת ארוכה הטיל את הרימוץ הירוק אל תוך האולם.

„מספריים! סכין!“ צעקו הח"כים „לשבת בשקט!“ קרא ראש-הממשלה

18.14 — פצצה רבותי!

חבר הכנסת יצחק רפאל התמתח מלוא קומתו הגבוהה, התקין את הכיסה שעל ראשו והמשיך בדבריו: „אם האישים הגדולים ביותר יכולים לעתים לנקוט בדרך עתותיים זו, לעולם לא ישלים עמה עם הקם לתחיה, מלא מרץ חיים ורצון חיים...“

לפתע הבחין הנואם כחפץ המתעופף לעברו מהיצי. הרעיון הראשון שעלה במוחו היה: פצצה! אילו היה רפאל פעם חיל קרבי, היה יודע כי הדבר הנכון לעשותו במקרים כאלה הוא להשתטח על הריצפה. אולם רפאל לא היה חיל קרבי. הוא החליט להימלט. הוא הספיק עוד לצעוק: „פצצה, רבותי!“ לפני שמהר להימלט לעבר הדלת.

בדלת נתקל בכתב מעריב שלום רוזנפלד, שעמד שם במקרה. צעק לעברו: „פצצה! פצצה באמצע נאימי!“ חבר הכנסת רפאל היה נראה מגותר מאוד אילו היה מסיל משהו לימון במקום רימון. אולם החפץ שנזרק מהיציץ לא היה לימון.

רחל מלחי (29) רשמה את נאומו של יצחק רפאל. היא ישבה מתחת לשולחן הנשיאות. ליד הכניסה לאולם, מקום בו יושבות קצניות הכנסת הנוהגות להתחלף מדי עשר דקות. היא נכנסה לתפקידה חמש דקות קודם לכן. כשראתה את חבר הכנסת רפאל נמלט מדוכן הנואמים וצועק, קמה ממקומה כדי לצאת. ואז באה ההתפוצצות. רחל נפלה מהדף האוויר על כסאה; הכסא התהפך. בדרגה הביזקה במוחה המחשבה: „אם נפלה פצצה אחת, עלולה ליפול עוד אחת.“ היא נצמדה אל הרצפה, וכיסתה את ראשה בידיה.

בשניה שחלפה עד שהרימה את ראשה, חלפה במוחה רק תמונה אחת. היא ראתה מול עיניה חיללים בריטיים צוחקים בפה מלא. היתה זו אסוסיאציה למקרה שאירע לפני עשר שנים. רחל עבדה אז בבנין הסוכנות בירושלים, כאשר החדירו לשם הערבים פצצה במכונית השגרירות האמריקאית. אחרי ההתפוצצות היא קפצה מהקומה השנייה, נחבלה קל. החיילים האנגלים צחקו למראה שמלתה שהתרוממה בשעת הקפיצה. עתה היא ראתה אותם צוחקים שוב.

רחל מלחי הרימה את ראשה לראות אם לא קרה לה דבר. היא דאגה במיוחד, כי היא נמצאת בחודש הששי להריונה. אך מלבד חבלות קלות ביד וברגל, לא אירע לה דבר.

★ ★ ★

משון יוניצ'מן לא ראה שום דבר נופל, גם לא שמע שום נקישה. אולם הוא הבחין בהגבה פתאומית ליד שולחן הממשלה. משהו קרה. הוא לא ידע מה.

לפתע הבחין בעשן. „פצצת עשן!“ עלתה המחשבה בראשו. אולי גרמה לכך האסוסיאציה למהומות תנועת-החרות ביום הדיון בשילומים, כשחדר עשן הפצצות מבחון לאולם הכנסת. יוניצ'מן לא היה נוכח באותה שיבה. אולם הוא היה באולם התיאטרון הורשאי, בשנת 1932, כאשר זרקה מרים פוצ'יאטובסקה פצצת עשן וחול על דויד בן-גוריון.

עתה לא הרגיש בשום סכנה. בשניות החטופות דהרו המחשבות במוחו. הן לבשו צורה של חמונות. שריפה בקולנוע, פאניקה בקהל, גיבור אחד שר את ההמנון הלאומי ומחזיר את הסדר. צריכים להתנהג יפה, לתת דוגמה, חשב.

באותו רגע ממש התפוצץ הרימון, כשלושה מטר לפניו. יוניצ'מן נשאר יושב בכסאו, חיכה שמהו יכאב לו. שום דבר לא כאב. הוא ידע שלא נגע. הוא לא ראה עדיין מי נפגע. אולם אינסטינקט הראשון דחף אותו לעבר מקום ההתפוצצות. הוא קם ממקומו, רץ לעבר שולחן הממשלה. אחרי קם שכנו, שמואל מיקוניס, ורץ אחריו.

הנפגע הראשון בו נחלל היה שפירא. שישב בכסא הראשון ליד השולחן. הדם כיסה את פניו. יוניצ'מן נעצר לידו. מן העבר השני של השולחן בא בריצה יגאל אלון. ניגש למשה כרמל, שישב על הכסא השני. באותו רגע נשמע קולו של דויד בן-גוריון: „שקט! לשבת!“ יוניצ'מן הוציא מטפחת מכיסו. „יש לי שבר ביד, אני מאבד דם!“ שמע את קולו של כרמל. „סכין! תערי! מספריים!“ קרא יגאל אלון.

„איפה העזרה הראשונה?“ נשמעו הקריאות מכל הצדדים. יוניצ'מן הבין כי חמרי העזרה-הראשונה הם עתה העיקר. הוא נסס את שולחן הממשלה,

שם ניסה אלון באותו רגע להסיר את מעי שנוקדה מן ההדף על הארץ, ורץ לעבר המדרגות.

באותו רגע צעק מישהו: „לפנות את היציץ!“ כהרף עין עברה בו המחשבה שזו טעות, שאולי יש למתנקש שותפים. „לא לפנות!“ צעק, תוך כדי ריצה, בעלותו ב־מדרגות הרגיש כי משהו רץ אחריו. אחד מעובדי הכנסת. הוא לא זכר באיזה מקום ראה את ארגו העזרה הראשונה. השניים חיפשו. באחת ממגירות הפקידות מצאו מס־פריים. כעבור כמה שניות מצאו גם את הארגו. הוא היה סגור. המפתח לא נמצא לידו.

יוניצ'מן רץ למטה עם הארגו והמספריים. במכה אדירה אחת שבר העוכר את הארגו. אולם לא היו בו חומרי עזרה-ראשונה; רק כמה בקבוקים שנשברו מעוצמת המכה, ו־שלא היה בהם צורך.

★ ★ ★

ב רציון הראל ראה שמהו נפל, גם שמע נקישה. היא נשמעה כאבן נופלת. הוא שמע צעקה: „פצצה!“ (כנראה קריאתו של יצחק רפאל). הוא ראה גם את האש. לידו התכוופף זלמן סוזאייב. „מדוע?“ עוד עברה המחשבה במוחו.

במקומו, בשורה השלישית, כמעט במרכז חציה-גורן העגולה של ספסלי הח"כים, חזה הראל במתרחש כצופה ביציץ. הוא הבחין רצים לעבר המקלט, בחשבם שזו הפצצה ערבית לרגל יום השנה למיבצעי-סיני או למעשה בתנועה אינסטינקטיבית זו באה לידי גילוי מבלי שהם עצמם ירגישו בכך. המקלט היה סגור ונעול.

באולם השתררה אנדרלמוסיה שקטה. לא פאניקה, אלא התרוצצות של אנשים שהרגישו שעליה משהו, אך לא ידעו מה. הראל ראה את שפירא נופל אחורה בכסאו, כמתעלף. הוא קם ממ לעברו. הוא לא שמ אפילו לב שגם אחרים נפגעו.

היתה זאת טביעת-עין של רופא מנוסה, הקובע את האבחנה הראשונה, לפעמים באופן תחילה מראה פני הנפגע. הראל, 65, יליד רוסיה שעבד בברן, בפראג ובברלין, והנחשב על כן בע כיוצא גרמניה, הוא רופא חתיק בארץ. הוא גם הרופא בהא הידועה בכנסת — האיש שבו אליו כשמדובר בענייני רפואה. שני הרופאים האחרים אינם יכולים להתחרות עמו — ד"ר סקס מעולם ברפואה, וד"ר סנה, רופא עצבים, וזח את המקצוע מומן. אף שבשנים האחרונות הראל את עיקר זמנו לכנסת ולהנהלת בית-החולים אסותא. נשאר מעורה במקצוע.

במגירת ספסלו החזיק הראל אמפולה ומזרק, למקרה של התעלפות או תקלות בלב. בא להשתמש במקרה של פציעה. לא היו לו חומרים של עזרה ראשונה. הוא ידע שאישים בכ חומרים כאלה. כי הוא דרש זאת כמה פעמים, אחרי שנתגלה בימי מהומות השילומים של חירון היו חומרים כאלה בבית.

בהגיעו לשפירא הבחין כמעט מיד בפצע הגדול השותת-דם בראשו. הוא שמ את שתי אצבע הפצע. עצר את הדם. בהשקיפו סביבו נחל מבטו בבבה אידלסון. הוא לא ידע כי היא ברגלה. הנסיון לימד אותו כי אשה טובה במקרים אלה מגבר. על כן קרא לה, הראה לה את האצבעות על הפצע, כדי למונע דימום מוגזם, עד שתמצא תחבושת מתאימה לשם כך. שפירא היה בהכרה. „אולי יש לך פצע בבטן?“

„לא, לא!“ אמר השר. הראל פתח את חולצת השר, החל מחפשו, אך לא פגיעה. „מצב לא רציני“, פסק, גם כדי להרגיע את מפני שחשב זאת באמת. פעימת הדופק היתה קצת מנפצע השר במוח, היה הדופק אטי מן הרגיל. לכן כי הרסים לא עבר את עצם הגולגולת, וכי אין מקום

★ ★ ★

ד"ר בן-גוריון! זוהי גולדה מאיר! הסביר אחד לשורה הירש דרובנידריבו, פסל עולה-חדש כ־ישב בשורה הראשונה ביציץ הכנסת. מה שמשך א לבו של הירש לא היה נאומו של יצחק רפאל. ה בשולחן הממשלה ובשרים, עקב אחרי תנועותיהם כ על מעקה היציץ.

בעוד מבטו נעוץ בשולחן הממשלה, הבחין הירש ו צה את קו ראיחו. באופן אינסטינקטיבי היפנה את רא הוא ראה צעיר נמוך-קומה, לבוש בחולצה בהירה ומי רץ לעבר דלת היציאה, ממנה מוליכות מדרגות-עץ לו לתת דין וחשבון לעצמו מה הוא עושה, רץ הירש ו והלם על פניו. עם המהלומה הראשונה נשמעה ה הצעיר התעזת מאבאים. משהזדקף, כבר עמדו סבי אנשים: הירש, פלטיאל גולד מנתניה ויוסף עפרון ביאליק, שישבו ביציץ והבחינו במתרחש. הם אן המטירו עליו מהלומות כדי להפסיק את נסיונות שלו. הם לא ידעו מה התרחש למטה באולם.

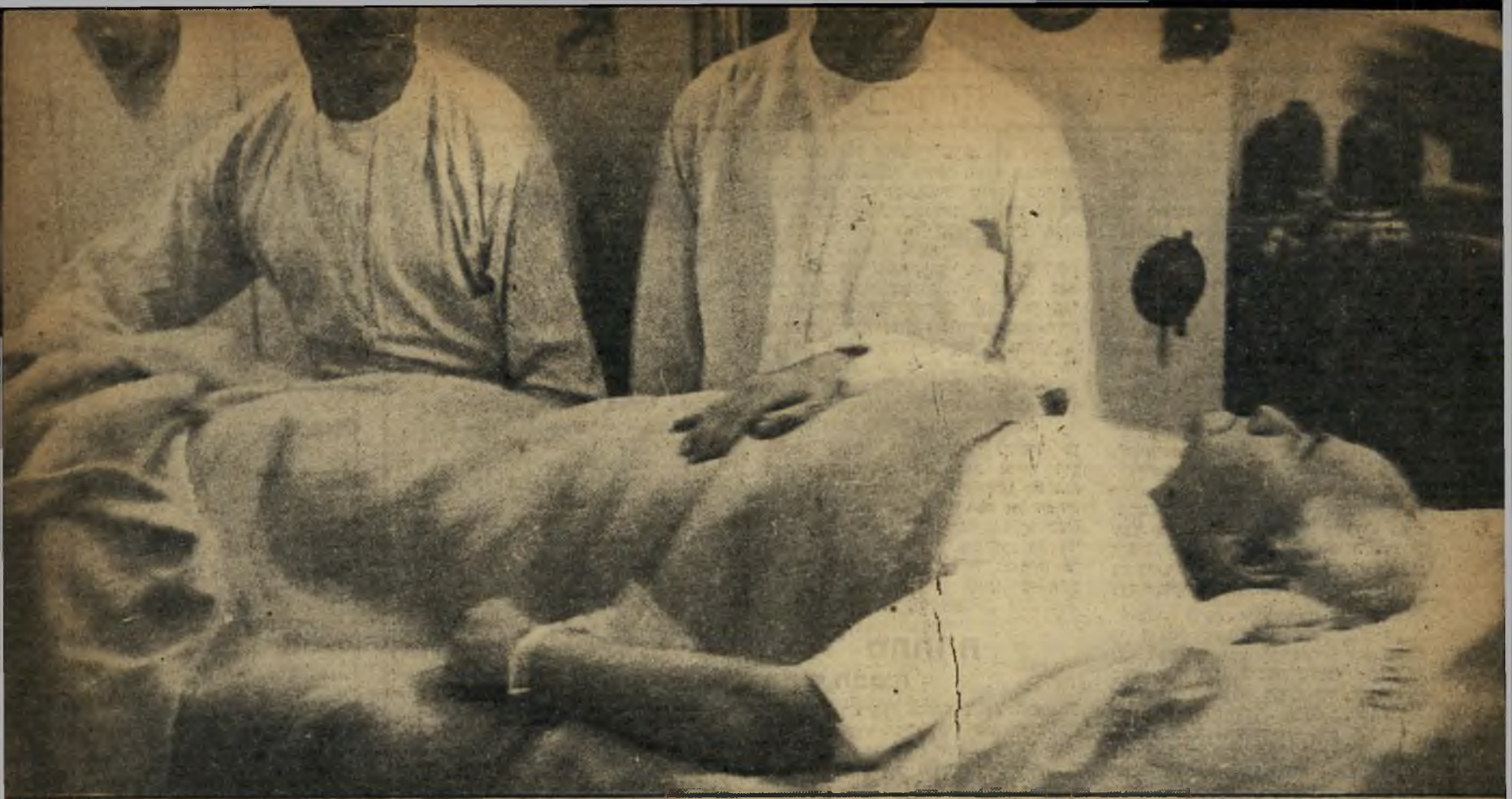
הרביעי שהצטרף לחבורה היה משה גרינפלד, הגיני על משק בית הכנסת. הוא תפס את דואק בשערו למשוך אותו לעבר המסדרון. כמעט כל היושבים בי אפו סביב פקעת הנאבקים. „ערבי! ערבי! הרגו או אשה היסטורית. מכל הכיחנים התנופפו ידיים ורגל של דואק. „אני לא ערבי! אני יהודי! עשיתי חשב סיכנות...“ יבב דואק. הסדרנים מסביבו ניסו לפ קהל. „קומוניסטים! למה אתם שומרים עליו, הר צעקו כלפיהם האנשים.

קצין המשטרה רוזנבאום, שהיה נוכח בבנין הכ אורחית, השתלט על המהומה. הוא נטל את דואק ב אחת מהן בתרגיל גידור, והובילו לחדר צדדי במסדר

שרת החוץ מוצאת מבית-החולים על כסא-גלגלים, כשרגלה בנגס. ביום השבעת הנשיא עמדה גולדה לברוח מבית-החולים. אך רופאה עצר בה.

פולה בוכה פולה בן-גוריון, בחברת בתה גאולה ו בעלה, לפני שער בית-החולים זיו, בליז התנתקשות. ראש ממשלה נשאר לטיפול בבית-החולים לפי דרישתה.

גליו מאולם הכנסת, אובל דויד בן-גוריון הפצוע על אלונקה לחדרו בבית-החולים

רסיסים לא נמצאו. שלושת-רבעי שעה אחרי ההתפוצצות עוד היה נראה כי שפירא נפצע רק באופן קל בראשו ובידו.

כעבור כמה דקות התלונן שפירא על כאבי-בטן והחל מקיא. הבטן צולמה מלפנים. לא נראתה פגיעה. רק כשצולמה מן הצד, נתגלה לפתע הרסיס. השר הוכנס לחדר-הניתוח. בדרך פגש בו יגאל אלון, קרץ לו בעינו, לעידוד. השר החזיר קריצה. במשך כל הערב התנהג בשקט אצילי.

כשנפתחה הבטן, נתגלה מצב חמור. הרסיס פצע את המעי הדק, הרס חלק מן המעי הגס. המעי הדק נתפר. מן הגס הוצא קטע גדול, כמעט 20 סנטימטרים, ושני הצדדים חוברו. למעלה משעה וחצי טיפלו הרופאים בבטן, בדקו את כל המעים לאורכם, כדי להדאג שלא היו פגיעות נוספות.

בעוד הפרופסור ג'וזף וד'ר זאלץ מטפלים בבטן, בדק ד"ר בילר, ראש מחלקת ניתוחי הראש של הדסה ירושלים, את הראש. כי שטף הום שנמשך עורר חשד שמא בכל זאת ישנה פגיעה רצינית יותר. לפתע הפליט קריאה. הוא גילה כי הרסיס עבר את הגולגולת בניגוד לכל האבחנות הקודמות. העין הבלתי-מווייגת גילתה את אשר לא גילתה מצלמת הרנטגן.

בשעה תשע וחצי, שעה וחצי אחרי התחלת הניתוח בבטן, שעדיין נמשך, החל הניתוח בראש. הוא גילה שטף-דם מתחת לגולגולת, ואת הרסיס בקרום-המוח. מאחר שלא בעד שכבות הקרום לתוך המוח עצמו, חסרו הסימפטומים האופייניים של פגיעה במוח.

בן-ציון הראל היה עסוק, כל אותה שעה, בהרחקת אורחים בלתי-קרואים, בעלי רמה גבוהה, שהאחיות והרופאים היו חסרי-אונים לעומתם. דויד בן-גוריון רצה לדעת מה מצבו של שפירא. ראש-המשלה היה עדיין ער מאד לנעשה סביבו. המתיחות הראשונה שלו עדיין נמשכה, כפי שקורה לעתים קרובות אצל פצועים. ראשו כבר עיבד את התוצאות הפוליטיות האפשריות של המקרה. רק למחרת היום הרגיש ברע.

בשעה 11 ניסח בן-ציון הראל, לבקשת הרופאים, ביולטין רפואי חדש. הוא הודיע כי מצבו של משה שפירא, "רציני". כלפי עצמו העריך את סיכוייו של שפירא: 50%. היתה זאת אבחנה פסימית מאד.

השעות שאחר כך

כנסת התכנסה מחדש בשעה 8.20. בביטתה בריטית אופיינית נכנס אליה אילת ז' לאולם, התישב באותו מקום בו ישב קודם לכן, חצי מסר מן החור העמוק שנחפר על-ידי הרימון במרצפות הרצפה. רק הווכח הקטן שעמד קודם לפניו חסר עתה — שרידיו המרוסקים הוצאו. זהבה אילת ישבה ביציע.

בתל-אביב ניגש אדם לקיוסק ברחוב אבן-גבירול 184, שבעליו ידוע כאיש תנועת החירות, הזמין כוס סודה, שפך אותה על פני הקיוסקאי ואמר: "זה בשביל מה שעשו החירותניקים בכנסת."

בתחנת המוניות ברחוב שלמה-המלך, סינת רחוב גורדון, ישבו נהגי המוניות והחליטו מי זרק את הרימון בכנסת: הקוממיסטים. לכבוד יום השנה להרג כפר-קאסט.

בניו-יורק עצרה הרכבת התחתית בשעה 3.00 לפי השעון המקומי; שעה 24.00 לפי שעון ישראל, באחת התחנות בעיר. מוכרי העיתונים התפרצו לתוך הרכבת. באחד הקרונות ישב שר-הדואר של ישראל, הד"ר יוסף בורג, הנמצא בסיוור התרמה למען המגבית. הוא נטל בידיו גליון עתון, מבטו נתקל בכותרת הראשית: פצצה בספרלמנט הישראלי. הוא התקשר טלפונית עם ירושלים, כדי לברר את שלום הנפגעים.

בהגה הולנד, סיים משה בר-סלע, המנהל הכללי של משרד הסעד, את ישיבותיו בוועידה בינלאומית לעזרה סוציאלית. בשעות הערב סעד בר-סלע על שולחנו של חנן סידור, ציר ישראל בהולנד. בשעה 9.00 ביקש לפתוח את מקלט הרדיו ולשמע חדשות מקול ישראל. הציר לא החלהב לשמע ההצעה, טען כי אין שומעים את קול ישראל בהגה. כשנפתח לבסוף המקלט, שמעו השניים את הקלסת נאומו של יצחק רפאל ואת ההתפוצצות. כשהבינו מה התרחש, מיהר בר-סלע להיפרד מחבריו לקונגרס, ולמרות שמשרדי הנסיעות היו סטוריים, הצליח להשיג מקום למסוס שעמד לצאת מאמסטרדם למחרת בבוקר.

מסדה-התעופה בלוד הגיע בר-סלע ישר לבית-החולים ויו בירושלים, שם שכבו הפצועים. הוא שאל על שלומו של השר, אולם נמנע מלהיכנס אליו: "כדי לא להפריע למנוחתו". נזכר בר-סלע: "עוד בהגה תיארת לי שזה משוגע. נזכרתי בדואק שעה שהיה מבקר במשרד הסעד. יש לו היק שלם אצלנו."

בירושלים הסביר משה דואק לחוקריו: "התכונותי לזרוק את הרימון לכנסת ביום פתיחתה. חשבתי שהסדרנים יעצרו אותי ויגלו את הרימון בכיסי. לא חשבתי לפגוע בשרים או חברי כנסת."

חיפוש מדוקדק שנערך בכיסיו גילה רק כרטיסי נסיעה ברכבת, תעודות אישיות, כיפה ושני עתונים. הרוחות בקהל, שנדחה הנוצה על-ידי הסדרנים, לא נרגעו: בטח קומוניסט המנחם צריכים לתלות אותו בכיכר ציון, הם רטנו. מכונית משטרה שהופיעה כעבור עשר דקות נטלה עמה את המתקש לבנין מטה מחוז ירושלים.

18.24 — פתקה הצילה ממוות

בגינת רחביה שמע אליהו אילת קול-נפץ חזק. הוא לא התרשם במיוחד. מוחו קישר את הקול עם הכתרת המלכה הבריטית, בה ייצג את ישראל. היה נדמה לו כי נורה פגז לפתיחת חגיגות בחירת הנשיא. "פצת מוקדם", חשב.

יחד עם אריאל חזר לאיטו לעבר בנין הכנסת. ממהקמה הבחין שמהו קרה. אנשים יצאו בבהלה, לפני הדלת שררה מהומה, אמבולנסים עמדו ברחוב. בצעדים מזורזים נכנס פנימה.

"מה קרה לך?" התנפלו עליו החיכים. אילת תמה לפרש ההתרגשות. רק כעבור כמה דקות הבין שרוב החיכים לא שמו לב שעזב את אולם-הישיבות לפני נאום רפאל. סברו כי ישב בזמן ההתפוצצות בספסל שהתרכס כולו. אילת נכנס לאולם הנטרש, ראה את הרסיס. הוא ידע כי בלי ספק היה נהרג אילו היה יושב עדיין באותו מקום ברגע ההתפוצצות. הפתקה הצילה אותו.

כמעט באותה שעה נודע דבר ההתנקשות בבית-הנשיא. זהבה אילת, שידעה כי בעלה היה בכנסת, דאגה במקצת. אולם היא היתה בטוחה שישב ביציע, ושעל כן לא קרה לו כלום. "מה יש לך לדאוג?" הרגיעה אותה גם רחל ינאית, אשת הנשיא. "הוא היה בטח למעלה!"

★ ★ ★

אמבולנסים הגיעו כעשר דקות אחרי ההתפוצצות, בשעה 6.24. בינתיים הספיקו יגאל אלון וישראל גלילי להפסיק את אבדן דמו של משה כרמל. "האם אתה חושב שהתחבשת טובה?" שאל אלון את יוניצ'מן, שעמד שוב ליד שפירא והראל. מעילו וחולצתו של כרמל היו קרועים. הוא הוצא החוצה, חיזר כסיד, על כסאו, נישא בידי החיכים ואנשי האמבולנס. שפירא הוצא אחריו, על אלונקה.

ביגדי יצא בהליכה, צולע ונשען על גופו החסון של חי"כ יוסף אלמוגי, יריבו מימי שבתת אתא. גולדה זכתה לטיפול אחרון מידי הראל, שבדק את הפצע ברגלה.

"שוב אותה הרגל", אמרה לו. כי לפני 26 שנים טיפל ד"ר הראל בעולה אמריקאית צעירה בשם גולדה מאירסון, מעיר מילחקי, שהצטרפה לקבוצת אמריקאים שהתנדבו קודם לכן לגודר נהגי הפרדות, ושהתנחלה במרחביה. מזה עשרות בשנים היא סובלת באותה רגל.

עתה יצאה גולדה בהליכה, כשרגלה האחת ערוגה נעולה בעצל השחורה. בעלת העקב הגבוה-למחצה, ואילו השניה חבושה בתחבושת לבנה מסודרת.

כעבור כמה דקות הוצא המתנקש. חולצתו הלכנה היתה מכוסה בדם. הוא נראה כחיה פצועה.

"תחסלו אותו!" קרא בהתרגשות מיכאל חזני, אחד האנשים המתונים ביותר של הסיעה הדתית, אויב מושבע של עונש-המחת. "צריכים עוד להוציא ממנו מי השותפים!" קרא לעומתו יוניצ'מן.

החיכים האחרים נדדו בהתרגשות מן המזנון לאולם, וחזרה. הם התבוננו בעשרות הפגיעות של הרסיסים בשולחנות, בספסלים ובעמודים, אישיאיש נרגש מן העובדה שניצל. הכסאות של קדיש לוח, ישראל ברייהודה, בבה אידלסון, יוחנן באדר ואסתר רזיאל-נאור נוקבו; הכסא של מנחם בגין, עליו ישב יוניצ'מן לפני שיצא לעשן, היה מנוקב כמסנתה. במזנון נולדו הבדיחות הראשונות. "הנאום המפוצץ ביותר בתולדות הכנסת", התלוצץ ארן. "בעת צרה זקוק בן-גוריון בכל זאת לאלמוגי", התבדח אחר. ביניה עמד יצחק רפאל. סיפר בפעם העשירית מה קרה.

כל אחד רצה לתת פורקן להתרגשותו. יונה כסה סיפר שהתכופף, חיכה לרימונים נוספים. מרדכי אולמרט גילה שהשתטח במלואו על הארץ, וכי ניצל זו הפעם השניה בדרך זו. בימי המאורעות היה אחד משלושת הניצולים באוטובוס שכל יושביו נהרגו. יושבראש הישיבה, ישראל ישעיהו שרעבי, תימני ממולח של מפא"י, התכופף מאחורי דוכנו בראותו את הרימון הנופל, התרומם אחרי ההתפוצצות, הכריז: "אני נועל את הישיבה!"

19.10 — התיכונים: 50%

בבית-החולים מצא בן-ציון הראל כי כבר הפשיטו את שפירא, ערכו בדיקה שיגרתית בגופו. שום סימנים של פצעים נוספים לא נראו. ראש של השר צולם במכונית-רנטגן. הרופאים התכופפו מעל לתמונות. שום סימנים של

זיכים קאסם. זיכים.

עשות זוג

לטי רבים שונים ז' לא קדיש

אסור ישנם לא

ז' ליד ה קל התחיק

הראל.

ז' שום אילו הראל ששות.

ז' כנינים ו' ש' שומת התבונן נשען

החור

לאחור. חאקי, מבלי האיש

וצצות. שלושה שקרית" בצעיר, חלצות

ממונה והחל הצטרף עזקה לעברו עם ה' את ה' אותו"

לבוש סובב הכנסת.

מפעל הפיס הוקם והתחיל לפעול בספטמבר 1951. הכי נסותיו משמשות לבנית בתי חולים ולהקמת בתי ספר יסודיים אך ורק באמצעות הרווחים המקומיים.

מספר הכרטיסים שהוצאו בתחלה היה 120,000 כל חודש. האמיסיה עכשיו הגיעה ל-250,000 כרטיסים כפולים כל שבועות בערך.

★

בערך 750 איש (ציונים ותיקים, עסקנים, מקרים סוציאליים) מתפרנסים מהמפעל הזה, רובם כסוכני משנה, מעמל כפיהם מבלי להיזקק לתמיכה מצד מוסדות כל שהם. מצבם שופר במידה ניכרת, עם התפתחות המפעל.

★

במשך 6 שנות קיומו הקציב המפעל 4 מיליון ל"י לבנית בתי חולים לעיריות תל-אביב, פתח-תקוה, חיפה, כפר סבא, צפת וזמן האחרון לרמת גן ולמפא"ת לעיריות רמת גן וחולון.

לבנית בתי ספר הוקצבו 3 הלאות שנתיות בסך הכל 3,200,000 ל"י ל-18—20 שנה בתנאים נוחים. כל הסכום יסולק עד סוף השנה התקציבית.

★

הסכום הכללי של הזכויות הגיע עד לאמצע ספטמבר 1957 לסך 7,232,800 ל"י. הזכויות ה"א" אושרים ביססו את עסקיהם ואת משפחותיהם בכספי הזכויות שהגיעו לידם. על הזכויות לא חל תשלום מס הכנסה, או כל מס אחר.

★

בתכנית החדשה החל מ-13 בספטמבר 1957 מלבד הפרס בסך 20,000 ל"י — ינתן פרס גדול בסך 30,000 ל"י, והוגרלו בסדרה זאת (ד/1957) 186,779 פרסים בסך כולל של 700,250 ל"י. תוך שמונה שבועות.

גם בסדרה הנוכחית תיערכנה הגרלות נוספות חנים לרוכשי כרטיסים שלמים, בהן הפרס הגדול הוא 10,000 ל"י, נוסף לכל פרס אחר שבעל הכרטיס עלול לזכות בו.

★

המפעל מתנהל במנגנון של 10 איש בלבד. הוצאותיו ה"ג" גיעו בשנת הכספים החולפת ל-1.48% והוצאות פרסום ל-2.80% ובסך הכל מהוות כל ההוצאות איפוא 4.28% מהכנסות המפעל. הסכום שנשאר נטו למטרות המפעל לשנת ה"ג" בספים 1,306,111 ל"י. בשנה השנייה שפת י"ש לקוות שההכנסה נטו תגדל ב-90% לעומת השנה הקודמת.

העם

מועד פתוח

נספחיה אחרי סנסציה דפקה על שערי ישראל. הכלב לימונצ'יק, השגריר החי הראשון של כדור-הארץ, הגיע לחלל היקום, רכוב על ספוטניק 2, והישג האחרון של המין האנושי במלחמה על החלל. לפי כל הסיכונים, עומדת הראקטה הראשונה ל"הגיע בעתיד הקרוב לירח.

בצל הירח המלאכותי נערך בברית-המו"צ צוות קרבי-הכרעה על השלטון. במאבק איתנים היסטורי התגבר ניקיטה כרושצ'וב על המרשל ז'וקוב, ערך טיהור יסודי בין מתחרי בצמרת הצבא הסובייטי. היו אלה מעשים שיתנו כיתן חדש ל"היסטוריה האנושית. אולם אורחי ישראל לא התעניינו בהם במיוחד. הם היו עוסקים מעל לראש בעניינים פנימיים.

פסיכופוליטיקה. במשך שבוע ימים היתה המדינה כולה דומה לבית-משוגעים פתוח. מעשים מטורפים דרפו זה את זה: אדם בלתי-שקוף, הטיל רימון לכנסת, כמעט חיטל את כל ממשלת ישראל.

האדם שהרג את ישראל רודולף קסטנר נהגה כשליח של הש"ב. למחתרת, בעודת שהוגשו עליו הש"ב. עצמו.

אחד העדים של התביעה באותו משפט ניסה להתנקש בתובעת באולם בית המשפט, ואולי לירות בה.

מוכירו ואיש-סודו של דויד בן-גוריון הפצו הרג את עצמו, באחת התעלומות המסתוריות ביותר בתולדות המדינה.

הגבות העתונות על כל המעשים האלה לא העירו על מידה רבה יותר של גורמליות. היה דומה, השבוע, כי האדם הרוויח ביותר בצמרת ישראל הוא שר לפסיכיאטריה.

פיתוח

היה היה אגם

במשך חמש שנים היו תקועים כלונסאות הפלדה בקצה הדרומי של אגם החולה. הם חסמו את התעלה העיקרית, אשר דרכה נוצרו לזרם מי הביצה הענקית לכנירת. מאז, פרצו מלחמות-זעירות עם סורים על זכות ישראל לבצע את תכנית הייבוש; נחרצו נהגי טרקטורים וש"מרים, שעבדו בכוח יריית-מקלע ממוצבי הסורים; הלכו-טאות התעקמו מלחץ המים המצטברים. אך עבודת הפיתוח נמשכה לפי התוכנית. מי הביצה נוקו דרומה, אל תוך אגם מתוחם. השבוע ניתן האות. פטיש-אריז ענק הוצב בגדה המערבית של התעלה, והחל בחילוף הכלונסאות. ביצוע תקין של המשימה תבע כי שני פטישים יפעלו בעת יביעונה אחת — אחד מן הגדה הקרובה לישראל, ואחד מן הגדה הקרובה לגבול הסורי. אך פתחי ה"א" יעצו להתספק בצד המערבי.

הפטיש רבי-העוצמה משך את טקקי הפלדה האדירים, שהיו תקועים בעומק של תשעה מטרים. חצי שעה ארכה הוצאת כל כלונס. המים החלו זורמים בפריצה, שהותכה ו"הלכה. התחלת הסוף של ים החולה הגיעה. הרשתות נקרעו. מיבצע הפיתוח ה"א" אדיר ביותר בתולדות ארץ-ישראל נמשך שש שנים, והוא עלה למעלה משמונה מיליון ל"י. כאשר שלושה ימים אחרי חילוף הכלונסאות, נעלם האגם, השתנו פני הגליל המזרחי. במקום מים וביצות, השתצו עתה 68 אלף דונם של אדמה חקלאית מצוינת. הנפגעים העיקריים היו ש"י הישובים, קי בוץ חולתא ומושבת-הבארן יסוד המעלה. במשך שנים התנהל ריב בין השניים, על זכות הדייג באגם, ומוסדות ההתיישבות נאלצו לא פעם להתערב במריבה. עתה נעקמו מי המריבה. במקום הדייג, יוקצו לשני הישובים 10 אלפי דונם לעיבוד חקלאי, מ"תוך האדמה החדשה.

את הפרוזה מ"י הדייג תיכננו אנשי חר' לתא יסוד המעלה בקנה-מידה נאות. 24 שעות לפני שהחל פטיש-האריז בפעולתו, היו כבר עשרות רשת תפילה מתולות. תוך המים, הן נוצרו לעצור את הדגים, בשעת הורמה הכללית של המים דרומה. אולם התוכנית יצאה לפועל רק בתחלת לחץ הדגים היה גדול מדי; רוב הרשתות נקרעו לרחתה וחלק ניכר מהדגים המשיך לשחות לכנירת. לפי חישוב מוקדם, היה שלל הדגה האחרון צריך להסתכם ב-300 טון. הדייגים אספו פחות מעשירית הכמות.

חלק קטן משטח הביצה הושאר כש"מורת-טבע.

במדינה

סופם של פאטרויטים. היה זה הדייג ההמוני הקל ביותר שידעה הארץ. ה"דייגים" בוטסו עד ברכיהם בכוב, שנתר בתחתית האגם. ליד הרשתות שנשאר שלמות פירפרו רבבות של דגים. אנשי המשקים גרפו אותם בסלי גופים כאילו העבירו חצץ.

חוש מסחרי מפותח גילו גם עובדי הקרן הקיימת, שעבדו במקום מאז תחילת פעולת הייבוש. הם לא יכלו לעמוד מן הצד ולראות רבבות דגים מפרפרים באין גואל. גם הם הביאו מכוניות, ניסו להשתתף בתחילת השלל. אך אנשי המשקים עמרו על זכותם, וכעבור דקות התפתחו תיגרות ידים. אפילו איש משמר הגבול, שביקש לאסוף תריסר דגים, נתקל באגרופי הדייגים.

כמה חובבלי טבע, שבאו להיפרד מן האגם, שמחו כי בכל זאת נמלטו רוב הדגים מן המלכודת, אך לשמתחם לא היה יסוד; הדגים אך עברו מן הפח אל הפתח. כי מתוך ניסיונם שנערכו לפני כשלוש שנים על-ידי משרד החקלאות, הסתבר כי דגי החולה אינם מסוגלים לחיות בכנירת. כי פאטרויטים אמיתיים, הם ימותו, כי אינם יכולים להמיר את מולדתם.

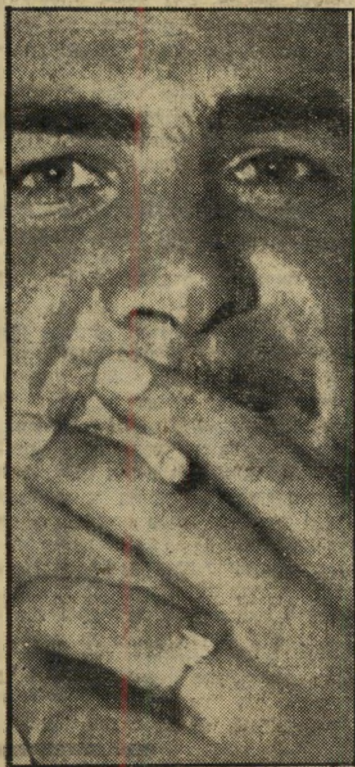
מחתרת

בתוך הביצה

כשנודע לצנינור הנהגם בפעם הראשונה כי היה קשר ממשי בין זאב אקשטיין, האיש שקטל את ד"ר ישראל רודולף קסטנר, לבין הש"ב, מיהרו דוברי הש"ב להודיע רשמית כי קשר זה היה אפלטוני. אקשטיין, כך פירסמו ברבים באמצעות ה"עיתונים הכפופים להם, היה איש-מחתרת נאמן שקיבל על עצמו לספק לש"ב ידיעות כוזבות. כאשר נמצא כי הדבר כך, ניתק הש"ב את הקשר עמו.

הסבר זה נראה כבר אז פשטני מדי (העולם הזה 1021). אולם איש לא היה מוכן לפצצה שהתפוצצה השבוע באולם המשפט, "טיימזים איריאזיה". מתוך מכונת הקלטה בקע קולו של אקשטיין, בשיחה עם קצין-משטרה, בימים הראשונים אחרי מאסרו, הקול גילה עובדה מדהימה: האיש שקטל את קסטנר לא היה אדם שגול במחתרת. להיפך, הוא היה צנחן נאמן למשטר, שהתגב עם תום שרותו לשרת את הש"ב. מתוך נימוקים פטרויטיים רומנטיים, שלח על-ידי הש"ב, עצמו לחוג טונים בצורה זו בא בפעם הראשונה במגע עם האנשים אשר — לטענת הש"ב, — פיתו אותו ל"מעשה הרצח שביצע אחר זמן.

המסקנה המוצעת: בעוד שד"ר ישראל שייב מועמד למשפט על הסתה למרד, ב"קשר מפורש עם רצח קסטנר, מסתבר כי הוירה לא היה כלל חניך שייב, אלא חניך הש"ב, שנשלח לרגל אחרי שייב. דעת אקשטיין על דעות שייב: "טיימזים איריאזיה", יתכן כי ההקלטה עזרה לתביעה לבסס

אליאשווילי

נקמה — נגד מ"י

כמה נקודות סורמליות. אולם היא הקדיחה בהרבה את הצל הציבורי הכבד המרחף מעל לראש שרות הבסטון. בנסותו להפריד את החשדות שהוטחו בפניו, זמה לה"ב. לאדם המנסה בתנועות קדחתניות לצאת מביצה, שוקע בה יותר עם כל תנועה.

עד המדינה

"אין זכר", אמרה התובעת מרים בן-פירה לאריאל אליאשווילי, כשירד מדוכן העדים אחרי חקירתו, "צוחק הצוחק אתרוני!" כי אליאשווילי, עד המדינה במשפט נגד המחתרת, הגיח בעדותו כמה מוקשים מתחת לש"ב. הוא גילה כי רוב חברי המחתרת היו אנשי הש"ב. וכי ערכה לו "שיפוט-מוח" (העולם הזה 1030).

אליאשווילי נבהל. האיש שהיה בשעתו סוכן הש"ב, ושרצה להרוג את שרת בעזרת מוקש שבוי בספר זיכרון, לא רצה לקבל שבוע שנים בעזר עוות-שקר. כשנקרא באחד הימים לחזור מתימנע, שם סודר בעבורה על-ידי הש"ב, כדי להיות מואשם רשמית בעוות-שקר, החליט, כנראה, להתנקם.

השבוע הופיע אליאשווילי בבית-המשפט, בו התנהל משפט המחתרת (ראה לעיל). נעץ מבט של זעם בבן-פירה. היא נבהלה מפני העד שלה, ביקשה משוטרי לחפש ב"כליו, כשלא נמצא דבר, חזר עדה-המדינה לאולם. למען הזהירות, נרמו לשוטר יעקב בן-בסט לשבת לידו.

אליאשווילי ידע לנצל קירבה זו. לפתע זינק יעבר התובעת, נאבק עם השוטר, הושיט את זרועו כדי להוציא מנרתיקו את האקדח העטוף, תוך כדי שיכת ידו של השוטר. בקושי נאסר והובא לכלא יפו. שעה שנפתח תיק נוסף נגד אריאל אליאשווילי, נשמה מרים בן-פירה לרחות. כמ"עס ונמנע ממנה להיות הצוחקת האחרונה.

מנגנון

האיש האחורי הכסא

אחת הדמויות האופייניות בכל משטר ה"בנוי על פולחן של מהיגה, הוא האיש שמאחורי הכסא. האדם הקרוב ביותר ל"מנהיג השולט של זרם המכתבים והאיון פורמליזם המגיע לאזוני השליש, המקשר בין השליש לבין כל שאר המוסדות, הרואה את השליש בפעולה, יכול לרכז בידיו כוח עצום, לפעמים ללא יחס לסגולותיו הוא. לעתים רחוקות בהיסטוריה היה איש זה אדם שהעז למתוח ביקורת גלוית-לב על המנהיג הנערץ, לסתור את דבריו ולהזהירו בפני המשגים הנובעים מחוסר-המגע עם המציאות. אולם לרוב היו אנשים אלה כנכנעים משבועים — אנשים שהגיעו למ"קומם הודות להערצת העמיתים את המנהיג, והודות לכשרונם לעצות הן לכל דבריו.

נחמיה ארגוב, מוכירו הצבאי של דויד בן-גוריון, היה אדם כזה. הוא היה איש סודו, תועמלנו הראשי, משרתו, מושך חר"טיו, נושא כליו וצלו של ביג"י, כותב במדינה היה עצום. לא פעם היה במשך תקופה ארוכה הקשר היחיד בין המנהיג לבין כל ענפי המנגנון. הוא היה חזק יותר מכל שר בממשלה — כי הוא ידע מי השר שביג"י מכנה טיפש, ולמי צטוי עתיד. ידו היתה בכל עסקות מנגנוני-החושך לכל ענפיהם. בכל תוכניות קבוצת-המנהלים.

מעטים אהבו את נחמיה ארגוב. אולם גם יריביו ידעו להעריך את תכונותיו העיקריות, שהיא נחמיה, ושמה הככה אותו לאבר חיוני במשפחה ביג"י; נאמנותו האישית הבלתי-מסויגת. אדם ש"היה שנוא על ביג"י, נחמיה ארגוב שנא אותו שבעתים. מוסד שהרגיו את "הזקן", נחמיה ארגוב הקדיש עצמו למען השמדתו. השבוע עמד נחמיה ארגוב במרכז אחת התעלומות המסתוריות ביותר מאז קום ה"מדינה: הוא התאבד בדירתו בת שני ה"חדרים, ברחוב בלוך בתל-אביב.

מסך המסתורין. למראית עין לא יוחה כל תעלומה במעשה השראני. ארגוב, אביב, דרס רובכ"אופטיים בגלל דבורה ש"נתקלה בעינו, הביא את הפצוע לבית-החולים. שאריו שם במצב חמור, אך לא אנוש בחזרו הביתה כתב מכתב בו פירט את המעשה במכתב ארוך לידידיו, ומכתב שני לראש-הממשלה. אחרי כן נטל את אקדחו, שלח כדור לרקתו.

אולם עם מחשבה שניה, עלו ספקות אם אמנם זה כל ההסבר לפעשה המחרידה. קודם כל, תמוה היה שנחמיה, סמל הנאמנות והדבקות, נטש בכלל את ביג"י בשעה שיה שוכב בכית-החולים. עוד יותר תמוה

כפש את הקצין

קורא העתונים של ישראל, שחיפשו בדאגה ידיעות על מצב בריאותו של משה שפירא ועל פשר ההתאבדות המסתורית של נחמיה ארגוב, הוטרו במבול של ידיעות על היעלמו של ילד ירושלמי בשם יוסף כדורי. קול ישראל הודיע על החיפושים לא רק בחדשות, אלא גם בעיקר החדשות. סדרות שלמות של תמונות המראות שוטרים וקצינים בפוזות שונות של מאמץ, ירדו על העתונים. עתונאים הקשורים במשטרה דאגו לפרסום במקום בולט, לפעמים בצורה תמוהה למדי. החיפוש אחר הילד, שנמצא למחרת היום בריא ושלם בשושה, במרחק חמש מאות צעדים מביתו הירושלמי, הפך למאורע לאומי.

מעטים ידעו את הסיבה להמולה המור: יחזקאל סהר החליט לנגן על מיתרי הלב של הקהל, כדי להחזיר את פופולריותו האבודה. הוראות חמורות נשלחו לכל משות המשטרה לתת פרסומת רעשנית ומקסימלית לכל מקרה של חיפוש ילדים - דבר הקורה בישראל כל שני וחמישי הפך לענין של שיגרה.

בקרוב תשמעו על ילדים אבודים רבים, ליגלג, השבוע קציני-משטרה, שסבר, כנראה,

היה שיעשה מעשה שיזכא את ראש-המשלה ויחייב בעשה שזה היה מוטל על ערש דווקא מיועזע אחרי ההתנקשות בכנסת, וזקוק לו יותר מתמיד.

עצם הסיבה למעשה היתה תמוהה למדי גם היא, לנבי אדם יצובי וכבירי כמותו, קצין שהיה מעורה בהחלטות גורליות אשר נגעו בסיכון חייהם של אלפי אנשים. מאחר שהי צפוע לא מת, וגם לא נשקפה סכנה לחייו, לא היתה סיבה הגיונית כל שהיא למעשה נחפו. היה זה יותר פגיוני אילו היה נחמיה נשאר בחיים, מקדיש את מרצו לשיקומה של המשטרה - דבר שהיה קל למדי לאדם בעמדתו. עצם הנוק היה ממלא מבוטח. גם צורת גליו הגופה היתה מוזרה. נר-אה כאלו חישו חבריו של נחמיה מראש כי הוא עלול לבצע מעשה נואש, כי כאשר נעדר מן העבודה אחוזו מיד באמצעים קיצוניים - פקידים בכירים נשלחו לפרוץ לדירה, הוציקו מיד את הרמסכ"ל ומנהל משדר-הבטחון.

היצר שאמר. תעלומת מיתו של נחמיה ארגוב נקברה, מן הסתם, יחד עמו - כשם שנקברו אלפי הסודות האחרים שהיו שמורים בלבו. מאז עבר לשרותו של ביגיי, ערב מלחמת-העצמאות, היה שותף לכל סודות המדינה. לא היו לו חיים מחוץ לתפקיד זה: אחרי שהתגרש מאשתו, רחש במשך שנים ארוכות אהבה נכזבת לאשה שנישאה בינתיים לאחר, בילה את שעותיו הסנוניות בקפה כסיה.

רק פעם אחת היה קרע בינו לבין גיבורו: כשידע ביגיי לשדה-בוקר סירב נחמיה לרדת עמו, לאכזבת "הזקן". הוא נשאר במשך השנה ללא תפקיד אמיתי, לגלג חמישי ב"מנגנון, חיכה בחוסר-מעש שביגיי יחזור, כאשר בא הרגע הגדול, רצה ביגיי להחליפו תחילה באלחנן ישי, צעיר אחר מאנשי מפא"י, אך נאמנתו של ארגוב הכריעה גם הפעם את הכף; ביגיי לא יכול היה לחתור עליו.

כשהובא השבוע נחמיה ארגוב למנוחתו האחרונה, בחליוה שיעאה מתלה-שומר יקרית-שאלו, מבלי לעבור את תלאיבו, לא נמצא דויד בן-גוריון בין המלחים. לפי בקשה מיוחדת, הדפיסו כל העתונים מה דורה מיוחדת כוונת בשביל ראש-המשלה החולה, ממנה הוצאה הידיעה על מות ארגוב והוחלפה בחומר אחר. ביגיי, ששכב במיטתו עם חום, לא ידע כי צילו הנאמן התנתק כאליו לעולמים.

ידיעה אחת, שעברה בין קבוצת שומרי-הסוד בצמרת המדינה, יכלה להסביר את תעלומת ההתאבדות, וגם את הנסיון הקיצוני לשמור את הידיעה מעיני בן-גוריון. לפי ידיעה סנסציונית זו, ניהלו שניים מ"אנשי קבוצת-המנהלים אינטריגה ממושכת נגד ארגוב, כדי לסלק אותו מעמדת-המפתח שלו, שצימצמה את השפעתם. אחרי ששני המנהלים הצליחו לסלק את אהוד אבריאלי, גם הוא חבר חוג אנשי-הסוד של ביגיי, הודיעו בשבוע שעבר לנחמיה ארגוב כי הוא עומד להיות מועבר מתפקידו. לפי ידיעה זו, התיאש ארגוב כשקיבל את ההודעה, הוא נסע לתלאיב מהומם ושי-בו, גם לתאוה, אשר הגדישה את הסאה.

נדחי ישראל

אין כמו הנשיא יצחק בן-צבי, העמל מזה 40 שנה להוכיח כי השומרונים והקראים הם ישראלים אמיתיים. לכן לא היתה תמיהה בכך שבהתקרב שעת השבעתו, דרש בן-צבי להזמין לטכס, בין יתר ראשי ה"דתות בארץ, את עמנואל משה מסעודה מכפר-מצליח, ראש הקראים, ואף יפת צדקה מחלוון, נשיא שומרני ישראל.

אולם כשהנשיא עלה על דוכן היושבי-ראש בכנסת, כדי להצהיר את הצהרת-האמונים שלו, וסקר מבדע למשקפיו את האולם, תמה לראות את שני מידעיו יושי-בום בין השייכים הערבים היהודיים, מאי חורו הכמרים הנוצריים, נידחים במרחק ניכר מנציג הדת היהודית, הרב הראשי יצחק רחמים נסים. לא היתה זאת טעות משי-רדתי: הרב נסים פשוט התנה את השתתפותו בטכס בכך שלא ימצא בקירבה ראשי העדות הכופרות.

מעתה יצטרך הנשיא להמשיך בחקירותיו, כדי להוכיח את יהדותם של הקראים וה"שומרונים. לידו יעמול מוכירו המדעי, מאיר בניהו, בנו הבכור של הרב נסים.

דבר אגודת בשעתו לבדיחה. מאחר ששלישו של יעקוב דורי היה עזרא עומר, ושלישו של ביגיי היה נחמיה ארגוב, זובר על תקופת עזרא ונחמיה. את פרי חקוריו בשטח זה טירסס הנשיא בספרו נדחי ישראל.

נחמיה ארגוב מאחורי הזקן הרטה - על מה?

כי יש למשטרה גם תפקידים אחרים, מלבד רדיפת הפרסומת.

אחד-אפס

נהג המשאית שמואל סגל מיהר לחזור לביתו, אחרי יום עבודה קשה. משום כך לא היה סובלני ביותר כשקילומטרים אחדים לפני תלאיבו, נעצר על-ידי שוטרי תנועה רוכבי-אופנוע. השוטר טען כי סגל לא הוציא יד כחוק, כדי לסמן את פנייתו בסיבוב הקודם.

"אדוני השוטר, אתה טועה", השיב סגל לשוטר, שעסק כבר בכתיבת הדו"ח: "הרי צאתי את היד."

השוטר הפסיק את הכתיבה. החיכות התחמם יותר ויותר. סגל נעשה תוקפני: "אתה משקר, אתה אפס בשבילי!"

סבלנותו של השוטר פקעה. הוא עצר את סגל, הביא אותו למשרדו ענף התנועה של משטרת תלאיבו, האשימו בהעלבת שירות בעת מילוי תפקידו.

כבלים במשטרה. בבית-משפט ה"שלוש, לשם הובא השבוע, הודה סגל באשמה. אולם כשנשאל על-ידי השופט דב (המשך מעבר לדף)

משלחת רשמית של ישראל תהיה נוכחת בדיוני זעירת נאמ"ל, שתתכנס בעוד שבועיים בספארוס. אחרי שהובר סופית כי חלק מדיוני ארגון הברית הצפון-אסלאמית יקודש לבעיות המרחב, נוצרה אפשרות כי נציגים ישראליים יצורפו לדיונים כמשקפיים בלבד.

אל תופתע מיריעות שיפוטנו לעתונות, כאילו ד"ר נחום גולדמן מסכים לתוכנית השלום של המערב, הכוללת קיצוץ גבולות ישראל. יהיה זה רק חלק מסעיה-הלחישות שינסה להחליש את גל

האהדה הפתאומית שנוצרה סביב תוכניתו המדינית של נשיא התנועה הציונית. בקרב הציבור בישראל. עמדתו של גולדמן, שהובעה במסגרת מצומצמת: אין לקבל קיצוצים מסויים בשטחה של מדינת ישראל, אולם אסור לתת לחיק נייב ל לעמוד כמכשול בפני הצעות-שלום רציניות.

סגן-אלוף משה יונת הצור יתפטר מתפקידו כקצין הכנסת. למרות הידיעות כי חצור ישרא בתפקידו, מני וגמור עם מספר רב של חברי נשיאות הכנסת, כי אחרי ההתנקשות והלקיזים שהתגלו בעקב תיה יש לשחרר את קצין הכנסת מתפקידו. הדעות מחולקות דך בקשר למועד ביצוע החלטה זו.

סיכסוך פנימי אחר שיעסיק את הכנסת: טענות גלפי ח"כ חרות יוסף שופמן, שופמן, שחיה חבר המשלחת הפרלמנטרית שביקרה בארצות זרום-אמריקה, יואשם על-ידי חבריו למשלחת כי ניצל את שליחיתו חלל-ישראלית לטובת עניינים מצומצמים של תנועת החרות. לעומת זאת יעטן שופמן כי זחאק פעילות זו הוסיפה כבוד למשלחת, שלא זכתה לגילויי-אהדה נלהבים ביותר בסיורה.

ישראל תמשיך אליה בשבועות הקרובים מספר רב של ראשי הכנסיות השונות של ארצות הברית. תהיה זו אחת התוצאות הראשונות של פעולותיו בשטח זה של ציר ישראל החדש בוויינגטון. יעקב הרצוג, בנו טול הרב הראשי של ישראל, שם דגש מיוחד על פיוולת-הסברה בקרב הכמירה הנוצרית, מקווה לרתום אותה לטובת ישראל.

בקרב תשמעו על הצעתו של שר המשפטים מנחם רוזן, לדחות את מועד הבחירות לכנסת הרביעית בכמה חודשים. השר סבור כי יולי הוא חודש חם במיוחד, יכביד על ניהול הבחירות ויגרם ביזבוז כוחות של עסקני המפלגות.

יתכן כי גם הלבנון תצהיר על שינויי-עמדה כלפי דוקטרינת אייזנהאור. אחרי שהמלך סעוד הודיע על ביטול הצטרפותו לדוקטרינה, והמסגר התורכי-סורי הסתיים בהתבססות סובייטית מוחלטת בסוריה, עשויה ממשלת הלבנון להכריז כי היא מחכימה לדוקטרינה דך במידה שהיא עוסקת יחידע כלכלי ובהעלאת רמת המחיה בארצות המרחב. אשר למחנה אנטי-קומוניסטי פעיל, תודיע הלבנון כי אינה מתכנתת ליסול בו חלק.

העליה ההמונית הבאה תבוא מפרס. אחרי שנתגלו שם כמה אלפי יהודים המוכנים לעליה, ח כרת עתה החיכות היהודית מסיי-תיבלה מייחדים להבאתם המאורגנת ארצה.

בשורה משמחת למשתמטי מסי-הכנסת: בשנת העשור ייבלו חנינה, יוכלו להצטרף על חוץ שחור, תמירת כופר חד-פעמי.

המסחר עם תורכיה שוב מתקרב למבוך. בעוד שהתורכים ניצלו עד תומה את מיכסת-האשראי הישראלית, ולקחו בעיקר סחורות בהן מפסידה ישראל מטבע חוץ, הרי התורכים אינם שולחים לישראל את כמות הסחורות שנקרעה בחחכת, שכדאי להם יותר לשלחה לארצות אחרות.

נכסי חברת "של" בישראל יימכרו חלקים חלקים. חלק-הארי יימכר למיליונר האנגלי אייזיק וולפסון, שישלם עבורו במטבע חוץ. הממשלה, שלא רצתה במכירת החברה לסולל-בונה, כי במקרה כזה היתה צריכה לנסות את הסכום במטבע חוץ, תצטרך בכל זאת לגייס את מטבע-החוץ עבור החלק שהמיליונר האנגלי אינו רוצה לקנותו.

לא מן הנמנע כי סגל חתביעה המשתתף במשפטי המח' תרת יחלף.

שינויים קלים יחולו בסגל חקונסוליה הישראלית בניו יורק. משה ריבלין, המכהן כקונסול לפנינו הסברה, יחזור ארצה ויעבור במשרד החוץ בירושלים. במקומו יתמנה מתתיהו אדלר, איש חפועל החוץ, מנהל המחלקה למועצות אזוריות במשרד חפנים.

איש אחר של הפועל המזרחי, עורר-יהדין יעקב בלומברג מתלאיבו, יוצע על-ידי מפלגתו כציר ישראל בשווייץ, במקומו של ד"ר ישעיהו אביעד המנוח. מיני זה לא יאוסר. מאחר שגולדה מאיר מסרבת לחכיר בחזקתיהן של מפלגות על מקום כהונה כלשהו בשרות החוץ.

אפשר לצפות לשורה של גילויי איימדרים ומעילות בכמה ממפעלי ההסתדרות. הגילויים, שהיו בחיף קטן ויגעו בפרשות לא חשונות ביותר, יבואו בעיקר עקב טכסיים פנימיים בין נציגי מפא"י

לבין נציגי מפ"ם, אחדות-העבודה והפועל הציוני בהעד הפועל של ההסתדרות.

דין ודין

אתה טובה מתמיד

תשבץ העולם הזה 1048

		8	7	6	5	4	3	2	1
13				12		11		10	9
	18				17		16		15
						21		20	19
							23		22
	24								25
			28		27		26		29
		32			31			30	
37		36				35			34
				39					38
	43				42		41		40
						46		45	44
					47				48

מאוזן: 1. קורס; 5. כובש ה"א; 10. ממש"ע; 12. אות עב"ר; 14. ספר תורה; 16. מצ"ב; 18. ביא יהודי; 19. נכד יעקב; 21. נשיא יהודי בבל; 22. יישוב; 23. שם פרטי אנגלי; 24. מוניסטית; 25. משומ"ד; 27. עשר ב"ש; 30. מיש"ד; 31. מכ"ש; 33. מרכז; 35. אבן קשה; 36. אלוף מטכ"ל; 38. בראשו; 39. דרך כלל; 40. בסיס; 41. אורג; 43. אחד מארבעת בני ההגדה; 44. כיצד; 46. עסקן ציבור; 48. אילה שלוחה; 49. רוח אלוהים ריחפה מעליה.

מאוזן: 2. כמה בערבית; 3. טנק; 4. הבעת הסתייגות; 6. מספר פרקי משלי; 7. לראות אותה ולמות; 8. דינה ליעקב; 9. בעל מלאכה; 11. שייכת לתקופת המקרא; 13. מתווך; 15. אח שנולד באותו יום; 17. ממש"פחת הארנבות; 18. מצניע לכת; 20. יחי. בספרדית; 23. קצין בצה"ל; 26. יצרני דוודי שמש; 27. מעצמה מר"חבית, לשעבר; 28. קשור בקודמת; 29. אותה יש לאהוב; 31. מגלה נסת"רות; 32. מחשבה; 34. מבחן; 35. פר לשעבר; 37. מחלקה במס ההכנסה; 39. חוזה; 42. חברת שיכון; 44. חוטם; 45. מלת הכללה; 47. מספר פרקי ישעיהו.

בי"ס לפקידות
מרכז מורים וסמכים
רח' 12 ת"א
טעם שנתיות 250 לעצורים

ל מ ב ו ג ר י מ : קורס מזורז, מקצועות בודדים.

במדינה

רים, עצה את כולם. גזברי הקיבוצים ערכו מאזן חטוף של להיטותם לאשראי זול. הוא הראה הפסד נקי של 50 אלף לירות.

דרכי אדם

למה נועד הפה?

הבחור הצעיר, שצלצל בדלת אחת הדירות בצפון תל-אביב, היה אדיב מאד. הגברת בביתו: "שאל בנימוס את העוזרת בת ה-15, שפתחה בפניו את הדלת."

"הגברת איננה. הגברת תחזור בצהרים," השיבה הנערה בניב צפון-אפריקאי, "הגבר רת איננה. אני מצטערת."

הבחור לא הצטער. במקום לרדת במדרגות, דחף את קצה נעלו בין הדלת והמזוזה, מנע בעד הנערה מלנעול את הדלת בפניו.

הוא אף הצליח להיכנס לדירה. שמלה קרויזה. הנערה גבהלה מאד. הבחור, שלא ראתה אותו מעולם, פנה אליה: "התאהבתי בך לנצח," אמר, ותפש בידי את כתפיה בלהט, עד ששמלתה נק"רעה ממנה.

הנערה ניסתה להתחמק, אך הבחור היה תקיף מאד: "תני לי נשיקה, אהובתי," המ"שך בסגנון גמלך.

הנערה החלה לצעוק לעזרה; הצעיר נמלט על נפשו. עוברים ושבים, שהכניחו בו, תפשו אותו, הסגירו אותו לידי המשטרה. השבוע ניצבו הצעיר השחרור וסניגורו,

זמרת-עולה סטשבקקי
טעות בכתיבת

עורר-הדין חיים קאווס, בפני שופט-השלום יוסף בן-חנן. האשמה: ביצוע מעשה מגונה. רק נסיון. ואו השמיץ קאווס טענה משפטית מוורח: "נשיקה אינה מעשה מגונה. הפה הוא חלק הגוף המיועד לנשיקות." טען, וציטט מתוך פסקדין שנפסק בתקופת המנדט.

השופט החוקר, שמתפקידו רק לפסוק אם יש די הוכחות להעמדת הנאשם לדין, שוכנע. הוא החליף את סעיף האשמה מ"ביצוע מעשה מגונה", ל"נסיון למעשה מגונה", העביר את דינו של הצעיר לבית המשפט המחוזי, שם יהיה בכל זאת צפוי לחמש שנות מאסר אם יורשע בדין.

דרכי חיים

אחיר הבנות

מבט מבויש היה נסוך על פניה של האשה בעלת ראש השיבה, שעמדה על דוכן הנאשמים לפני שופט-השלום יוסף מגורי כהן. היא השיבה במבוכה לדבריו של השופט, שגער בה בקול רם: "גברתי, אין זו הפעם הראשונה אצלך. אני לא אוכל להסתפק בעונש קל במקרה שלך."

לא היה זה אחד מן התיקים הרגילים המובאים מדי בוקר להחלטתו של השופט. כי ברכה דויטש-45, עקרת-בית מתל-אביב,

וזה, מה יש לו לומר להקלת גזר-הדין, גולל סגל סיפור מסמר שיער.

"כבוד השופט," פתח סגל, גבר מוצק ומ"שופט, בן 28, "אני כבר קיבלתי את עונשי, כשהובאתי לתחנת המשטרה."

שופט העני, התברר מתוך סיפורו של סגל, כעסו מאד על הנהג שהעליב את חברם לעבודה. הם ככלו אותו, הובילוהו ללא סיבה בכל חורי הבוקר, כשהם מתעללים בו להנאתם. הם המשיכו להתחזק בו גם לאחר החקירה הקצרה והשיגרתית, ניצלו את מלוא זכותם לפי החוק, החזיקו בעצור במשך 36 שעות. רק או הביאוהו לפני שופט שלום, ששיחררו בערבות.

"האדון השופט אמנם נפגע, אך המשטרה לא תעשה דין לעצמה," קבע זוהר, בעצמו קצין משטרה לשעבר בפסקי-דינו המלא הי"אשמות נגד אלה שהתעללו בסגל. "אני רוגז על המשטרה ואני מקוה שיותר לא אשמע על מקרה כזה."

קליטה

הזמרת ודימונה

תניה סטשבקקי, בת 16, בעלת קלסתר פנים מונגולי, נמצאת בארץ רק שבועה חודשים. נוסף לפני המיוחדים וצמתה הי"ארוכה, נחונה תניה בקול אלט נעים.

בארץ מולדתה, פולין, ידעו להעריך את קולה. תניה השתתפה בקביעות בשידורי הרדיו של תחנת טרנוב, העיר בה גרה. היא שרה שירי-עם, באלאדות ליריות עתי"קות, ופזמוני תעמולה שבשח תכנית החומש. למנהל תחנת-השידור הפולנית היו תוכ"ניות לגבי עתיד הנערה היהודיה. קולה מלא הרוך הוקלט, היא החלה ללמוד נגינה. אך להורי תניה היו תכניות אחרות. הם ארוז את מטלטליהם, כולל המנדולינה והכנור של בתם, עלו עם ארבעת ילדיהם לישראל.

חלום ואכזבה. גם בביתה החדש ב"עיר העולים דימונה, לא שכחה תניה את חלומה המוסיקלי; חודש אחרי שהגיעה אר"צה, שכנעה את אמה לקחת אותה למב"ח בקונסרבטוריון בירושלים. קולה הערב ושליטתה במנדולינה עשו רושם טוב על הבוחנים. הם הבטיחו לה חגיגת לעשות הכל כדי לאפשר לה חינוך מוסיקלי מתאים. לפני חדשים הגיע מכתב רשמי ממשרד החינוך. הוא בישר לתניה שאושרה לה סטי"פנדיה. הנערה שמחה בכל ליבה, ארזה את כלי נגינתה ונסעה למוסד בו קייתה להמשיך את לימודיה, להפוך במשך הזמן לזמרת מפורסמת.

בבואה לכפר טרנוב, אליו נשלחה, ציפתה לה אכזבה. לתמהונה נוכחה לדעת שבמקום לקונסרבטוריון, הגיעה לבית-ספר קלאי. תניה לקחה את חפציה, בלעה את אכזבתה וחזרה לדימונה.

חקירות

דיד הקיבוצים

גזברי הקיבוצים פגשו את אריה ברגר ב"קפה פינן בתל-אביב. הם הכירו את הסרן לשעבר כזוכרו המצליח של אחד המושבים החדשים, תמהו לראותו בכורסת השטרות התל-אביבית.

לברגר היו חדשות מצוינות. "עזבתי את המושב. אני עוסק בנכיון שטרות. בשבילי" כמ אני מוכן לעשות את הכל ותמיד. בת"נאים הטובים ביותר."

הגיבורים היו מעוניינים מאד. לא בכל יום מודמן בעלהון המוכן לשלם המחאות טר"בות תמורת שטרות לזמן ארוך. התנאים שברגר הציע היו הטובים ביותר בשוק, והם סמכו על השיקים שהיו בידי.

בלי כיסוי. השמועה עברה מקיבוץ ל"קיבוץ. עד מהרה היה ברגר לאיש הבורסה העסוק ביותר בפנינו. הוא צירף אליו, כי בעלי-הון, את יהודה ארמון ויוסף גרינברג, הציג אותם בפני הגזברים, שלם את תמורת השטרות בשיקים על שם שותפיו.

את השטרות מכר ברגר מיד לסוחרים תל-אביביים. אלה העבירו אותם לסוחרים אחרים. תוך זמן קצר עברו שטרות הקי"בוצים עשרות ידיים בין סוחרים תל-אביב. הגזברים מצידם מיהרו לבנקים, הפקידו ב"חשבונם את השיקים החתומים בידי ברגר, ארמון וגרינברג.

כאשר חזרו השיקים לגזברים, והחות"מת "אין כיסוי" עליהם, נעלם כבר ברגר מתל-אביב. הגזברים היו נאלצים להפעיל חוקרים פרטיים, גילו שברגר השתקע ב"אחד המפעלים באילת. המשטרה גילתה גם את השותפים האח-

סיפורה האישי המחריר של נערה שביקשה טרמפ בלילה - והגיעה אל סף המוות

ארבעה ימים הייתי מתה

המביש. לא רציתי להרוס לעצמי את כל החיים בגלל זה שהיה לי מול רע. למדתי אנטומיה. אני בחורה מבוגרת, ומכירה היטב את כל מה שנעשה בגופי. כעבור חודש התבסס בי החשד ה- נורא. נבלתי, אבל לא אמרתי כלום. החלטתי להכות עוד חודש. כעבור חודש נוסף הבנתי שאני בהריון. לא ידעתי מה לעשות.

בהתחלה רציתי לספר את זה למישהו ולשאול מה לעשות, אבל הבושה אכלה אותי. ידעתי שאף אחד לא יאמין לסיפור שלי: כולם ישאלו למה לא סיפרתי תיכף מה שקרה ולמה לא הלכתי למשטרה עוד באותו הערב. לא העזתי להביט בפני הורי. היאוש זחל אלי לאט לאט. יום אחד הבנתי שזה לא יכול להישמש. לא אוכל להמשיך לחיות כך. החלטתי להתאבד.

רציתי למות אבל פחדתי מהמות. רציתי מוח קל. בחרתי בכדורי שינה. לקחתי כמה חפיסות כדורים ושמרתי אותם אצלי.

ביום ראשון אחרי הצהריים החלטתי לבצע את מחשבתי. לקחתי את הכדורים אתי ונכנסתי לפרנס. היתה שעה חמש. בערך אותו הזמן כמו אז, כשחיכיתי לטרמפ. הייתי שקטה לגמרי, לא פחדתי יותר. בלעתי 40 כדורים, בזה אחר זה. הבליעה היתה קשה כי אינני רגילה לבלוע, וגם לא היה לי מים. הרבה אינני זוכרת. נרדמתי כמעט מיד. חשבתי ש זאת הפעם האחרונה.

★ ★ ★

המשמרה מתערכת

ל שהתעוררתי לא ידעתי שישנתי ארבעה ימים. ידעתי רק שאני מרגישה רע, ושהקאתי את התפוח. פתאום ראיתי אדם עומד מעלי. זה היה בעל הפרנס. "מה את עושה פה?" שאל אותי. לא יכולתי להסביר לו. "תביא לי קצת מים", לחשתי.

הוא התרחק וחזר כעבור זמן מה עם מים. שתיתי, ושוב הקאתי. רציתי לקום, אבל לא הצלחתי לעמוד על הרגליים. האיש עזר לי להגיע לכביש, ועצר טנדר.

הרגשתי רע מאד וחשבתי שאני הילכת למות. הטנדר הביא אותי למשטרה בית-לידה. שם שוב התעלפתי. כאשר התי עוררתי, ראיתי שאני שוב בתוך מכוננית. הפעם מכוננית משטרה. הביאו אותי למרפאת יצחק בנתניה.

הכניסו אותי לחדר-המיון. שוב היה סביבי הריוח המוכר של בית-חולים. מישהו הגיש לי ספל קפה. הירד רעדה לי, אך הצלחתי לגמור אותו מבלי להקיא. במרפאה לא היה מקום עבורי ולא ידעו מה לעשות בי. החזירו אותי למש' טרה לחקירה. בדרך קנה לי שוטר טובילב צוגה וגוון. אכלתי את זה.

★ ★ ★

פגישה עם אחי

ב רגע שבו התחילו לחקור אותי הרגשתי לראשונה אינו שטות עשיתי. סיפרתי לסמל המשופם את כל האמת. התחרטתי שלא עשיתי את זה קודם. הוא רשם את הכל והתחיל אותי על גליון עזות.

אמרו לי שעומדים להעביר אותי לבית-חולים. השוטרים קראו בשמו של בית-החולים שאלו יעבירו אותי. לא הס' כמתי. זה היה המוסד בו עבדתי.

כסוף הבינו והעבירו אותי לתל-השומר. הלבישו אותי בגדי חולה והשכיבו אותי במטה. רופא בדק אותי. הוא הסתכל עלי ושאל אותי אם אני לא בהריון. לא עניתי לו. לא יכולתי.

כעבור יום בא אחי המבוגר לביקור. הוא נבהל כשראה אותי. הרופאים אמרו שזה נס שאני חיה עדיין. הרגעתי אותו שהכל בסדר. "למה לא סיפרת לנו?" שאל אותי. "היינו עוזרים לך", בכיתי שוב.

עכשיו אני בוכה לעיתים קרובות. אין לי חשק לחיות, אבל הגוף מכריא. מי יודע אם אקבל תעודת-גמרו הספרתי המון לימודים. בקרוב אצא מכאן. אינני יודעת מה אעשה בדיוק. אני יודעת רק שאסתכל חזק בפניהם של הגברים שאפגוש, ואחפש ביניהם אחד אשכנזי, גהג שטיני בעל פרצוף שזוף ומבנה גוף איתן.

מאת אילנה ר.

ה תעוררתי מתוך שינה עמוקה. לרגע לא ידעתי היכן אני. מלמעלה הביטו בי כוכבי בוקר דועכים, מעל לראשי היה תלוי תפוח. ניסיתי להיזכר איך הגעתי למקום משונה זה, ולא הצלחתי. שקעתי שוב בשינה.

כעבור זמן מה התעוררתי שנית. כמה זמן, אינני יודעת. היה בוקר, שכבתי בתוך פרנס. שוב ניסיתי להיזכר איך הגעתי שמה. לפתע נזכרתי.

אל אלהים, הרי אני חייה! לא, זה לא יתכן! אני צריכה להיות מתה מזמן. רציתי למשש את עצמי; לא הצלחתי. הייתי חלשה מדי, ניסיתי לקום; לא יכולתי לזוז. האם באמת אינני מתה?

ציוץ ציפורים וקולות מכוניות שנסעו בכביש הסמוך הוכיחו לי שאני חיה ללא ספק. הייתי צמאה. רציתי מים, אך לא ראיתי שום ברז. במאמץ נואש הרמתי יד וקטפתי את התפוח שהיה תלוי מעלי. זמן רב עבר עד שהצלחתי לקלף אותו. אכלתי אותו, ומיד הרגשתי רע. הקאתי אותו בחזרה.

שקעתי בהרהורים. מה עושים הורי כרגע? כמה זמן אני שוכבת כאן? מה יגיד אחי לכשיודע לו שנעלמתי? מי ששתי את בטני ונפלתי לאחור. נזכרתי במה שעשיתי ופרצתי בכבי.

★ ★ ★

היכיתי לטרמפ

ל פני שדושה חודשים, בשעה חמש אחר-הצהריים. עמדתי ליד הכביש הראשי וחיכיתי לטרמפ. הייתי בי מצב-רוח רע ועייפה מאד. מאחורי היה יום עבודה מייגע משמש הורי. מצבם הכלכלי של הורי איננו מזהיר. משפחתי באה מעירק לפני שש שנים, הורי הם אנשים פשוטים. יש להם משק קטן במושב צרופה בדרך לחיפה.

אני לא רציתי להישאר בכפר וגרשמתי לקורס אחיות מעשיות. חברותי ללימודים הגנו לבלות את יום המנוחה שלהן בנעימים. אני לא יכולתי. במקום לגנוח הייתי הולכת הביתה לעזור.

המשמרה שלי עמדה להתחיל למחרת בבוקר. המרחק מצרופה למגדיל הוא גדול; החלטתי לנסוע לשם וללון בבית-החולים כדי שאספיק להגיע לעבודה בזמן.

המכוניות עברו על פני ולא עצרו. לרוב האנשים לא היה איכפת שבחורה בת 19 עומדת ליד הכביש ורוצה להגיע לאיזה מקום, גם לא היה איכפת להם שבחורה צעירה מפחדת להישאר לבד בחושך. אף אחד מהם לא ידע שאני אחת אשר צריכה להגיע בזמן למשמרתה. הם פשוט הביטו קדימה ונסעו. הלואי והייתי נוסעת עם אוטובוס.

★ ★ ★

חנה שניצצר

מ כונית-משא נעצרה. אינני זוכרת איך היא נראתה בדיוק, אני רק יודעת שהיא לא היתה חדשה ביותר. "לאן את רוצה?" שאל אותי חנה.

"אני צריכה לרמתיים", עניתי לו. "טוב, עלי כבר", השיב לי עליתי.

הוא לא דיבר מלה. נסענו במהירות רגילה; האוטו היה עמוס. ראיתי שמחוג השעון נע בסביבות הספרה 60. חנהג היה שזוף, לבש חולצה בהירה ומכנסי חאקי קצרים. ייתכן שנעל סנדלים. היה לו שיער חום בהיר, מבנה גופו היה איתן. עשה רושם של אשכנזי.

נסענו בערך חצי שעה. יכול להיות שקצת יותר. הייתי עייפה מאד וכמעט נרדמתי. פתאום הוא עצר את המכוננית והעמיד אותה לצד הכביש. "משהו התקלקל לי, אני יורד לתקן את זה. בואי אתי, אולי תוכלי לעזור לי", אמר לי חנהג ויורד.

היה בקול משהו שקט ומעורר איומן. לא חשדתי בכלום; ירדתי אחריו. המקום בו נעמד היה שומם לגמרי. לא ידעתי כמה נסענו בדיוק ולא ידעתי איפה אנחנו נמצאים. היה כבר חושך גמור. הוא ניגש אל המנוע. הלכתי אחריו.

★ ★ ★

הרגע הנורא

ע מדתי די קרוב אלי. הוא פנה אלי. איזה ניצוץ נאה בעיניו, ולפני שהספקתי להבין מה קורה, הוא

חפס אותי בכוח וסתם לי את הפה. ניסיתי להיאבק איתו, אבל לא הצלחתי לזוז. הוא אחז אותי כמו בצבת. רציתי לצעוק והרגשתי כאילו אני נתנקת. הוא סחב אותי אל הפרנס שליד הכביש, וגרר אותי אל בין העצים. לא היה לי די כוח כדי להתנגד.

הוא הפיל אותי על הארץ. חשבתי שאמערך תחתיו. לרגע, הסיר את ידו מעל פני התחלתי לצעוק בכל כוחי. אבל איש לא שמע אותי. הייתי לבה, לבד עם אנס חסר-לב. הבחור קרע את בגדי. רציתי להדוף אותו מעלי ולא הצלחתי. הרגשתי כאב חזק והתעלפתי.

התעוררתי כעבור שעה. הוא כבר לא היה עליידי. לא ידעתי מה נעשה אתי. קמתי על רגלי והתחלתי לנוע. נתי קלתי בעצמי וגומות. איך שהוא הגעתי לכביש. סידרתי את בגדי והתחלתי ללכת כמו אוטומט. הגעתי לתחנת אוטובוס. לא ידעתי מה נעשה איתי. כעבור כמה דקות הגיע אוטובוס מאסף. עליתי ונסעתי.

★ ★ ★

שתקתי מרוב בושה

ל א סיפרתי לאיש מה קרה. התיישתי. פחדתי גם ממה שיגידו הורי. ידעתי שחברותי תתחלנה לרכל, וכדי לם יסתכלו עלי כמו על חיה. העדפתי לשותק. עשיתי את עבודתי כרגיל. למדתי עם כולן וניסיתי לשכוח את המקרה

פשעים

שיטה יעילה

לבלשי תל-אביב נוסף בשבועות האחרונים ריב מסוכן. בזו אחר זו ביצע בהצלחה 20 התפרצויות לדירות, גנב מהן רכוש, ונעלם בלי להשאיר כל עקבות.

הפורץ האלמוני פיתח שיטת-עבודה, ה' מבטיחה לו בטחון כמעט מוחלט. הוא נוהג לצלצל בדלת של דירה, לשאול את עקרת הבית אם בעלה בבית. אם הבעל, או בני משפחה אחרים, נמצאים בדירה, מוסר ה' אלמוני פתק, כי הינם דרושים באופן דחוף ביותר בהוד מספר מסויים, במשרד ה' בטחון ועליהם להופיע שם לטובתם.

נשואה ואם לשני ילדים, הואשמה בגניבתן של שלוש בנות.

הגברת דויטש לא הודתה באשמה: "לא גנבתי את הבנות. לא גנבתי כלום. בעל התנות מעליל עלי סתם."

אולם תיק העדויות העיד אחרת. גם הרשעותיה הקודמות, כולן עונות גניבה, חזקו את דבריהם של עדי המשטרה, ש' סיפרו כיצד ראו את שלוש הבנות עוברות מארגון של סוחר הירקות לסלה של הגברת דויטש.

בגנדינו העריך השופט כל בנהג בלא סחוט מששים ושש לירות ושש מאות פרוטה, דן את הגברת דויטש לקנס של מאתים לירות או חודש ימים מאסר. היא בחרה במאסר.

השירותים הסוציאליים של הכנסת, מסר מנהל משרד-הבריאות כי חלה ירידה גדולה מאד במספר חולי השיתוק, כתוצאה מן ה' חיסון. פרט לשלושה מקרים, היו כל החו' לים לידים שלא חוסנו, וביניהם ילדים ש' הוריהם סירבו בפירוש לחסנם. . . . **אחרי שתנועות-נוער** רבות התלוננו בפני מש' רד החינוך, על כי הסתדרות הצופים, שאי' נהגה אלא תנועת נוער של מפא"י, מוכרת עליידי המשרד בתנועת נוער ממלכתית ומק' בלת תמיכה כספית ממשלתית, הפסיק החו' דש משרד החינוך את תמיכתו בתנועת ה' צופים. . . . **שירות מיוחד במיוחד** הונגה במסעדת שמש הירושלמית: בעל ה' מסעדה ביטח את אורחיו נגד כתמים שיחצרו על בגדיהם ונגד החורים העלולים להת' הרת מחריבת סיגירות בשעות' במסעדתו.

כל ישראל

קרבות הסיורב

מפרכי-החיפון היו הקרבנות העיקריים של שיתוק-ילדים-השנה. בישיבת ועדת-

האמבטיה . . . באי מועדון סופר האידיש ברחוב רב היו בתל-אביב, שבאו לשמוע את הרצאתו של הסופר ז'מן שניאור, תמהו לראות כי מהקיר נעלמה תמונתו של הסופר **ש'לום אש**. כשחקרו את פשר הדבר, נמסר להם כי ראשי המועדון גיבשו את התמונה מפני זעמו של שניאור, אויבו המושבע של הסופר המנוח. רק אחרי שי כמה מן הסופרים הקימו שעורורה ואיימו שיפיעו לשניאור לדבר, הוחזרה התמונה למקומה, גרמה לכך שניאור היפנה את ראשו במשך כל הזמן לכיוון השני, כדי לא לפגוש את עיניו של אש . . . גילוי אחר שגילה ז'מן שניאור השבוע, היה שמוזה צשרים שנה אינו מדבר עם הסופרים חיים היו **ש'לום עגנון** . . . במועדון ספרותי אחר, מועדון מפא"י מילוא בתל-אביב, הוסר לאחרונה מיוג האויר שהיה באלם. כש תמהו באי המועדון לסיבת הובר הסביר השחקן **שמואל פישר**: "בזמן האחרון הצטננו כאן הרבה כשרונות" . . . הקומפוניסטר הסובייטי ממוצא ארמני **ארם חצ"י טוריאן**, הנמצא עתה בביקור בברזיל, גילה לאחד העיתונאים היהודים בארץ זו, כי בזמנו קרא את כתבי שלום עליכם. הוא סיפר כי **מנחם גנסין** המנוח, אחד מראשי שוני תיאטרון הבימה, היה זה שגילה את כשרונו כמלחין. כשהיה בן 19 היה ארם מנגן צילו בתזמורת שגנסין היה מנהלה, והיא שעודד את הגנגן הצעיר להתחיל ב-חיבור מסיקה.

★ ★ ★

היפהפיה והג'נטלמן מלונדון

קוראי הבקר הופתעו לקרוא בעתונם מא-מר ארוך, בחתימת א. בנעט, שהשתרע על שלושה טורים, והצדיק באופן קיצוני את חוק מועצת ההורים, המחלל את היומם הפרטית ואת התחרות בענף הפרדסנות. יום לפני כן צילצל **יוסף ספיר** למערכת הבקר, דרש להכניס את המאמר בכל מחיר למדור הכלכלי של העתון, שאין בו דריסת רגל לכתבים מקומיים. הסיבה: גיבור המאמר הוא **יוסף ספיר**, סגן יושב ראש התאחדות האיכרים, שיצא למחמת מחץ **בסם ד"ר בינר** . . . שגריר צרפת בישראל **פיארי אג'ן זילבר** עשוי לזכות בכבוד הרשמי: עסקני חיפה יקראו על שמו בנין-משרדים מפואר, הנבנה ליד קולנוע ארמון החיפאי . . . כתב על המשמר בלונדון **משח כ"ך אפרים** גילה השבוע פרשה מענינה על נסיעתה של סגנית מלכת היופי של ישראל **שרה (זיוזיק) אלימור** (אינדיק) לתחרות מים העולם בלונדון. זיוזיק נשלחה עד מארסיל בליתו כתב של ידיעות אחרונות, נעזבה בחצות לילה במרסייל ללא מלחה וללא כסף, מאחר שאיחרה את הרכבת. רק רחמיו של יהודי לונדוני הצילו את היפהפיה הנבהלת, שנלקחה ללונדון על חשבונו של האיש . . . הסופר **משח שמייר** הותקף השבוע קשות בויכוח במרכז מפ"ם על די **מאיר יערי**, שקבע כי "אנשי הרוח של המפלגה (קרי: שמיר) זנחו את הסוציאליזם לא כל כך בטעמים אדיאלוגיים, אלא מט עמי הפקת טובת הנאה של מי שהשלטון רוצה ביקרו" . . . בדיון המרני בכנסת שחודש ביום שני, נאכחו רק שבעה חברי כנסת, כשיושב ראש הישיבה **בנימין מיניץ** הוא השמיני.

האחות וראש הממשלה

יומיים אחרי ההתנקשות בכנסת התלונן נהגו של שר המשפטים **פנחס רוזן** בפני השר, על שאין נותנים לנהגי השרים להי-כנס למונח הכנסת, ואף בהשגת כרטיסים ליציציה הם מתקשים. הציע לו השר: "תגיד שאתה מושגע, או יתנו לך להיכנס" . . . כשיד שר-הדואר **יוסף בורג** מן המוסט, אחרי שהזעק חזרה מאמריקה בגלל פציעת השר שפירא, סיפר כי היה באמצע שיחת חשובות ביותר כאשר נקרא טלפונית מירי-שלים. העיר לו אחד הנוכחים: "תרגיש פעם אתה עצמך מה הטעם כשנמצאים בשיחה חשובה ואומרים לך: תפסיק, רוצים אותך לשיחת חוץ" . . . במצב רוח פילוסופי אזורי שניצל בנס מן ההתנקשות, ומצא גם **אליהו אילת**, השגריר הישראלי בלונדון. "תאר לעצמך מה היה המצב אילו המציאו את התרופות האנטי-ביוטיות לפני מאתיים שנה", אמר לאחד מבני-שיחו. "כמה אנשים חשובים שמתו לא בעיתם היו נשארים בי-חיים והיו משנים את גורל העולם. מה היה קורה אילו נפוליאון היה חי עוד 20 שנה?" . . . למרות המהדרות המיוחדות שהוציאו עתוני הבוקר והערב ביום ב' האחרון כמיוחד עבר ראש הממשלה **דוד בן-גוריון**, כדי להעלים ממנו את פרשת התאבדותו של ש-לישו, אלוף-משנה **נחמיה ארנב**, הרגיש ראש הממשלה כי משהו אירע. אחרי שנ-חמיה, שהיה רגיל לשהות אצל בן-גוריון בבית-החולים כמה שעות ביום, לא הופיע מיום שבת עד יום שני, שאל ראש הממשלה היכן הוא וביקש מאחת האחיות להשיג את נחמיה בטלפון. האחיות פלטה מפייה: "מה, אתה לא יודע . . ." ויצאה מן החדר . . . אגב, בן-גוריון נשאר בבית-החולים לפי הוראותיה של אשתו **פולה בן-גוריון**, המפקחת עלו אישית. פולה היא שדרשה שיוציאו לבן-גוריון את הרטיסים מרגליה, למרות שהרופאים התנגדו לכך וטענו כי בנייתו יגרם נזק רב יותר משגרם הרטיס עצמו . . . יום אחרי שהובא בן-גוריון לבית-החולים, ביקש שר המשחר והתעשייה **פנחס ספיר** לבקר. הוא הצליח להגיע עד לחדרו של ראש הממשלה, שם עצרה אותו פולה, שלא נתנה לו להיכנס. בטענה: "אני לא שוטר, אותי לא תעבור".

★ ★ ★

המרצה ואי-בולנפש

לרגל הגיגות 40 השנה להמפכת אוקטובר, שלחה השגרירות הסובייטית בישראל הזמנות אישיות לעיתונאים מכל החוגים, שמאליים וימניים כאחד. הזמנות נשלחו באופן אישי ולא באמצעות אגודת העיתונאים. במערכת דבר התקבלו שתי הזמנות עבור **ז'אן דני אל**, מזכיר המערכת, ו**הרצ"ל ברגר**, חבר המערכת. עורך דבר **חיים שורר** לא קיבל הזמנה. אותו זכרו אנשי השגרירות לרעה, מאז פורסם את סידרת כתבותיו על ביקורו בבית-המועצות . . . בשעת חצות באחד מימי השבוע האחרון, זכה ראש עיריית חיפה **אבא חושי** בקריאת טלפון מקורית. אחד מאזרחי העיר טילפן אליו, התלונן כי כלב גדול נכנס לחדר האמבטיה שלו והוא פוחד להכנס לחדר, ואילו המשטרה ופקחי העיריה לא נענו להזמנתו לבוא ולהוציא את הכלב. ראש העיר התיחס ברצינות לתלונה, דאג שתוך חצי שעה יוציאו את הכלב מחדר

הופיע
פילוסוף
פילוסופי פקטו!
לכל בית ולכל חדר בכל הצבעים
במחיר עממי קולט יותר מ-50
תחנות תמורה מלאה לכסף.
Pilot Radio
NEW YORK - LONDON

פקידים!
תלמידים!
סטודנטים!
הרשמו עוד היום ב-אולפן גרני
לקורס הורחזושי (2 X בשבוע) ל-
קצרות
עברית ו/או אנגלית
בת"א: אצל ה. בריקמא, גורדון 5.
כחיפה: בייס, במעלה"ה, החלוק 13.
הצלחה מובטחת!

אויבי הנוער
מזלות המין
מאת ד"ר מרדכי זידמן

דוגמא
סיגריה שטוחה
55

למדו שפות!
מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות "קדימה"
תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314
(א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.
(ב) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.
(ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ד' ה' ו' ז' ח' יסודיות, ה' ו' ז' ח' תיכוניות.
פרטים והרשמה: מ' 9-12 לפנה"צ — 9-3 בערב (פרט ליום ו').

ביוקפיל
BIOCAPILL HAIR TONIC
מרחיק הקשקשים
מכיל ויטמין פנטנול
תוצרת סוויצ'רלנד

פסוקי השבוע

- **ח"כ אנדרת ישראל שלמה לורניץ**, אחרי שראש הממשלה דוד בן-גוריון נפצע ברגלו, בעת ההתנקשות בכנסת: "מזלו של בן-גוריון הוא שהטעם לא עמד על הראש".
- **שופט שלום אליעזר זליקסון**, בשפטו תלמידי גימנסיה שגבו גיפ וטענו כי עשו זאת מתוך קלות דעת: "הצעיר שהטיל רימון לכנסת עשה זאת גם כן מתוך קלות דעת".
- **ח"כ יצחק רפאלי**, בהמשיכו את נאומו לכנסת, שנפסק בעת הטלת הרימון: "עלי להמשיך על פי החלטת הנשיאות, כדי להוכיח ששום מעשה פסע לא יפסיק אותנו מעבודתנו".
- **ח"כ יוחנן בארר**, בעת הויכוח בכנסת על הודעת שרת החוץ: "מי לא קיבל מהמאות היום משרת החוץ — אישים, מדינות, קונטיננטים שלמים, וכמוכן ממשלת ארצות-הברית, יהדות ארצות-הברית ושלחת המגבית. אחרי מי שברך לרוך כזה אני שואל את עצמי למה הרשימה לא הסתיימה? מדוע אין מחמאות ליציגי הצעירה והדסה, למגבית ההסתדרות ולחברא קדישא?"
- **ח"כ הצ"כ פרץ ברנשטיין**, באותו ויכוח: "ההודעות שקיבלנו מראש-הממשלה ושרת החוץ היו רזות במקצת, זאת אומרת היתוך משמנות, ואף על פי שלא היו ארוכות היה צורך במילויים, מה שקוראים בתעשיית המזון חמרים וזים".
- **מבקר הקולנוע יוסף שריק**, בביקורת על הסרט פצצת זמן, המוצג בקולנוע זן בתל-אביב: "פצצה הושמה ברכבת מהיר, וסקוטלנאני יארד חסר אוניס, כי אין להם מכוניות דודג' כדי להשיג את הרכבת".

כדורגלים מאמינים באמונות טפלות שונות ומשונות. יש בהם הסבורים כי נצחון קבוצתם בטוח ברגע בו יעלו על המגרש כששוכני נעליהם מותרים; אחרים מאמינים כי ינצחו אם לא ילחצו את ידי היריב לפני המשחק, או אם יביקעו שער לשוער קבור צמח בחימום שלפני המשחק. השבוע יכלו שני כדורגלים ישראליים להוסיף עוד אמונה לרשימת אמונותיהם.

בסיבוב האחרון במשחקי הכדורגל של ליגה א', במשחק בין הפועל תרצה למכבי רחובות, נפצעו שני כדורגלנים. יצחק פלשל, החלוץ הרחובותי שהושאל למכבי רחובות על-ידי מכבי תל-אביב, נפצע מבעיטה ברגלו ויצא מכלל פעולה למשך שבועות ארוכים. באותו משחק נפל שוער מכבי רחובות גדעון (גיני) כהן על-ידו של החלוץ המר כזו של הפועל תרצה ראובן ברזילי. כתוצאה מכך נשברה בוהגו של ברזילי ונחבשה. אולם ברזילי, המשרת כסמל ראשון במחלק הים, לא השלים עם פציעתו. בכל יום שיש היה מסיר את הגבס מעל ידו משתתף במשחק השבת וחוזר ביום ראשון לבית-החולים, כדי שירכיבו לו גבס מחודש. **ישבו אותם השניים.** השבוע, נפגשו שוב מכבי רחובות והפועל תרצה למשחק במסגרת משחקי המבחן על-ידי ליגה ה' לאומית. בסוף המשחק היו שוב שני פצוץ עים, פצוץ לכל קבוצה. השניים היו יצחק פלשל הרחובותי וראובן ברזילי החדרתי. פלשל נחתך מעל עינו הימנית חתך עמוק, שנפתר בנקום ואיפשר לו להמשיך במשחק. ברזילי ניגש לבעוט בכדור, בעט במקום זה בדשא, שבר את עצם קרסולו. הפעם עטפו הרופאים את רגלו בתחבושת גבס עבה, כדי שלא יוכל להסירה ולהשתתף במשחקי כדורגל.

במסלול

הקטע האחרון

האיש שנדרם על-ידי אלוף-משנה נחמיה ארנוב היה דוד קדוש, רוכב-אפונים ממרוקו. ביום השבת השתתף קדוש במירוץ האפונים על-שם החל סיני רפאל גרזון למרחק 170 קילומטר, שנערך מפתח-תקוה לירושלים וחזרה. קדוש היה בין רוכבי האפונים שהגיעו ראשונים בספט לנתי ה' קטע האחרון, כאשר נדרס... **השבוע התברר** כי כדורגלן הפועל פתח-תקוה, שנעצר בלוד עם חזרת קבוצתו ממסעה ב' מוצח הרחוק, נחשד בהברחת שעונים ל' נשים בענלי. הכדורגל שלה הוא רץ הקבוצה מולא סגל... **אלוף-משנה שמואל סוחר,** מרכיב הנבחרת הישראלית לכדורגל, עמד השבוע במרכז שני מאורעות ספורטאים. במשחק הכדורגל בין קציני השלישית הראשית לחוגריה, שיחק סוחר בתפקיד חלוץ מרכזי; בבית-המילה שי נערכה לבנו של שייץ גלור, היה סוחר אחד הסנדקים... **הנבחרת הישראלית בכדורסל** הוזמנה על-ידי צילי להשתתף במשחקי אליפות העולם בכדורסל, שייערכו בסנטיאגו דה-צ'ילה בשנה הבאה. במשחקים אלה ישתתפו 12 קבוצות. 10 מהן תהיינה הקבוצות שזכו במקומות ראשונים במשחקי האליפות הקודמים. צילי הורשתה להזמין שתי מדינות נוספות כרצונה. היא הזמינה את ישראל ומצרים... **אשר זרי קוביץ'** כדורגלן הפועל פתח-תקוה שלא שותף במשחקי השנה האחרונה על-ידי קבור צמח, עזב אותה והצטרף להפועל חיפה... **ארצות הברית המזרחית** יאסרו כנראה יציאת קבוצת ספורט מארצות-הברית לחוף לארץ, עקב עריקת הספורטאים. במשחקי אליפות העולם לנשים, שנערכו החודש ב' ברזיל, החליטו שלוש כדורסלניות צ'כיות וכדורסלנית הונגרית לא לחזור לארצות-הברית.

תודיך

מאורעות אלה מחוץ מאורעות הספורט של השבוע הבא עשויים לעניין את חובבי הספורט: **משחקי גביע תל-אביב ב' כדורגל** (19) מרגש באסה שבת החל משעה 11.00 — בסיבוב השני על גביע העיר יתמודדו הפעם מכבי תל-אביב נגד בית-ר, והפועל תל-אביב נגד מכבי יפו. **מסע עמירם בכדורסל** (תל-אביב, מרגש ברית-מכבי-עתי; שבת, 11.00) — משחק השיא של המפעל יהיה בין מכבי תל-אביב והפועל תל-אביב.

נסיון התאבדות? תעלול פרסומית? חזרה? אכשור למות מצחוק

הצילו! נשמעה צעקה חדה מבעד למולת הקהל הרב שהתאסף בקפה כסית אחרי חצות. הרעש נפסק בבת אחת. כל יושבי כסית דגו אותה שעה בהדשות המפתיעות על התאבדותו של אחד ממבקרי המקום החתיקים, אלוף-משנה נחמיה ארנוב. ראש אחד, הפנו היושבים את מבטיהם לעבר פינת רחוב גורדון, משם בקעה הצעקה. הת' קהלות גדולה ליד הבית מספר 124 ברחוב דיונוגוף העייה כי משאו מתרחש שם.

על מעקה הגג, בקומה הרביעית של הבית, היה תלוי גבר לבוש חליפה, שאחו בשתי ידיו את המעקה הגבוה. למטה, על המדרכה, עמד גבר אחר שצעק: "ברלינסקי! ברלינסקי! מה אתה עושה ברלינסקי? השתגעתי!"

כהרף-עין זיהה הקהל את הגבר על ה' מעקה. היה זה מנהלה ומיסדה של להקת סמבטיון, איש הקאמרי לשעבר, השחקן ה' ותיק זאב ברלינסקי. מי שעמד על המדרכה וצעק בכל כוחותיו היה שותפו וחברו, השחקן מרדכי בן-זאב.

ההתרגשות גברה מרגע לרגע. מתנדבים אלמונים פרצו לתוך אחת הדירות שבקומת הקרקע, העירו את הדיירים הנדהמים, סחבו בבהלה מזונונים, שמכות וסדנים, מתחו אותם מתחת למעקה כדי לקלוט את גופתו של התלוי, שעמד ליפול בכל רגע ממרומי ארבע הקומות.

למעלה, ליד ברלינסקי, ניצב כבר איש כסית אחרי, הנהג מושקה. "ברלינסקי תפ' סיק שטריות בחיך", ניסה זה לשכנע את התלוי. "עלה למעלה!" ברחוב דיונוגוף נשמעה צפירת הגיידת. ב' עזרת אחד המתנדבים משך מושקה את ברלינסקי, מסר אותו על הגג לידו סמל המשטרה שהגיע למקום.

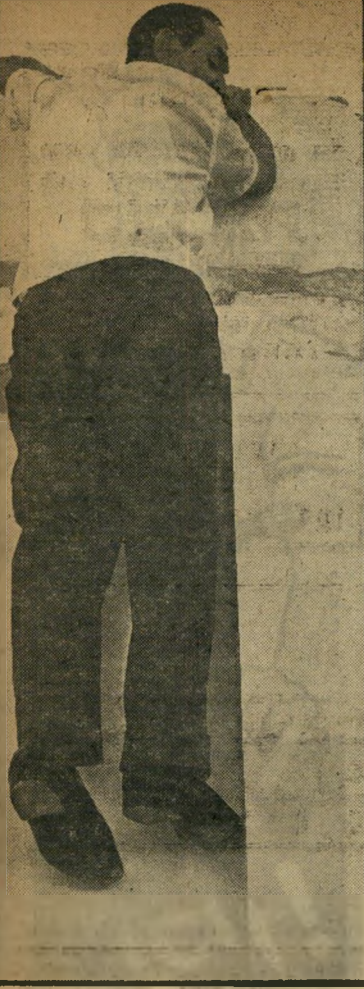
ברלינסקי, שניסה להימלט, נפצע ב' עזרת אחד המתנדבים משך מושקה את ברלינסקי, מסר אותו על הגג לידו סמל המשטרה שהגיע למקום.

החזרה נמשכת. ברלינסקי ובן-זאב חוזרים על שייץ גלור עייף מאת יורם מטמור. שניהם נראים שקועים בחזרה.

"יותר טוב להתאבד!" צועק ברלינסקי, אולם הפעם לקוחות המלים מתוך הטקסט הכתוב. מנחם גולן, הבמאי, עוקב בעירנות. חברי הלהקה, אלכסנדר יהלום, גיטה לוקה, גאולה ברנזון והחם ענבי עדיין נדהמים מ' חדשות הלילה שיעבר. הם מנסים להסתיר את מבוכתם במצב רוח טוב במיוחד.

"לא חשבתי שהיחידות בין ברלינסקי ו' גולן יעבור לפסים כאלה של חזרה בחצות", אומרת גיטה לוקה בצחוק כשהיא עוברת על גלויך-תווים שבידה.

גולן מחזק את הסבריו של ברלינסקי: "אנחנו עובדים על מערכון שהנושא שלו הוא עבדת הש. ב' ברלינסקי ואני התחכחנו איך מבצעים באופן טכני האזנה בבית זרים. הוא ניסה לשכנע אותי שהמאזין חודר לבית כגנב. בלילה חזרנו מהחזרה לכסית. אני ישבתי ליד אחד השולחנות והוא הלך לנסות את התיאוריה שלו. עצבני היו מתוחים

על "סך המזוה" בפעם השנייה, מפרפר השחקן זאב ברלינסקי, ששיחורו במיוחד את מיבצע ההתאבדות לפני צלט העולם הזה.

מאד בזמן האחרון. הוא עייף מחזרות. כו' לנו עייפים."

★ ★ ★ "יותר טוב להתאבד"

אל תשאד מה שעשיו לי כל הפס' פסנים של כסית, נאנת ברלינסקי בין חזרה לחזרה על בימת סמבטיון. כל בעלי החובות מצלצלים אלי מהבוקר כדי לברך אותי על שנשארתי בחיים."

השחקן הכחיש בכל תוקף שהיה זה נסיון התאבדות. לתמיהה בדבר הזמן וה' מקום שבוחר לחזרות, בגובה של ארבע קומות, מעל למעקה רעוע, ענה: "מה יש? שחקו מנסה כל תפקיד. בכל זמן ובכל תנאי."

אחרי היריה הוסיף: "זה נורא. אם הייתי רוצה למת, הייתי בוחר לי מקום אחר ודרך אחרת. אבל עכשיו לא נשארה לי ברירה, אלא למות מצחוק!"

צנתק מי שצחק אחרון! צנעם ברלינסקי באוזני חבריו ללהקה ועשרות מכריו וידידיו, שמילאו בכל שעות הבוקר את אולם החזרות בו הוא עובד, כדי לברך אותו על שניצל סמוות

שנחיה לראש ולא לזנב

ירושלים, פירסמה מורת ההתעמלות דורה זינגר מודעה גדולה ובה תמונת-ענק של ראש הממשלה עומד על ראשו, הבטיחה ללקוחותיה כי יעמדו על הראש כמו ראש הממשלה, אם ידאגו להירשם מיד לשיעורים.

ראשון ראשון חביב

פורמיווינינגטון, ארצות-הברית, קיבלו פקידה העיריה זריקות-חיסון נגד שפעת אסיאתית, לפי סדר חשיבותם: עובדי-נקיון, מטאסאיר-חובות, עובדי מפעל המים, עובדי מיתקן הביוב, ראש העיר, חברי המועצה העירונית.

הגבול האמיתי

ירושלים, עבר העולה החדש צבי דובסקי את הגבול בטעות, הוחזר מיד על-ידי השלטונות הירדניים, אחרי שלא הצליחו למצוא מתרגם מפולנית לערבית ש-יחקרנה.

ספוטניק II

מונכריזון, צרפת, הוזעקה המשטרה אחרי שעוברים ושבים גילו כדור מתכת בקוטר 58 סנטימטר, המזוהה ב"ביס" ואותיות רוטיות רשומות עליו, גילתה כי הכדור הושלך ארצה על-ידי חברי הקלוב המקומי לתעופה.

צביעות

חולה, ערך חייל מארב צייד, ירה בילילה בחיה שהתגלתה בפניו, חשב כי הצליח לצוד חזיר בר, סחב משקל של 60 קילו על גבו למרחק של שלושה קילומטר, גילה כי החזיר לא היה אלא צבוע.

אהבת הגנב מכנראה

תל-אביב, פרצו אלמונים למשרדי חברת טונפילס, גנבו מתוך כל הסרטים שבמקום את הסרט השושנה מנגד.

עגל אדום, נישא במרום

מחניים, ציינו חברי המשק, בעלון שהוצא במלאת חמש שנים למשק, כי המכריה סטאלינה נשאה נאמנה לערכי המעמד והמליטה בז' בנובמבר.

נשיקות פיהו

נורווק, ארצות-הברית, קיבל עובד הי רכבת אליס דוטסון פיצויים בסך 17 אלף דולאר, אחרי שאשתו העידה כי בגלל תאונת-עבודה שהיתה לבעלה, הוא איננו מסוגל לעבוד במשק המשפחה, לדבר ברריות, וזה לא הכל: הוא לא יודע לנשק כמו שפעם ידע.

ספסר בסבתא

סקיה, נתגלה בית-בושת, שהיה מנוהל על-ידי שני גברים ואשה, שגילם בין 29 ל-36, ואשר העובדות היחידה בו היתה אשה בת 51.

ריווח זנפסד

תל-אביב, זכתה צעירה בעשר ליר רות, אחרי שהתעברה שתעו להתפשט בפומבי בשעת מסיבה בדירת ירודים, גר-אתה מבעד לחלון על-ידי שוטר, הובאה ל-משפטי נקנסה ב-25 לירות.

טעם זריח

פנטה מוניקה, ארצות-הברית, נש-אל חילי טיגסן, 19, מדוע התמיד דחקא באכילת מזון גנוב, הסביר: "זה מוסיף פלפל כשהמשרה מחשבת אותי."

סרטים בעצם, הרווקים מקנאים

מסיבת הרווקים (צפון, תל-אביב): ארצות-הברית) הוא סרט חינוכי לבעלים, שעול המשפחה והכבלים שבחיי הנשואים מעוררים בהם קנאה ברוקים החפשיים. מר-סריהשכל שלו הוא פשוט: האושר האמרי-תי הוא בחיי המשפחה. בעומס השיגורתי של דאגות ובעיות קטנות, בחיים המוקי-דשים לנפשות האהובות.

מדי שייבסקי, התסריטאי, ואלברט מאן הי-במאי, האנשים שיצרו את סרט המופת מרטי, העמידו במרכזו של סרט זה שוב את חיי היומיום של האדם הקטן. צ'ארלי (דון מורי) הוא האביטיפוס של הבעל הי-ממוצע: פוקסן בחברה מסחרית, המתגורר בשיכון, ואשר מסכת חיו האפרורית מור-כבת מנטיעות ברכבת התחתית, שיחות עם חבריו לעבודה, לימודים בשעות הערב כדי להגשים את חלומי להפוך לרואה-חשבונות צמאי.

כאשר אשתו (פטרישה סמית) מבשרת לו כי היא עומדת להביא ילד לעולם, נדמה ל-צ'ארלי שעולמו חרב עליו. הילד מצטייר בעיניו כקץ כל חלומותיו, כאויקים שיכבלו אותו ויהרסו את חיו.

הוא יוצא למסיבת-רוקים עם חבריו-לעבודה, להגוג את ליל הרחוקות האחרון של אחד מהם. הרחוקה נודדת ממסעדה לבאר, רואה סרטים פורנוגרפיים וריקודי סטריפ-טינ, המעוררים בצ'ארלי רצון להתפרק ולהיות חופשי. כשהוא נפגש במסיבה בר-המית עם נערה אקזוטית-איטליאנית רעבה לאהבה, הוא עומד בשתי רגליו על סף הבגידה, עד אשר הוא מתפכח ונוכח ברי-קנותם של חיי הרחוקות ההוללים. ואז מר-ברר לו שבצעם, הרחוקים מקנאים בו. הוא חוזר לחיק אשתו.

אחד לשלוש שנים. גדולתו של הי-סרט באמיתותו. הוא נראה כלקות מתוך החיים, וכל צופה יכול לראות את עצמו במקום אחד הטיפוסים או המצבים המועלים בסרט בכשרון יריאלי. כאשר מרימה אשתו של צ'ארלי את שפופרת הטלפון ומסיימת את שיחתה עם בעלה בשאלה השיגרתית: "אתה אהב אותי?" נאנח מישהו באולם בקול רם: "אוהו", כאילו שמע את אשתו דוברת בטלפון. כי מסיבת הרווקים הוא סרט היוצא מהוליבוד אחת לשלוש שנים: כנה, אמיתי, מצויין.

החוטאים ועושים

מותו של רוכב אוסניים (מוגרב, תל-אביב; ספרד) הוא ביקורת נוקבת של החברה הגבוהה הספרדית. אולם העניין לגבי הצופה הישראלי בסרט זה אינו דחקא ב-ביקורת, אלא בעצם החברה הספרדית. זהו סרטו הראשון של הבמאי הספרדי הצעיר בארדמ, שיצר לאחר מכן את איזבלה. גם בסרט זה מכסות הברקות הבימוי על עצם העלילה ואף על משחקו המצויין של צחת השחקנים.

אשה הבוגדת בבעלה, דורסת — כשהיא מסיעה את האובה בדרך ריקה מאדם — רוכב אוסניים אלמוני, שהצופה אינו זוכה לראותו בסרט. כדי לא לגלות את הימצאם יחד, מסתירים השניים את חלקם בתאונה. אולם נסיגנות הסתייגה של מבקר אמנותי מושחת מעוררים בהם את החשש כי פשעם התגלה. יסורי מצטונם של המאהב דוחפים אותו להסגיר את עצמו לידי המשטרה. כנר-אה שבספרד לא ידועה השיטה של איבוד לדעת אחרי דריסת אנשים. אולם המותח בא בדרך אחרת.

האשה הבוגדת, החוששת מפני גילוי אש-מתה שלה, דורסת את מאהבה באותו מקום בו נדרס רוכב האוסניים, ונהרגת בעצמה כתאונת דרכים.

העץ ולא מת. כמו באיזבלה, כך גם במותו של רוכב אוסניים, עוסק בארדמ ב-בעיה אנושית כללית, בניתוח מעמיק של הי-נפשות הפועלות בעלילתו. אולם מאחורי ניתוח האופי האנושי מסתתר גינוי חריף של החברה הגבוהה הספרדית, על העמדת הפנים והשחיתות שבה. בעקיפין נמצאת גם ביקורת על מלחמת האזרחים הספרדית והי-משטר שבא בעקבותיה.

הפלא הגדול הוא שבמשרו הדיקטטורי של ספרד לא בא אחרי מותו של רוכב הי-אוסניים גם מותו של הבמאי.

קימור שטוח

תחנת האוטובוס (אלנבי, תל-אביב; ארצות-הברית) היא קומדיית-התי אמריקאית

טיפוסית, מבוססת על מחזהו של ויליאם (פיקניק) אינג, שזכה להצלחה עצומה ב-ברודוויי. יהושע לוגאן, הבמאי שיצר גם את פיקניק, ניסה אמנם להפוך את הקומדיה הי-שיטחית, בעזרת חזה של מרילין מונרו, ל-חך מקומר של התי חלק מארצות-הברית. אלא שבסופו של דבר נשאר הסרט שטוח כפי שהיה המחזה, אם כי משעשע יותר מי-מנו.

בו דקר (דון מורי), שהפך שחקן כוכב אחרי ששיחק את הפקידה-המשנה של המלח הצעיר בהשושנה המקועקעת, הוא בוקר

מרילין מונרו

מחזה שטוח + קימורים = קומדיה

חסר-גימוסים הנוסע בלחית אפוטרוספו לי-תחרות רודיאו. שם הוא פוגש באחד הי-באים את שרי (מרילין מונרו), זמרת לעתיד-לבוא, העוסקת בינתיים בשתייה עם לקוחות הבאר. אחרי שהיא נענית לנשיקתו, נדמה לבוקר הבלתי-המוקצע כי יוכל לצרף אותה לעדר מרותיו. אולם שרי, למודת-הגברים והמטופשת, אינה טיפשה עד כדי כך שתסכים להינשא לבוקר ברוטאלי.

שיר הבוקר. בו חוטף את שרי בעזרת פלצור, נתקע עמה בליל שלגים בתחנת אוי-טובוס, שם מנסה שרי לחמוק ממנו בעז-רת אגרופיו של נהג האוטובוס. רק כשבו-משנה את יחסו אליה, מתנהג בנימוס ובדרך-ארץ, נעתרת הנערה למודת-הנסיכון ליסול לזרועותיו של הבוקר חסר-הנסיכון.

לולא משחקם החי של מונרו ומורי, היה הסרט קיטש חסר-טעם. עמם הוא נשאר בגדר קומדיה חביבה, אך מקוצצת בידי אותם המפיצים שרכשו נסיון בקיצוץ סרטים מאז המלך ואני.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- הזמנה למחול (אסתר, תל-אביב) — ג'ון קלי בשלושה סיפורי-מחול, היוצרים מזיגה נפלאה של באלט וקולנוע.
- הגיבן מנוטרדאם (מגדור, תל-אביב) — סיפורו של ויקטור הוגו על אהי-בתו חסרת-התקווה של מצלצל הפעמונים הנכה לימפטיה צועניה, במהדורה צרפתית מהוקצעת. אנטוני קיין, גינה לולוברגיידה.
- סיפורה של אסתר קוסטלו (אורה, חיפה) — שחיתות במגבית. הפעם במגבית לאושרה של נערה ציונית-חרשת' אילמת. ג'ון קראופורד.
- אדם בקרב (אורני, ירושלים) — אחד מסיפורי המלחמה הכנים ביותר שנראו על הבד. רוברט ריאן, אלדו ריי.
- עולם הרממה (אוריון, ירושלים) — פלאי קרקעית הים, בסרט תעודת-למחצה, שובה לב בצבעיו ובעריכתו.
- חיי הפקר (מוריה, חיפה) — קצת המינגווי והרבה הוליבוד, בסרט קלא-סי על שודד ששודד שודדים ונפל שדוד. ברט לנקסטר ואחה גארדני.

כוינו וכוין!

בנק דיסקונט לישראל נעם

כזבים לילקוט

אין לזה זקן

כשדני מחררה עוד לא התגייס לצנחנים, הוא החליט ללכת בפעם הראשונה להתגייס. הוא אצל ספר. הוא נכנס למספרה ב' חדרה, סקר בבזז את תור האנשים המחכים, ושאל את הספר בחוצפה: "כמה זמן אני צריך לחכות בשביל להתגייס?" הספר הסתכל עליו באדישות והשיב: "בערך שנה, או משהו כזה".

שלום התעמד

באחד במאי, החליטה מזכירות התנועה שאנחנו צריכים לעבוד בתהלוכה בתל-אביב. בקיצור נסענו על משאית, כש לפתע ראינו חנות קטנה עם שלט גדול וכתוב עליו: "י. סגל, חמרי בנין". אחד החברה קיבל הברקה וצעק לבעל החנות שעמד בפתח: "שלום אדון סגל!" מה אספר לכם, אדון סגל זה רץ שעה שלמה אחרי התהלוכה כדי לברך את מכירו האלמוני. והוא לא השיג אותנו.

דני גרן, גרעין אלעד

סופר-יעול

כשהחברה במוסך תל-רעים קיבלו את ה"שטייגר" לאוברתול, הם עשו את העבודה בלי בעיות. הם פירקו את הטרקטור אחת-שתיים ואמללו הרכיבו אותו. ואז גילו החברה שנושאו להם כל מיני חלקים מיותרים. הם אספו אותם לשני ארגזים. מי יודע, אולי יום אחד ירגיש הטרקטוריסט שחסר לו איזה חלק ויבוא לדרוש אותו בחורה? נחמן שור, חיפה

אני ואחי

כשזוריק הלך בפעם הראשונה לבקר את חברתו בבית הוריה, הוא התרגש נורא. לבסוף הוא אור עזו וצלצל ב' פעמון הדירה. אשה בגיל העמידה פתחה את הדלת וקראה בשמחה: "אה, אתה?" המסכן נבהל וקיבל סיק. "לא, לא!" הוא ענה בחפזון. "זה אחי. אני סתם מחכה לו כאן". נחום לוי, כברי

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע ב'10 ל"י. הזוכה השבוע הוא דויד ליפשיץ, העצמאות 34, חיפה.

אבידה כבדה

השבוע התגלה השיחה בין החברה רק על השפעת האסימית. כל אחד בתור סיפר כמה הוא סבל ממנה. אבל כמו סיפורו של מיסקה, איש לא סיפר. "אני איבדתי 54 קילוגרם בגלל השפעת האסימית!" הכריז ברצינות עצובה. "54 קילוגרם? שטויות!" השיבו החברה בלעג. "איך אפשר להוריד כל כך הרבה ביומיים-שלושה?" אבל מיסקה עמד על שלו. "אני נשבע לכם שזה נכון. בדיוק לפני השפעת התחלתי עם בחורה שמשקלה 54 קילו, והייתי על סף ההצלחה. בגלל השפעת, היא לא רוצה לראות אותי יותר..."

משה בנדוד, תל-אביב

איך לא לקבל את המישרה

לכבוד הנהלת הבנק הלאומי: הנני מעוניין מאד לעבוד במוסדכם. בהתחלה לא תהיה כל חשיבות לגובה המשכורת, מכיון שיש עדיין ברשותי סכום גדול שהרחחתי במועדוני הקלפים בחודש האחרון. על כן — — —

★

לכבוד הנהלת אנד: כנהג בעל דם, שאף נהג אחר אינו מצליח לעבור אותי בכביש, וכבעל פרס ראשון בתחרות מכשולים של נהגי גיפים קרביים, אני בטוח שאני יכול להצליח כנהג אוטובוסים בקו — — —

★

לכבוד הנהלת התזמורת הפילהרמונית: אם דרוש לכם חצוצרן לוהט, שיוודע להפיק מחצוצרה מגנינות של אמת ולא סתם סדרות של תחים מתים, היני להציע את מועמדותי. ככוכב תזמורת "מומו ומלכי הגימבו", הופעתי — — —

★

לכבוד הפקולטה לרפואה: זה כמה שנים שאני מחפש יעוד בחיים. ניסיתי הרבה מקצועות, אבל אף אחד מהם לא מצא חן בעיני באמת. לא מזמן עבדתי כקצב, אבל המקום נסגר כשתפסו אותי שוחט חמורים. או חשבתי, שאם כבר — מוטב להיכנס למשהו נקי ולנצל את כשרונותי ללמוד מקצוע אמיתי. אם תתנו לי סטיפנדיה — — — דויד ליפשיץ, חיפה

צברינו חמודים ועוקצנים

הכברתי ליעל (4), בת השכנים, מה יהיו תפקידיה כבייביסיטר אחר ה' צהרים. "את הבקבוק הזה תתני לילדה, ואת זה לילדה הבנת?" "כן," השיבה יעל. "אבל איך אני אדע מי הילד ומי הילדה?" מירה שולדר, נתניה

★ ★ ★

בטיול הפעוטים התגנדר יורם בבורג שמצא ושם אותו על ראשו. "למה לך הבורג?" שאלה המטפלת. "שלא יגידו שחסר לי בורג בראשו!" עלון קיבוץ יגור

★ ★ ★

לילי (6) מצא גרש והחליט לתרום אותו לקרן הקיימת. שאלו אותו: "אבל אתה יודע לאן הולך הכסף ש' תורמים לקרן הקיימת?" "בטח," השיב גילי. "לקופת בית הילדים." עלון קיבוץ גבים

אורי (4) בתפקיד החייל האמין שוייק, ליד תוחת נפוליאון. שובלת דה'הן, ירושלים

הערות-שוליים

המשטרה הקימה מחסום במבואות כפר-קאסם וירתה מעל לראשו של חי"כ ערבי שרצה להיכנס לכפר...

... בכל זאת התקדמות. לפני שנה ירו בראש.

★ ★ ★

הממשלה אישרה את התפטרות מזכירה ולא מינתה עדיין מזכיר חדש...

... יש לה כלי-כך הרבה לשבוה, שאינה זקוקה ל' מזכירה.

★ ★ ★

ים החולה, בינינו לבין הסורים, יובש כליל...

... אבל מה בויך הזה עוד לא יצאנו.

★ ★ ★

שם חדש לאולם הקונצרטים של תל-אביב, אחרי הופעת התעלולים של דני קיי בעת קונצרט התזמורת...

... היכן התרבות?

מאגדות ההתיישבות העובדת

שני סוגים

כשרותי הגיעה למשק להב, היא הפכה לשיחת-היום כבר בימים הראשונים. אחרי סטידרו אותה לעבוד במטבח, היא פנתה למחסן הבגדים וביקשה שיתנו לה בשביל המטבח שני סטרטוטים: אחד יבש ואחד רטוב.

להם מעמדי

באחד במאי, החברה ברביבים שרו את האינטרנציונל בהתלהבות פועלית ראויה לשמה. ביחוד את "עם עבדים ומוי רעבו" היתה להם סיבה טובה מאד לכך: האקונומית שכתה להביא להם.

הפוך בו והפוך בו

יום אחד הופיעה על לוח המודעות בחפצי-בה מודעה של החצרנים: "בחביות האשפה, שהן בלאו הכי כבדות, אנו מוצאים לא אחת אבנים גדולות וקטנות וצדעה שפונה לרוב. מסתבר שמלבד

שני סוגים

לקליעה נהגים חברים רבים לשפוך לחביות מכל הבא ליד, כגון אבנים ש' סוקלו מהגינות, אדמה שגורפה וכיוצא בזה. אנו פונים, איפוא, אל כולכם, חברים וילדים, חוסו על כוחותינו! הש' אירו את האבנים על פני האדמה ואת האדמה מתחת לאבנים. מוטב שתהיינה האבנים כאבן שאין לה חופכין, ולא תהיינה החביות כחביות שאין לה שופ' כ"ן."

האמת, כל האמת

ועוד פתק על לוח-מודעות: זה שתלה שלמה, בחדר האוכל של גדות, ביום הולדת בנו עמיר:

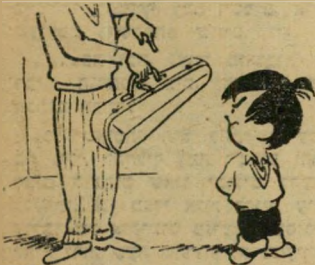
המשקל: 3,591 ק"ג.

הלידה: תקינה ללא תקלות.

שלום היולדת: מצויין.

שלום הנולד: בוכה כל הזמן.

דמיון: לשכן.

פטרות ברוב מרץ. מרדכי דן, תל-אביב

★ ★ ★

פייטן מאנשי ירושלים. אהב נערה יפת-עיניים. לחבר לה נזעק סרנדת-ענק. היא נישאה לאחר בינתיים. דוד שביט, תל-אביב

טעות לעולם צודקת

דרושה מיד וכאופן דחוף סחורה אחרית להשגחה על 2 ילדים. (ידיעות אחרונות)

אורי גוטמן, תל-אביב

מה זה, מסחר עבדים?

רון מעי — שירי תניך, (למרחב)

אורי שיקה, חיפה

שישו בני עמי.

פרצתי לתוך המכונית הגדולה כחץ משקס. (ידיעות אחרונות)

מרדכי דן, תל-אביב

אסור לשוחח עם הנהג בשעת הנסיעה.

אדם הרוצה להתנגב להצהרה. (דבר)

צפיר גרעין, תל-אביב